

-Pɔia" -ti Luiki 'tmua

-Ti' 'kpa 'jri -sa -wlu

¹ Nyɔ -tuu"-tuu -tɪn' dɪ -nɔɔa 'de -a "kwlu -ta
ɪa' 'cɪa' i,

² dɛ-nɔɛ' ɔɔ 'wɔn ɪ 'de nyɔ -ɔɔa -cɛ" 'kpa 'jee ɪ
"jriɛ- sese -wɛɛ -ɔɔ -tea Kea 'a -pɔia" -ti 'tmua 'a
-tea' 'wɔn.

³ ɛmɛ-tɪ 'mɔ -ke ɛ, 'ɪn -pɔn ɪa' -gɔɔ -tea' i kpɪn-
-wɛɛ 'ɪn -tee ɪ wɔ 'ma pɔ ɪ 'de 'sɔɛ 'di 'de -ma -ti'
'ɔn Teofi ni' wɔn nɪ i.

⁴ 'Ma nɔ ɛɛ' dɛ tu 'mɛ -wɛɛ ka dɪ "klein ɔɔ tɔɔa
-ɔn ɪ nɪa tɔ' -ti ɛ, -ɪn -je ɛ juɔ.

Sesi 'a 'wɔɔ -ti ke ɔɔ' 'ju -saan" -nɛ ke

⁵ Nɔ" -ɛ 'di Eroɔɪ nɪa Suide 'a 'beɔ ɛ, ɛmɛ "ju
due' nyɔ a 'daa- Sakali nɪ Kea 'a 'sraa -sai. ɔ nɛ
'sraa -sai Abia 'a 'tma -o. ɔɔ' 'nynɔ 'wɔɔɛ 'e Aaron
'ɔ "ji 'di, ɔa' 'nynɪ -nɪ Elisabetɪ.

⁶ Nyɔ 'sɔɔn -nɔ, ɔɔa' kpɪn 'sɛɪ" 'bo Kea "juɔɪ.
ɔɔa 'jee ɛɛ' kɛ' -wee' "klein wɔn ɔɔ se -pɪɔn"
-pɔn" nɪ-.

⁷ 'Kaa ɔɔ se "ju 'ble, dɛ-nɔɛ' Elisabetɪ sɪɛ -sran.
'De ka ɔɔ nɪa 'sɔɔn, ɔɔ -wee' 'a -sɪn cɛn "jri "kpei
-tie" "ju 'wɔɔ -ti.

⁸ 'Wɪ jɪɛ' o 'sɔ, Sakali nɛ ɔɔ' 'sraa -sadbo nɔa'
'bo Kea "juɔɪ, dɛ-nɔɛ' nyɔ -ke ɔ nɪa kpɔɪ" ɛ, ɔmɔ
-te' 'o.

9 Soa' 'sraa -saun a poa "jei 'de vuvu "klu see ε, -wεe nyɔ -jea -dai'klo "jri po 'de Kea -gbu klaa" 'di vva juɔ ε, εμε υυ po "jei. 'Su Sakali mo ε 'boɔ- 'i. 10 -Dai'klo "jri po no" ɔ, nyioɔpu- -kwεa de 'de "kpaε ε, vva baεε Kea.

11 Sakali nua -dai'klo "jri poa' 'su ɔ 'jeeε Kea 'a "soai due' "jriε- ɔ nyna i 'de -dai'klo "jri pou' 'a dianfo o.

12 Sakali 'jee ɔ "jriε- 'su, de wɔɔ 'dii, faun a nuɔ'.

13 Kaa Kea 'a "soai wlu' 'de ɔ -pee, ɔ 'na : Sakali, faun 'bo -bn -nυε, de-nυε' Kea kpun -ma baewlu 'me. -Ma 'nyno Elisabeti a muε -bn "junmou ju -pee 'wlvā', -wεe -in -je ɔ San 'daa-.

14 ɔɔ' 'wlvā a muε -ma 'mva- -ti klaa" nua', -wεe nyu -tuu"-tuu 'je ɔɔ' 'wlv -pɔi po 'de 'mva- 'bn -ke.

15 ɔɔ muε dewon nua' 'de Kea "jri 'de. ɔ se "kaenmo ke 'dunmo 'nai. ɔ muε 'de ɔ de 'a "kwli 'di sia 'su Kea 'a -Suu 'je ɔ 'bn "ji.

16 ɔɔ muε Israε-koun -tuu"-tuu 'a "jru 'e vva' Tu"bo Kea o "biia'.

17 ɔɔ muε Tu"bo 'a weepoi nua'. Ka Kea 'a "ikmaa' ke εε' -Suu nua 'e Eli 'bn 'de ε, 'kamɔ ia mu 'de ɔ 'bn nua' -ke, -wεe ɔ 'je ε nu 'de "nynuu-ke υυ "bo -wi" 'a wlu 'je due' ni, nyu -kua "jru 'je to'di 'kpa ka "i "isrenyu nua, 'de ɔ 'je Tu"bo 'a 'ce-wi" kpoi" -tee.

18 'Su Sakali -teeε' Kea 'a "soai i ɔ 'na : Ka 'in 'je de -in -tmva 'mva 'a to' 'bn 'jesun nu ε- ? De-nυε' 'mo 'kpa -kea", 'de 'ma 'nyno foo" 'su -mu 'a "ju 'wlv -sun -si'.

19 'Su Kea 'a "soai -se "kpei ɔ 'na : 'Mo -ni Gablie, 'in nυε 'o Kea -pun" -wεe 'ma nuυ ε "juɔi, εμε -dbo' 'bn -wεe 'in ji -bn -poia" -ti -ni 'tmva'.

20 'Kaa de 'in 'tmva -in se e to' 'un 'je. 'De -me 'kamō ia' wlu tu a mu 'o nynia' 'de nō" -e -tu" 'a 'di, emē -ti -ma mu "muu nīa' -in se wlu i mamau 'su de -jēēa ia' "jri "kpaē' poa' a.

21 -Ta ēē nūva kan' a -mē tai' "maa' nyv -vva fua Sakali 'mē 'de "kpaē, de-nvē' o -kwle 'e -dai'klo "jri po 'in 'mē.

22 'Kaa -ta oō "sia "kpaē', o se wlu 'ble, oō 'daa- vvvv "i, 'su v v 'wōēn 'mii ka de nūvō "jrii 'de - dai'klo "jri po 'in ē.

23 Oō' -nē 'sraa -sadbo 'a nō" 'wlvā 'o -jei" 'su ē, o mūē 'de o -kwlo de.

24 E nva 'wī pla 'su, oō' 'nynō Elisabeti a 'tēn "kwli i. U 'jea kan' 'su, v -tue" va' -cē" i 'de 'cī -mm" 'di -wēē v wlu 'de va' -cē" 'un v 'na :

25 -Jē -mē Tv"bo 'a nūv -ti -o ! E 'jēē 'ma wēē-, -wēē ē po 'ma -ti' -kwlv o, 'de ē -sa 'un -tīn' "juoi 'de nyv -wēē" 'jri 'de.

Sesi 'a 'wlv-ti

26 Elisabeti 'a "kwli nva 'cvi -mēēo"- 'su, Kea dbo ēē "soai Gabliē 'mē ke'wle 'de Galile 'a -kwlo due' nyv a 'daa- Nasaretī 'di.

27 E dboō' 'de 'nynia -tōo due' -v -tea "ju due' nyv a 'daa- Sosev 'a 'nyni 'un o. O nūē 'beo Dafidi 'a -gbu" -sōn nyo -o. 'Nynia -tōo -nū 'a 'nyni -nū Madi.

28 Kea 'a "soai pa 'de v o -gbu" 'di, -wēē o pu 'je wlu o o 'na : Madi, 'mō -je avn, amō -jea 'saavn ē, Tv"bo Kea ke a na'.

29 'Sv tai' "maa' Madi 'mē 'de 'jewlu -nē 'ē -ti' 'un, va -teeē' va' -cē" i v 'na : 'Jewlu -nē -mē 'de 'a 'nyni -wē- -sīan ka- ?

30 -Wεε Kea 'a "soai 'na : Madi, faβn 'bɔ aa' nɔ -tɪ, dε-nɔε' Kea nɔa βn 'saa 'βn "jri i.

31 A -gbɔn 'nɔ aa muε "kwli 'blea', -wεε a 'je "junmɔu 'wɔβ 'de a 'je ɔ Sesi-nynɪ -tuu"-.

32 ɔɔ muε nyɔ klaa" nɪa' -wεε nyɔ 'je ɔ Kea -nɪa 'e jaβn 'di 'a "ju 'daa-. Tɔ"bɔ Kea a mu ɔ 'beɔ 'βn nɔa' ka ɔ 'mɪa Dafidɪ nɪa tɛin" 'de ε,

33 -wεε ɔ 'je 'nynɪ 'wɔβ jeejee 'de Israε-nyɔ "jru o. ɔɔ' 'nynɪ 'wɔβa' se "ti -ta 'blei.

34 'Sɔ Madi wɔβ' 'de Kea 'a "soai -pee, ɔ 'na : Ka -mε 'ε dε tu 'je 'o nynisɔn nɔ ε- ? Dε-nɔε' 'ɪn se "junmɔu juo due'.

35 'Sɔ Kea 'a "soai 'na : Kea 'a -Suu 'a "ikmaa' a muε 'de a 'βn jia' 'de Kea -nɪa 'e jaβn 'a 'tee te "i 'a -fli 'je aβn "kpei -cri", εmε -tɪ "ju -kwεai 'pepe aa mua 'wɔβa' a, nyɔ a mu ɔ Kea 'a "Ju 'daa.

36 A -gbɔn 'nɔ, aa' de'di Elisabetɪ nyɔ a 'daa -sran -sie nynɔkpao' ɔmɔ -blea 'o ɔβa' -kea" -kwli' εε' 'cɔɪ -mεεo"- -nε ka.

37 Dε jrε' se "ikma 'de Kea -pee.

38 'Sɔ Madi 'na : 'ɪn nɪε Kea 'a "juɔinβnynɔkpao' -o. Ka -ɪn -daa', ε nɔβε 'βn "jrii kan'. 'Sɔ Kea 'a "soai 'wɔβ 'o ɔ -pɔn" 'mε -wεε ɔ mu.

Madi muε Elisabetɪ "i-tea'

39 'De nɔ" due' -nε 'di ε, Madi crεε "kpei- ɔ je -jei" 'kpa. 'Kamɔ ɔ nɔ -ja crɔɪ -blu' crɔɪ 'sɔ ɔ je 'e Suidε 'a -kwɔɔ due' 'di mu' 'de crɔɪ "kpei fɔo.

40 -Wεε ɔ pa 'e Sakali o -gbu" 'di 'de ɔ po Elisabetɪ 'jewlu o.

41 Elisabetɪ 'wɔan Madi 'a 'jewlu 'sɔ ɔβa' 'ju -suua' i 'de ɔ 'βn. 'Bɔ ε "sri Kea 'a -Suu je 'e ɔ 'βn "ji.

42 'Sv v kpa wlu "jei v 'na : Kea -sa avn 'de 'nynokpae' -wee' "klu, -wee ε po avn "diwan, a ke aa' "ju ke-.

43 -Ta 'in -sa 'saavn -je -me ε-, -wee 'ma Tv"bo de ji 'mi "i -teea' ?

44 A -gbvn 'no, aa' 'jewlu 'kpa 'vn doun" 'sv, "ju -nia 'de vn -suua' i 'de 'mva- 'vn.

45 Amv nv 'mva-, de-nve' di Tv"bo 'tmva 'de aa' -ti' 'vn ε, a 'je ia' 'o nyni -ti to' 'vn 'ε.

Madi 'βεε- Kea 'a 'nynu "i

46 'Sv Madi 'na :

'Ma 'kmu -wee' a -sa' Kea 'nynt.

47 -Wee 'mva- "ji 'de 'vn pεe o 'me -ke 'de Kea -nia 'ma 'Pvvi 'a -ti' 'vn.

48 De-nve', 'mɔ -nia εε' "juvinvnynokpao' -o sea de jre' wvn ni ε, 'mɔ ε sie "jrie- o. De -tba' -ta -ε mua nya, nyv -vva mua 'wlvā', sv -wee' a muε 'vn 'di 'a wvnmvnyvnyokpao' 'daa',

49 de-nve' Kea -kmai", ε nve di klae" 'de 'ma -ti' 'vn. εε' 'nynt -kwe' i 'pepe.

50 εε' 'di wvnmvā' se -kwe -ta 'ble 'de nyv -vva pleee -pee.

51 εε to εε' "ikmasvn 'me 'de di "klein ε nva 'vn. εε -gba' -cei" 'βεεvn ja.

52 εε -saa' 'beo-wi" "kpa-ti -son, -wee εε "nynt nyv -vva -piia' vva' -cei" -tevn.

53 εε "nyie nyv 'muε- ε nva diide, εε poε "wliεjevn -jei" 'de 'kwa iflvān' 'vn.

54-55 εε 'wlvε Israε-kvvn -sv -nia εε' "juvinvnvn o. -Wee εε to svrv εε' 'diwvnmvā' "i. 'Kamv ε cen εε' wlv -tie" 'de -a "bo Ablaam ke vō' "nyntu-pee.

56 Nɔ" Madi nva 'o Elisabeti o -gbu" -son 'bɛɛ-
'cɔi taan 'mɛ -wɛɛ ɔ mu 'de ɔ o -kwɔ de.

San Batisi 'a 'wɔv -ti

57 Nɔ" nynia 'o 'sɔ Elisabeti -gbaan', ɔ 'wɔvɛ
"junmɔu ju-.

58 'Sɔ nyɔ -sɔ -ke sɔ "kɔvɔn i ke ɔa' 'cɛ-wi"
'wɔɔn ka Tɔ"bo 'a nyɔ 'a wɛɛ 'jea' 'bɛa "i 'de ɔa'
-ti' 'ɔn 'sɔ, sɔ ke sɔ -wɛɛ' a nɔvɛ ba 'mɔa i.

59 "Jupliiɛ nva 'wɔ -mɛ" na 'sɔ sɔ jio 'klen kpa'a'.
Uɔa 'dɔɔ- ɔ "bo Sakali 'a 'nyni,

60 'kaa ɔ de "dua wɔv 'ɔn, ɔ 'na : "ɩn-, San mɛ
-je ɔɔ' 'nyni -ni.

61 'Sɔ sɔ 'na : Nyɔ jro' se 'nyni -niɔ 'mɔa- 'ble
'de aa' -gbu" -son nyɔ "klu.

62 'Sɔ uɔa 'daa Sakali "i -wɛɛ 'nyni -ji ɔ niɔ "i ɔ
'jea ɔɔ' "ju 'daa- 'de sɔ 'ji juo-.

63 -Wɛɛ Sakali -tee' tufɔ i 'de ɔ 'cɔi 'o ɛ "kpei ka
: San mɛ -ni ɔɔ' 'nyni. 'Sɔ tai' 'maa sɔvɔ -wɛɛ'
'mɛ.

64 'Bo ɛ "sɔi ɔ je wɔɔn 'bai, ɔɔ' mɔɔ je -gbai, ɔ je
wɔvɔ -pɔn" -te 'de Kea 'a 'nyni "i 'bɛɛa' 'ɔn.

65 Nyɔ "klein -sɔ -ke ɔ "kɔvɔn i ɛ, ɛɛ' faɔn a nɔ
sɔvɔ -wɛɛ' 'mɛ. Dɛ -nɔvɔ 'mɔa- nyioɔvɔ a 'tmɔ
ɛ "wɔɔn- 'de Suideblɔa 'a 'fɔ -niɔ cɔvɔ 'dii -wɛɛ'
"klein "kpei-.

66 'Sɔ nyɔ "klein -sɔ -wɔɔn sɔ pɔɛ ɩ pɛɛ o, -wɛɛ
sɔa nɔ tɔ' "kpei-, sɔa -tee' sɔa' -cɛ' i sɔ 'na :
Dɛ "ju -saan" -nɔ -mɔ 'je 'ɔn 'wɔv 'de nya 'ja a- ?
Tɔ"bo 'a 'saɔn -ni ɔ "kpei.

Sakali 'a 'dv

67 Kea 'a -Suu -kweai jia 'e "ju -saan" "bo Sakali
'ɔn 'sɔ, ɔ -tee' Kea 'a -ti' 'tmɔa' -pɔn" ɔ 'na :

68 "Diwan kpon Tɔ"bo Israe 'ε Kea, δε-νυε' ε
-teeε', εε' 'ce "i -wεε ε -seie υυυυ.

69 Ε νυε' -wεε Nyu'pυυi -kmai" 'wlv 'de εε' dbonvi
Dafidi 'a -gbu" 'di.

70 Ka εε' -ce" 'ε wlv 'kwajaaυn -nιa tein" 'tmυ ε
'de ε, 'kamɔ ε nι-.

71 Nyu'pυυi -ɔ -jea -a seie 'de -aa tonyυ ke -aa 'υn
'nyευn -wee' "klein 'kwa ɔmɔ -ɔɔ ji.

72 'Kamɔ Kea nυ εε' 'diwɔnmɔa' to sυn 'de -a "bo
-wi" -pee, -wεε ε po εε' dbεεδε -nιa 'pepe 'a -ti'
-kwlv o,

73 ka ε cean εε' wlv -tie" 'de -a "bo Ablaam -pee
see ε.

74 Ε 'na ε 'je -a seie 'de -aa tonyυ 'kwa, -wεε -bo
-aa se ε "juɔi nυυ ε, favn je -a nυ.

75 'De -a -je na 'de 'pepe nιa' ke 'isrea 'υn 'de -aa
'kmυnιa' 'υn 'de 'wi -wee' klein" 'di.

76 Sakali wlv' ke'wle ɔ 'na : 'De -mɔ 'ma "ju, nyυ a
mυε -υn Kea -nιa 'e javn 'di 'a wlv 'kwajaa' 'daa',
δε-νυε' -ma mυε naa' 'bo tɔ"bo "juɔi -wεε -ιn -je
εε' -jεblυ nmaea'.

77 De -ιn -jea 'tmυ 'de εε' 'ce -pee ε ka Kea 'pυυ
aopy 'mε. Ε 'wlvε aoa' dισain "kpei.

78 Kea kma -aa -ti' kpleiin, ε 'jeε -aa wεε-, εmε
-ti ε -sυn -sɔn' 'de -a "kpei ka -klae" jrv a 'wlvα
'kwla 'de javn 'di ε.

79 Ε ji' -wεε ε -sυn' 'de nyυ -tea i 'de kwie 'di ke
nyυ -tea 'mea 'a -tea' "kpei, 'de ε 'je -aa "juua 'de
pεε 'a blu -jei" "biee-.

80 "Ju-saan" -nɔ, ka ɔɔ 'boa, 'ka ɔɔ' tɔ' 'dinιa' a
'kpa "kpei. ɔ "tie 'e -pυɔn" blva "kpei mamav 'sv
ε je 'wi -ε 'di ɔ toa ɔɔ' -ce" 'de Israe-kɔυn -pee jεε-.

2

*Sesi 'a 'wlv-ti
(Matie 1.18-25)*

¹ Εε' nɔ" tu 'di mε 'blvajei Sesaa Okist bla kε' ɔ 'na : Nyv -wee' "klein 'je vva' 'nynu 'sbε 'di po -o 'de Rɔmε 'ε 'blee-blva -wee' "klein "kpei-

² Εmε -nɪ 'nyɪ 'sbε 'dipoa' 'a "i-saa -nε. 'De εε' nɔ" tu 'di εmε Kirinist 'blee Siriblva.

³ Nyv -wee' "klein a mυε vva' -kwλε 'dii due 'due, -wεe vυ 'je 'nyɪ 'sbε 'di po.

⁴ Sosev foo" 'sv 'wlv 'o Nasareti 'mε 'de Galile -wεe ɔ mu 'o Betelem 'de Suide 'bo ɔ 'mɪa Dafidɪ ɔ -kwlvɔ, dε-nvε' ɔ 'wlvε 'e Dafidɪ 'a "ji 'di.

⁵ ɔ ke Madi -v -tea ɔɔ' 'nyɪ 'vɪn mu' -ke, -wεe vυ 'je vva' 'nyɪ 'sbε 'di po. Εε' nɔ" tu 'di -mε Madi 'bleε "kwli.

⁶ Vυ nɪnɪa 'o Betelem 'sv ε, -gbaandi 'kpa Madi 'vɪn 'ε, 'sv v -gbaan'.

⁷ V 'wlv va' "i-saaju 'mε -wεe v "fɪn ɔ tae'fɔ i, v 'pɛɛn ɔ i 'de 'blae 'a 'didiidε 'di, dε-nvε' vυ se -teɪn 'je 'de 'dvi- 'a -si' -gbu" 'di.

"Nɔdi 'dei -tevn mυε Betelem

⁸ 'De εε' 'blva 'a 'fɔ tu ɔ ε, "nɔdi 'dei -tevn jrv' -vυ -nɪ 'e -gbaa "kpei -wεe -vva fuo vva' nɔ"di 'dei "mau".

⁹ Vva -gbvan' 'emu 'sv, Tv"bo Kea 'a "soai due' -jεε vυpv. 'Sv Tv"bo 'a -sɔn' -sɪn' 'de vυ 'de i -ta -wee'. Εε' dε waa vυpv 'dii, 'sv faɪn klaa" 'kpa 'de vυpv 'vɪn 'ε.

¹⁰ Kea 'a "soai wlv' 'de vυpv -pee ɔ 'na : Faɪn 'bo aoa' nυ-tɪ, dε-nvε' 'vɪn ja ao -pɔɪa" -tɪ -vɪa mu nυv -wee' "klein 'a 'mva- klaa" 'blea' -ke.

11 Ε νι aoa' 'pυvi mω -wlv -sian 'de Dafidi o -kwlv. Omō -ni Klisi, Tu"bo !

12 Ka ao 'jea ω' juosun nυ 'ka ka : aoa muε "jupliε due' 'jea', ω 'je 'e tae'fω 'di ni-, -wεε ω 'je i'pen 'de 'blae 'a 'didiide 'di.

13 Uva kωan 'emu 'sv Kea 'a "soa-wi" -tuu"-tuu ji' 'bo -jω -ωω -tmva -ti' -pυn" -wεε υva 'βεε- Kea 'a 'nyni "i υva nυ :

14 Kea 'a 'nyni "bei 'de javn 'di -wεε pεε 'a blua' 'je 'e 'blva "kpeinyυ -υva -ti' Kea kma "kpei ji.

15 Kea 'a "soa-wi" ke υυ cεεan "i υυ mua javn 'di de ε, nω"di 'dei -tevn wlvε ba -pee υυ 'na : -A mu Betelem -wεε δε -nυva 'demu 'de Kea -sa 'kwla 'de -a -pee -ta, -a -je ε "jriε- 'jee-.

16 Uυ mu' 'de "kpei- cρεa' 'vn -wεε υυ jεε Madi ke Soseυ ke. Uυ jεε "ju -saan" 'mε -cεεn'-, ω je i'pen 'de 'blae 'a 'didiide 'di.

17 Uυ -kω' "ju -saan" "jriε- 'jeea kpyv- -wεε υυ po di "klein υυ 'wωan 'de ω' -ti' 'vn 'a "kwuan.

18 Nyυ "klein -υυ -wωan ιa' di tu 'de nω"di 'dei -tevn 'wvn ε, tai' "maa υυpυ 'mε.

19 Madi a -tee' di "klein -nιa 'mva- i 'de va' pεε o, -wεε va naa ι tω' "kpei i.

20 'Sυ 'blae 'dei -tevn -nυ muε -ta υυ 'wlvα de. Uva ble', υva 'βεε- Kea 'a 'nyni "i 'de di "klein υυ 'wωan 'de υυ 'jeea "jriε 'ε -ti' 'vn, δε-nυε' ka Kea 'a "soai 'tmυ ι 'de υυ -pee ε, 'kamō ι ni -cεεn'-.

Sesi 'a 'nyni -tuu" 'a

21 'Wι -mε" na -nε -ε 'di υυ 'jea "ju -saan" 'klen kpaα nynia a, 'bomō υυ -tuu" ω Sesi-nyni. 'Nyni -nιa 'mva- εmε Kea 'a "soai "si 'nyni 'de ω de -pee -mε υ se ω' "kwli i 'ten ke.

Uv toε Sesi 'a "pliie- Kea "i

22 'Wι -ε 'di υυ 'jea δε Moist 'a κε' "sia 'nynι -nu 'de -gbaυn 'a -ti' 'υn nynia 'o mu 'su ε, Soseυ ke Madi mue Selisalem -weε υυ 'je "ju-saan"- Tυ"bo "i to-.

23 Δε -cruα 'de Tυ"bo Kea 'a κε' 'di ε 'naa : -Bo "junmou 'wlv -weε o 'je "i-saaju nι ε, -me o 'je kpoi' -tee -o 'de Tυ"bo 'a -ti' 'υn.

24 Uυ -sa o' 'sraa-, 'kam o ε 'cruε 'de Tυ"bo Kea 'a κε' 'di, ε 'na : -In -ja 'soon, 'de -bo -gbεε se nι -in -ja "pai nynuu 'soon.

Wlu Simeo ke Anι 'tmva 'de Sesi 'a -ti' 'υn ε

25 'De "ju due' -nι 'o Selisalem εε' no" tu 'di, o' 'nynι -nι Simeo. O' "ju tu -srει", o' 'jeε Kea wον, o' fue Israe 'ε 'Pυvi, -weε Kea 'a -Suu nι 'de o 'υn.

26 Kea 'a -Suu 'tmυυ o sese ε 'naa : -In se 'mei ke, δε-nυε' -ma mue Nyυ'pυvi, Tυ"bo 'a 'o-tei "jrie-'jeea'.

27 Kea 'a -Suu poε Simeo -je o, o' mue 'e Kea -gbu klaa" 'di, 'demo Soseυ ke Madi kpa "jupliie -weε υυ 'je δε Kea 'a κε' "sia 'nynι nu 'de o' -ti' 'υn.

28 'Su Simeo kpon "jupliie 'me, o' po o' sιn 'dii -weε o' po Kea 'σε-. 'De o' 'na :

29 Kaan ka la 'jaa- Tυ"bo, ε "tai εε' dbonvi "i, o' 'je mu 'de pεε 'a blua' 'υn, 'kaa δε ε 'tmva ε nynι 'o 'ε

30 δε-nυε' 'in 'jee- nyυ 'pυvi ε ja "jrie- -weε-.

31 'Pυva' ε nmaea 'bo nyυ -wee' "klein "juoι ε,

32 omo -nι -son' -ε -je nyυ -wee' "klein i 'jee-, 'de -o -je εε' 'ce Israe-koun 'a -cian" nι-.

33 Dι υva 'tmva 'de Sesi 'a -ti' 'υn ε ια poε o' "bo ke o' de 'mlι 'mlι pεε o.

34 'Sv Simeo poe vupu "diwan -wæe o wlu 'de Sesi de Madi -pee o 'na : A -gbun 'no, Kea -te' o "ju -no 'de Israe-koun "klu, nyv jrv' -a muo 'de blaa' 'kaa jrv' a muo o -foan'.

35 'De ee' -ti' 'bn e to' sain -pa' 'kwla 'de nyiovu-tuu"-tuu 'bn e ia muε "kpae 'pεεan', amo -nia o de ε, ee muε avn pεε "i cian'.

36 Kea 'a wlu 'kwajaanynokpao' due' -ni 'o mu -ke, va' 'nynt -ni Ani. U niε Fanueli 'a "ju -o 'de Aseε 'e "ji 'di, v 'kpa -kea". U "tia jra ε nve -sın -mε" 'son 'sv va' kvan 'mεε.

37 U siie -tion" 'nyno de 'bn mamav 'sv v je -sın 'a kwla -mε" na 'jo -nyiiε 'ble. Ua' teen Kea -gbu klaa" o, va nveε Kea "juoi 'jrv-gbao o "mav' o 'de won 'boa' ke Kea baea' 'bn.

38 Umv -ji' -ke 'de ee' no" tu 'di, -wæe -va po Kea 'se-. 'Sv v -tee "ju -saan" 'a -ti' 'tmva' -pvn" 'de nyv "klein -vva fua no" Kea 'jea Selisalem seie- -pee.

Sesi ke o "bo e de muε Nasareti de

39 Sesi 'a "bo -wi" -koa' di Kea 'a ke' "sia 'nynt 'a nva' 'sv ε, sv muε Nasareti de 'de Galile.

40 "Ju-saan" a 'boa o kuue 'dii, o' to' o 'kpa "kpei -wæe Kea 'a "diwan ni o "kpei.

Sesi 'bleε -sın 'a -puue 'jo 'soon -wæe o mu 'e Kea -gbu klaa" 'di

41 'De -sın "o -sın 'di ε, Sesi 'a 'ce-wi" a muε kvonkwla' 'wlv -ko -sın 'de Selisalem.

42 -Ta Sesi 'blea -sın 'a -puue 'jo 'soon ε, o ke sv mu' -ke ka vva nva see ε.

43 -Ko' -kwea ja 'sv, vva muε -kwlv de. 'Kaa ka Sesiju sia Selisalem, o "bo ke o de-wi" se ε "jriε-o sie.

44 -Bo uɔɔ mɔɔ sea 'je 'de ε, uɔ 'na -mε ɔ ke uɔa' "dei-wi" muε nya. 'Su uɔ je na 'wɪ due', -wεe uɔ -te ɔɔ' i -pɔan' -pɔn" 'de uɔa' 'cε-wi" ke uɔa' "ijuonyɔ "klu.

45 'Kaa uɔ se ɔ 'je 'sɔ ε, uɔ muε Selisalem de, -wεe uɔ 'je ɔ i-pɔn.

46 'De εε' 'wɪ taan -sɔn 'di ε, 'bomɔ uɔ 'jee ɔ 'de Kea -gbu klaa" 'di, -mε ɔ -teε i 'bo Kea 'a ke' wɔ-saun 'a -kwea', -wεe ɔɔ pɔ uɔɔ 'a wlu doin" ɔ 'de ɔɔ -tee' uɔɔ i.

47 Nyɔ "klein -a pɔa ɔɔ' wlu doin" ɔ ε, uɔ -ka' wɔn, uɔa je ɔ ja -gbun', de-nuε' ɔɔ' tɔ' 'dina' ke ɔɔ' -tɪ' wɔn "kpei -sasun "siε uɔɔ i.

48 -Ta ɔɔ' 'cε-wi" 'jeea ɔ "jriε- ε, tai' "maa uɔɔ 'mε, 'sɔ ɔ de wlu' ɔ -pee uɔ 'na : 'Ma "ju, dεε -tɪ -ɪn nu -a kan' a- ? -ɪn -gbun 'nɔ, -ɪn "bo ke 'mɔ -ke -a -tuε" -kwɔ 'jɛi 'de -ma -tɪ' 'ɪn -aa jea -mii' -pɔn.

49 'Su Sesi wluε uɔɔ -pee ɔ 'na : Dεε-tɪ aɔa -pɔn 'mi i ε- ? Ka 'ɪn 'jea 'ɪn "Bo 'a -kwɔ' -tɪ nu aɔ se ε juo- ?

50 'Kaa de ɔ 'tmɔa 'mɔa-, uɔ se 'e ε 'dei 'wɔn.

51 'Su Sesi sɔn 'ɪn 'ε, ɔ ke uɔ muε Nasaretɪ. De-nuε' ɔɔ' 'jee uɔɔ wɔn. ɔ de -tee' dɪ "klein -nɪa 'mɔa- i 'de uɔ' pɛε ɔ.

52 Sesi a 'boa jeejee, ɔɔ' tɔ' ɔ 'kpa "kpei jeejee. ɔɔ' kplɪn a nmɔɔ 'e Kea ke nyɔɔɔ- "jri' de i.

3

*San Batisɪ 'tmuε Sesi 'a -tɪ'
(Matie 3.1-12 ; Makɪ 1.1-8 ; San 1.19-28)*

1 Nɔ" -ε 'di Tibεε Sesaa -tea Rɔmε 'blɔa "i ε, εε' -sɪn 'a -puue 'jɔ -mm" -nɪ 'di, -mε Pɔnsɪ Pilatɪ nɪ -gbɔa'na 'de Suide. Nɔ" -nɪa 'mɔa- 'di mε Erodi

nɪ Galile 'a -gbua'na -wɛɛ ɔɔ' -fɛin' Filipu nɪ Itire ke Trakonitu 'a -gbua'na 'de Lisaniastɪ nɪ -gbua'na 'de Abilenɪ -ke.

² 'De ɛɛ' -sɔn -tu 'di, mɔ Anɪ ke Kaifu nɪ Kea 'a 'sraa -saɔn klae". 'Bomɔ Kea a jaa Sakali 'a "ju San wlu 'kwa 'de -pɪɔn" blua "kpei.

³ 'Blua- "klein -jiia Sudɛn -gbuu wɔin ɛ, ɪmɪ San a ple 'dii 'de ɔɔ bla Kea 'a -po' 'de nyɔ -pee ɔ 'na : Ao poo aoa' tɔ' fai" ao "biie 'de Kea o 'de ɛ 'je aoa' dɪsaɪn -kɔ' -wɛɛ 'ɪn 'je aopu "ni "jru po.

⁴ Ka ɛ 'crɪa 'de Kea 'a wlu 'kwajaaɪ Esai 'a 'sbɛ 'di ɛ 'ka ka :

"Ju -nɪa 'e -pɪɔn" blua "kpei ɔɔ' weewlu ka : Ao nmae Tɔ"bo 'a -jɛblɔ, ao tɛɛn ɛ -wee' -kwɔlɔ !

⁵ Crɪɪ klae" ke crɪɪ mɪ" a muɛ iwaa', -wɛɛ -kancuin" -wee' "klein 'je kluuɛ-, dɪ -klɪaɪn 'ɔn ɪ -wee' a muɛ "isrɛa', kbɔ kpi 'je iwaa- 'de -jɛblɔ -wee' "klein 'je -paii 'pɛn.

⁶ -Wɛɛ nyɔ -wee' "klein 'je Kea 'a -pɔia" sɔn "jriɛ- 'jee-.

⁷ Nyɔ -tuu" -a ji 'e San o -wɛɛ ɔ 'je ɔɔpu "ni "jru po. 'Kaa ɔɔ wlu' 'de ɔɔ -pee ka ɔ 'na : Aopu jɔɛ 'a "nynuu- -nɔ ! -ɔ -na 'kamɔ ao 'je Kea 'a 'pee -ɛɛ jia "juɔi ple ɛ- ?

⁸ Ka ao pooa kplɪn fai" ɛ, ao toɛ nyɔ 'jɛɛ 'je, ao 'bo aoa' -cɛ" pɛɛ 'dii -tɛɛ', ao 'bo nɔɔɛ -a -nɪɛ Ablaam 'a "nynuu- -o, dɛ-nɔɛ' 'ma 'tmɔɔ aopu 'mɛ Kea 'beɛ' ɛ 'je "soi -nɪ Ablaam 'a "nynuu- -cɔɔn' 'ɔn nɔ.

⁹ Ka tu -ɛɛ' poa "bi 'dɔɛ nɪa ao 'bo kan' nɪɛ, dɛ-nɔɛ' -gbo" -pa 'pɛn ɪ -wɛ- 'bo ɛɛ' 'sɪn "kpei. Tu

"o tu -sea' "bi 'dœe poe -me 'je dbaa -o, -wee e 'je "jri poœe-.

¹⁰ Nyu "klein -kwea de a -tee' San i vu 'na : 'De ka -a -je nu 'ja a- ?

¹¹ 'Bomɔ ɔ wlu vu vu -pee ɔ 'na : Nyɔ -blea "bai 'soɔn ɔ "nyɪ e' due' nyɔ -sea' de 'ble e, nyɔ -blea diide ɔ ke nyɔ -sea' diide 'ble -gble' e 'un.

¹² 'Bomɔ 'wei-sanyu jii -ke, -wee vu 'je "ni "jru poœe 'su vu -tee' San i ka vu 'na : -Aa deɔɔi, de -a -je nu e- ?

¹³ ɔ wlu' 'de vu -pee ɔ 'na : 'Wei nyu cuan 'wɔn, umu ao 'je nyu i -tee', ao 'bo e de jre' "kpei poœe.

¹⁴ "Soa-wi" a -tee' e San i -ke vu 'na : 'De -apu mɔ 'e de -a -je nu e- ? 'Su ɔ 'na : Ao 'bo nyu "jrui dii e, ao 'bo nyu -pa "kpei blaa, aoa' -kei" 'a 'su me -ni aoa' de.

¹⁵ See e, Israe-koun a fue Nyu'pui, 'de vu wlu' 'e ba -pee vu 'na : San -no se Klisti ni mɔ -taa ?

¹⁶ 'Bomɔ San wlu 'de vu -wee' "klein -pee, ɔ 'na : "ni me 'ma po aopu "jru, 'kaa "ju due' -ɔɔ mua jia' a, ɔ kmai" ɔ je 'un -sii. 'In se ɔɔ' -pɔn" 'kpa ka ni -wee ɔɔ' "kwlai 'a "dbu -mœe' "ikain -ti. ɔmɔ -ɔɔ mu aopu "ni "jru poa 'de Kea 'a -Suu ke 'de ne 'un.

¹⁷ ɔ 'blee ɔɔ' 'daa- kwa, -wee ɔ 'je ɔɔ' ko 'un -fun'. 'De ɔ 'je ia' 'jo -cœen'- "jei -tu", -wee ɔ 'je ia' flɪ "jri po 'de ne -e sea 'mu-ta 'ble 'un.

¹⁸ 'Kamɔ San a nu -wee ɔɔ 'tmvu nyu -pɔia"-ti, 'de ɔɔ kuu nyu 'a di i.

¹⁹ 'Kaa ɔ -ce' -gbua'na Erodi "bli de-nue', Ero-diadi -nɪa ɔɔ' de 'di 'a 'nynɔ e umu ɔ "duo 'un, foo" 'su e ɔ nue diɔain -tuu"-tuu jri'.

²⁰ 'Bo -me 'de ε, Erodi nye desavn jre' ke'wle, emε -ni o kpon San 'me, -weε o po o -kaso 'di.

Sesi pooe "ni "jru

(Matie 3.13-17 ; Makı 1.9-11)

²¹ -Ta nyioy -wee' nıa "ni "jru pooa 'bom o Sesi pooe "ni "jru -ke, o siie Kea baea' 'su javn kaien won -weε Kea 'a -suu "si i 'bo o "kpei ka -gbεε' nıa,

²² -weε Kea 'a -Suu "sii- 'bo o "kpei, ka -gbεε nıa, 'kam o ε ni-. 'Su wlu due' -wlv nyv 'won 'de javn 'di -ε na : -In -nie 'ma -ti' kmaju -o. 'De -ın 'ın 'bom o 'ma -kwlv' -ti -wee' "klein poo kın.

Nyv Sesi 'a "ji tba "i ε

(Matie 1.1-17)

²³ -Ta Sesi -tea o o' dbo -pon" ε, -me o 'bleε -sın 'a kwla taan. De nyv a naa to' i 'de ε me -ni o nıε Sosev 'a "ju, Eli 'a "ju.

²⁴ Matatı 'a "ju, Matatı nıε Lefi 'a "ju, Lefi nıε Melki 'a "ju, Melki nıε Sanai 'a "ju, Sanai nıε Sosev 'a "ju,

²⁵ Sosev nıε Matatıası 'a "ju, Matatıası nıε Amosı 'a "ju,

Amosı nıε Naum 'a "ju, Naum nıε Esli 'a "ju, Esli nıε Nagai 'a "ju,

²⁶ Nagai nıε Matı 'a "ju, Matı nıε Matatıası 'a "ju, Matatıası nıε Semei 'a "ju, Semei nıε Sosekı 'a "ju,

Sosekı nıε Soda 'a "ju,

²⁷ Soda nıε Soana 'a "ju, Soana nıε Resa 'a "ju, Resa nıε Sorobabe 'a "ju, Sorobabe nıε Salatıε 'a "ju,

Salatıε nıε Neri 'a "ju,

28 Neri nιe Mελki 'a "ju, Mελki nιe Adi 'a "ju,
 Adi nιe Kosan 'a "ju, Kosan nιe Elmadam 'a "ju,
 Elmadam nιe Eρι 'a "ju,
 29 Eρι nιe Sose 'a "ju, Sose nιe Eliesεε 'ε "ju,
 Eliesεε nιe Sorim 'a "ju, Sorim nιe Matati 'a "ju,
 Matati nιe Lefi 'a "ju,
 30 Lefi nιe Simeo 'o "ju, Simeo nιe Suida 'a "ju,
 Suida nιe Sosev 'a "ju, Sosev nιe Sonam 'a "ju,
 Sonam nιe Eliakim 'a "ju,
 31 Eliakim nιe Melea 'a "ju, Melea nιe Mena 'a "ju,
 Mena nιe Matata 'a "ju, Matata nιe Natan 'a "ju,
 Natan nιe Dafidi 'a "ju,
 32 Dafidi nιe isai 'a "ju, Isai nιe Sobedi 'a "ju,
 Sobedi nιe Boost 'a "ju, Boost nιe Sala 'a "ju,
 Sala nιe Naason 'o "ju,
 33 Naason nιe Aminadabu 'a "ju, Aminadabu nιe
 Admini 'a "ju,
 Admini nιe Aani 'a "ju, Aani nιe Esrom 'o "ju,
 Esrom nιe Faresi 'a "ju, Faresi nιe Suida 'a "ju,
 34 Suida nιe Sakobv 'a "ju, Sakobv nιe Isaaki 'a
 "ju,
 Isaaki nιe Ablaam 'a "ju, Ablaam nιe Tara 'a "ju,
 Tara nιe Nako 'o "ju,
 35 Nako nιe Seruku 'a "ju, Seruku nιe Ragau 'a "ju,
 Ragau nιe Faleki 'a "ju, Faleki nιe Ebεε 'ε "ju,
 Ebεε nιe Sala 'a "ju,
 36 Sala nιe Kainam 'a "ju, Kainam nιe Afasadi 'a
 "ju,
 Afasadi nιe Sem 'a "ju, Sem nιe Noe 'a "ju,
 Noe nιe Lameki 'a "ju,
 37 Lameki nιe Matusala 'a "ju, Matusala nιe Enoki
 'a "ju,

Enokɩ nɩε Sareɔɩ 'a "ju, Sareɔɩ nɩε Maleleɛɩ 'a
 "ju,
 Maleleɛ nɩε Kainan 'a "ju,
 38 Kainan nɩε Enɔɩ 'a "ju, Enɔɩ nɩε Setɩ 'a "ju,
 Setɩ nɩε Adam 'a "ju, Adam nɩε Kea 'a "ju.

4

-Sion' -tɩɛn' Sesi i

(Matie 4.1-11 ; Makɩ 1.12-13)

1 Kea 'a -Suu "ji 'e Sesi 'ɔn 'ε. -Ta ɔɔ 'wɩba 'bo
 Sudɛn -gbuu wɔn ε, 'bomɔ -Suu -nε po ɔ -je o, 'sɔ
 ɔ muε 'e -pɩɔn" blɩa "kpei.

2 'Bomɔ -sion' -tɩn' ɔ dɛsaɔn nɩa' i 'de 'wɩ 'a
 kwɩa -nyɩiε 'di. 'De ɩa' 'wɩ tu 'di ε, ɔ se dɛ di. ɩ
 'wɩba 'o -jei" 'sɔ 'muε- nɔ Sesi 'mε.

3 'Sɔ -sion' wɩu' 'de Sesi -pee ɔ 'na : Ka -ɩn -nɩa
 Kea 'a "Ju -mɔ 'ja a, -mε -ɩn -wɩu 'de "soukpo -nε
 -pee -wεε ε 'je -di'pɛn 'ɔn-snεε.

4 Sesi wɩu' 'de ε -pee ɔ 'na : ε 'crɩε' 'de Kea 'a
 'sbε 'di ka :

-Di'pɛn 'ε 'sɔ se ε 'bεε- ε 'je nyɔ 'kmɔnɩa' "nyɩ.

5 'Sɔ -sion' kpɔ 'de crɩ "kpei -tajrɔ -wεε 'de 'jriε
 -tε due' 'di 'sɔ ε to ɔ 'blɩa- 'di 'a 'beɔɩ -wee' "klein
 "i,

6 -wεε ε wɩu 'de Sesi o ka ε 'na : 'Ma muε -ɔn ɩa'
 "ikmaa' -nɩa 'e 'kmɩ "kpei -ta ke 'blɩa- 'di 'a "wɩi-
 "nyɩa', dε-nɩε' ɩ "nyɩε 'ɔn 'ε, 'de nyɔ 'ɩn nɩa "i
 ɔmɔ 'ɩn "nyɩ.

7 -Bo -ɩn -sɩi" 'kɔi- i 'bo 'ɔn "juɔɩ 'de -ɩn -je 'ɔn
 -gbεε', ɩ -wee' "klein a muε -ma dɛ nɩa'.

8 Sesi wɩu' 'de -sion' -pee ɔ 'na : ε 'crɩε' ka :
 -Ma Tɩ"bo Kea 'a 'sɔ -ɩn -je "juɔɩ -gbεε'-, εε' 'sɔ
 mε -ɩn -je "juεi nɩɩ-

9 Ε 'wlvα 'o mu ε, -sion' kpa Sesi 'de Selisalem -wεε ε -te' o 'e Kea -gbu klaa" "jru kpɔ', 'de ε 'na : -Bo -in -ni Kea 'a "Ju ε, -mε -in -fiie"- -ma -ce" 'de -son, 'kaa ε 'crue ka :

10 Kea a muε εε' "soa-wi" 'tmva' -wεε υυ 'je -yn kwa -son i -te' 'de υυ 'je -yn 'sa.

11 Υυ 'je -yn kwa 'ble -wεε -ma bue se -tiie' i 'de "soukpo "jri.

12 'Su Sesi 'na : De Kea 'a wlu 'tmva ε 'naa : -In -bo "jrii 'jeeε, -in -bo -ma Tu"bo Kea i -tien'.

13 -Sion' -kɔa' Sesi 'a i -tian' 'de di "klein -nia 'mva- 'yn 'su o tεen ε o, -wεε εε fuo nɔ" jre' ke'wle.

*Sesi -teeε Kea 'a dbo nva' 'de Galile
(Matie 4.12-17 ; Maki 1.14-15)*

14 -Ta Sesi a mua Galile de ε, -mε Kea 'a -Suu 'a "ikmaa' "ji 'de o 'yn 'ε. Uva 'tmve o' 'nyu "wɔin-ta -wee' "klein.

15 O o tɔɔ nyu de 'de Suifu-wi" 'a "jrui 'kuun-gbi 'dii, nyu -wee' "klein a po o -ti' o.

*Nasareti-nyu se Sesi "inu-
(Matie 13.53-58 ; Maki 6.1-6)*

16 Sesi muε Nasareti o 'bεεa "i de. -Kwlewɔ o 'su o pa 'e Suifu-wi" 'a "jrui 'kuun-gbu 'di ka o nva see ε. O son 'yn 'ε -wεε o 'je Kea 'a wlu 'dii nu.

17 'Su υυ "nyu o Esai 'a 'sbe- -wεε o -gbai' ε 'mii, 'su o jεε wlu -ε -crua' 'de -ε 'naa :

18 Tu"bo Kea 'a -Suu nιε 'yn "kpei, de-nue' ε poε 'yn 'cna "jru, ε -teeε 'yn kpɔi" -wεε 'in 'je -poia" -ti 'tmv 'de wεε nyu -pee. Ε dbo 'yn 'ε 'de 'in 'je nyu -nia kuonkwla' -seie', -wεε nyu -uva' 'jea i ε, uva' "jri 'je 'bai- 'de nyu -nia 'e 'kle 'di ε, υυ 'je uva' -ce" -pee -te,

19 -wεε 'in 'je nɔ" -ε 'di Kea 'jea nyɔ 'saavɔn 'jrɪi nɔ 'a -tɪ' 'tmɔ.

20 'Sɔ Sesi 'fea 'sbε i 'de ɔ "nyɪ ε "jrui 'kɪɪn-gbu 'a dbɔnvi -wεε ɔ -te i. Nyɔ "klein -nɪa 'e -gbu" 'di ε, vɔa -gbɔn' ɔ ja -snii'.

21 'De Sesi -te vɔvɔ 'a -tɪ' -pee 'tmɔa' -pɔn" ɔ 'na : De -crɪa' 'de Kea 'a 'sbε 'di sese, -wεε aɔa 'wɔa 'wɔan' -ta, εε' wlu tu nyɪ 'o -wε- -stɪn.

22 Nyɔ -wee' "klein a pɔε Sesi -tɪ' o. Tai' "maa vɔvɔ 'mε, dε-nvε' 'saavɔnwlu "klein ɔɔ 'tmɔa ɪ nmɔɔ 'de vɔvɔ 'di wɔn. 'Sɔ vɔ 'na : ε se Sɔsev 'a "ju nɪ mɔ -taa ?

23 -Wεε Sesi wlu 'de vɔ -pee ɔ 'na : Aɔa muε 'vɔn "nɪa ipɔɔa' ka see, aɔ 'je nɔ : -Dɔ'crɔi, -ɪn -bɔɔ' -ma -cε" 'ε 'wε-. Aɔa muε 'vɔn -pee wlu' ka aɔ 'je 'nɔ : dɪ "klein -ɪn nɔa 'de Kapɛnɔvɔm-kwɔɔ 'di -wεε -a -wɔan -ɪn nɔ ɪa' jrɪ' -ta -ma -cε" 'kpa o -kwɔɔ, -a -je -vɔn 'je.

24 'Sɔ ɔ wlu' ke'wɔε ɔ 'na : 'Ma 'tmɔ aɔvɔ tɔ' -tɪ, nyɔ se Kea 'a wlu 'kwajaai sɪn 'sɔɔn kpɔvɔn due' 'bɔ ɔɔ' -cε" o -kwɔɔ.

25 Aɔ -gbɔn 'nɔ, tɔ' -tɪ mɪ 'ɪn nɪa 'o aɔ -pee 'tmɔa'. Dε -nvɔa tɛɪn", 'de Kea 'a wlu 'kwajaai Eli 'a nɔi" ε, εmε -nɪ -tɪɔn" 'nynɔkpae' -tuu"-tuu -nɪ 'e Israε-blɔa "kpei. -Ta "nɪ sea dbaa 'de ε nɔa -sɪn taan 'cɔɪ -mεεɔ"- ε, -wεε 'mɪε- klaa" jia 'de 'blɔa- -wee' "klein "kpei ε,

26 Kea se Eli 'de vɔa' due' kɔvɔn ka o dbɔ, -bɔ ε se 'de -tɪɔn" 'nynɔ -nɪa 'o Sareta 'de Sidɔnblɔa "kpei nɪ ε.

27 'De ke'wɔε, 'de Kea 'a wlu 'kwajaai Elise 'a nɔ" 'di ε, 'jrɔwɛnɔn -tuu"-tuu -nɪ 'e Israε-blɔa "kpei, 'kaa vɔa' due' kɔvɔn -gbai' 'a 'wε- se 'bɔ, -bɔ ε se

Naaman Sirien i nu ε.

²⁸ Nyu "klein -nia 'e "jrui 'kɪn-gbu 'di 'wɔan wlu Sesi 'tmɔa 'mɔa- 'sɔ 'cɛn -gbuu' ε υb wɔin-.

²⁹ Uɔ sɔn 'ɔn 'ε jakaa-, -wɛε υb nu Sesi i 'de υb -sɔ 'o -kwɔ. De υba' -kwɔ nɪa 'o cru "kpei ε, υb kpɔ 'e cru "jrui -wɛε υb 'je ɔ -fiie"- 'de -pouo -sɔn.

³⁰ 'Kaa Sesi nmaa υpυ 'nynɪ i, ɔ e mu.

*Sesi -sa 'ju due' -suusavn 'ɔn
(Makɪ 1.21-28)*

³¹ Sesi muε Kapenaum 'de Galilebɔa 'a -kwɔ due' 'di -wɛε ɔɔ tɔɔ nyu dɛ -kwlewɪ o.

³² Dɪ "klein ɔɔ 'tmɔa ɪa "siε nyu 'i, dɛ-nvɛ' ɔɔ wlu' 'de 'kpi 'blea' 'ɔn.

³³ 'Sɔ "ju due' -sɪɔn' 'ɔ -suu nɪa 'e 'ɔn 'de nyu "klu 'de Suifɔ-wi" 'a "jrui 'kɪn-gbu 'di, ɔmɔ -kpa' wlu "jei -ɔ -wɔ" kpleiin -ɔ -na :

³⁴ -Ee'-, Sesi -wɔba Nasareti ε, dɛ -nɪ 'o -ɪn -ke -a 'nynɪ ε- ? -In jɪε -aa -ma" i-saa' ? 'In 'je kan' 'mɛ ka -ɪn -nɪa Kea 'a i -kwɛ-ju ε.

³⁵ 'Sɔ Sesi -cɛ' -suusavn "bli ɔ 'na : ε "mu wɔn, ε 'wɔb 'e "ju -nɔ 'ɔn ! -Suusavn -tuɛ" "ju -nɔ 'blɔɔ 'bo nyu -kwea 'mɔa- -wɛε ε 'wɔb 'de ɔ 'ɔn. 'Kaa ε se ɔ i -kuuan mɔ "pɪ.

³⁶ Nyu "klein -jea εɛ' -ta a, -crima kpɔn υpυ 'mɛ. 'Sɔ υba wlu' 'de ba -pee due 'due υb 'na : Wlu -jɛ -mɛ 'de 'a 'nynɪ wɛ- -stan kaa- ? ɔɔ -tee' -siisan -klan" "kpei -wɛε ɪa "si "kpae'.

³⁷ ε 'wɔba 'o mu ε, Sesi 'a 'nynɪ "siie -ta -wee' "klein 'i.

*Sesi 'bɔɔ- Simɔ 'ɔ "bianynɔ ke nyu jrv' 'a 'wɛ-
(Matie 8.14-17 ; Makɪ 1.29-34)*

38 Sesi ke ɔɔ' klai" nynuu 'wɔba 'e "jrui 'kɔn-ɔɔ' 'di ε, ʊʊ muε 'de Simɔ o -ɔɔ'. -Ta ʊʊa muua -mε ɔɔ' "bianynɔ 'pɛn i, ʊa' "jrui -a -baia' ε kmai". -Wεε ʊʊ bae Sesi i 'de ʊa' -ti' 'ʊn.

39 'Sɔ Sesi 'kpaɔ 'bo ʊ -pɔn" -wεε ɔ wlu 'wε- -pee 'de "ikmaa' 'ʊn, 'sɔ ε 'bɔɔ. 'Bo ε "si ʊ sɔn 'ʊn ʊ pi dε, 'de ʊ "nyɪ ʊʊpɔ.

40 'Jrɔ blua i -kwie" ka ʊʊ ja nyɔ 'wε- 'ε kpe -tuu"-tuu kpaɔn 'de Sesi o. -Wεε ɔ -te' ʊʊpɔ kwa "jrui due 'due, ɔ 'bɔɔ- ʊʊpɔ 'a 'wε-.

41 -Sɔn 'ɔ -sii -wɔ 'e 'wε-nɔʊ -tuu" 'ʊn -ke, ia "wɔɔ' i 'na : -In -nɪε Kea 'a "Ju -o. 'Kaa Sesi se ε "i nɪ i 'je εε' dε tu 'tmɔ 'de nyɔ -pee, εmε -ti ɔ wlu -siisaɪn -pee 'de "ikmaa' 'ʊn ɔ 'na : I "mu wɔn ! ɔ -sɪ wlu "wɔin, dε-nɔʊε' i 'je kan' 'mε ka ɔ nɪa Klisi ε.

*Sesi 'tmɔε Kea 'a -ti' 'de Suideblɔa "kpei
(Makɪ 1.35-39)*

42 -Sɔn' wɔin" 'sɔ, Sesi 'wɔʊ 'o -kwɔɔ 'mε, ɔ muε -ta nyɔ sea nɪ ε. 'sɔ nyɔ -tuu"-tuu -teε ɔɔ' i -pɔan' -pɔn", ʊʊ jεε ɔ ʊʊ se ε "inɪ ɔ 'je ʊʊpɔ o tεεn-.

43 'Kaa Sesi wluε ʊʊpɔ -pee ka ɔ 'na : Ka Kea nɔa nyɔ 'blesɔn ε, 'in 'je εε' -pɔia" -ti 'tmɔ -o 'de -kwɔε jrɪ' 'dii -ke, εmε -ti Kea dɔo 'ʊn.

44 -Wεε ɔɔ mu Suifu-wi" 'a "jrui 'kɔn-ɔɔ' 'dii 'de ɔɔ 'tmɔ Kea 'a -ti'.

5

*Sesi 'da ɔɔ' "i-saa' klai" nynuu
(Matie 4.18-22 ; Makɪ 1.16-20)*

1 'Wɪ jrε' o Sesi nɪε 'o Senesareti -ni wɔin", 'bomɔ nyɔ -tuu"-tuu -gbae' ɔ 'de woi, 'de ʊʊa "tuun ba i, -wεε ʊʊa po Kea 'a wlu doin" o.

2 ɔ 'jee -kwεε" 'bo 'kpuv -kwlt", 'saipoun -wlv
'de ι 'di, -wεε -vva wov vva' 'sai-.

3 'Su Sesi 'ja 'e ia' due' 'di, -me nte Simo Piei 'a
-ne -o, 'de ɔ 'na : -A -teen 'kpuv kvt ke de-saan"-
-Wεε ɔ -te i 'de -kwεε" 'di, 'de ɔ ɔ ɔ nyv de.

4 Sesi -koa' nyv de ɔɔa' 'sv, ɔ wlvε Simo -pee ɔ
'na : -In -kvt' -kwεε" 'de "nibie' fɔ o -wεε ao 'je
aoa' 'sai- po.

5 'Su Simo 'na : 'Ma detov, -a po 'sai- 'me -ta
'de "mau'wι -wee" "klein 'di, -a se de jre' -sa, 'kaa
'de -ma wlvι" ε, 'ma jie 'sai- poa'.

6 Vv -fi" a 'sai- ε, ε kpuvε -smii' -tuu"-tuu. 'Su
vva' 'sai 'a 'jo ɔ cen'.

7 'Su vv 'daa- vva' "dei-wi" -nva 'e -kwεε" jre' 'di
"i -wεε vv 'je vvvv svv o poa' ji. Vva' "dei-wi" -nv
jia, vv "jiiε -kwεε" -nva 'svon -smii'-, 'sv ia pa "ni
-svn.

8 Simo Piei -gbvan dt -nvva 'mva- ja 'sv, ɔ "siie-
'koi- i 'bo Sesi "juv -wεε ɔ 'na : Tv"bo, -vn -teen
'vn kv, de-nve' 'vn nte desavn nvi -o.

9 De-nve' ε tai' "maa Piei ke ɔɔ' "dei-wi" 'me 'de
-smii' vv -sa 'mva 'a -t' 'vn.

10 De due' -ne me -nvve Sebede 'a "nynuu- Sakt
ke San "jrii, vv ke Simo ɔ nve dbo due'. 'Su Sesi
wlv' 'de Simo -pee ɔ 'na : Favv 'bo -vn nve, 'bode
ε, ka -ma -sa' -smii' ε, 'kamv -vn 'je nyiv -cri' 'de
-vn -je 'vn ja.

11 Vv kpa -kwεε" 'bo 'kpuv -kwlt" 'sv, vv sie vva'
dt -wee' "klein 'me, -wεε vv bla 'o Sesi 'de.

*Sesi 'bov- 'ju due' 'a 'jrvve-
(Matie 8.1-4 ; Maki 1.40-45)*

12 Sesi nte 'o -kvlv due' 'di, 'bomv 'jrvve-nvi
due' 'jee ɔ. 'Su ɔ tba "jua i 'bo 'blv- -wεε ɔ bae

Sesi i 'de ɔ 'na : 'Ma 'blei, -bo -in -nɛ "i ε, -in -bees' -in -je 'ma 'wε- 'bɔɔ- 'in 'je 'pepe nɛ-.

13 'Sɔ Sesi kpa sɔn, ɔ blɔ "i 'de ɔ 'na : 'In nɛ "i 'mε, -in -nɛ 'pepe ! 'Bo ε "si ɔɔ' 'jɾwε- je 'bɔ.

14 -Wεε Sesi cri εε' -ciε 'de ɔ 'na : -In -bo ε 'tmɔε 'de nyɔ jɾɔ' -pee. -In mu -in -je -ma -cε" to- 'de Kea 'a 'sraa -sai ɔ, 'de -in -je 'sraa -sadε ja ka Moisi 'a kε' 'da, -wεε ka -ma 'wε- 'bɔa nyɔ -wee' "klein 'je ε juɔ-.

15 'Kaa Sesi 'a 'nynɛ "siiε- -ta -wee' "klein 'i, 'sɔ nyɔ -tuu"-tuu a jɛ ɔɔ' wlu doin" ɔ poa' 'de ɔ 'je ɔɔɔɔ 'a 'wε- 'bɔɔ- -ke.

16 'Sɔ ɔmɔ -saa kɪn 'de ɔɔɔɔ -pɔn" ɔ muε -ta nyɔ jɾɔ' sea nɛ -wεε ɔɔ bae Kea.

Sesi 'pɔvε klɔɔi due'

(Matie 9.1-8 ; Makɪ 2.1-12)

17 'Wɪ jɾε' ɔ ε, Sesi a tɔɔ nyɔ dε. Fariseɛn-wi" ke kε' wɔ-saɔn ji' ɔɔ -teε i, ɔɔ 'wɔvε Galile 'a -kwɛε ke, Suide 'a -kwɛε 'dii, ε ke 'ɔ Selisalem ke-. Tɔ'bo 'a 'ikmaa' a pɔε "jɾi "kpaε 'de Sesi 'a nyɔ 'a 'wε- 'bɔa 'ɔn.

18 'Sɔ nyɔ jɾv' -blee' klɔɔi due 'sai- 'di -ɔɔ ji. Uɔa -pɔn ɔɔ 'je ɔ 'e -gbu" 'di paa-, -wεε ɔɔ 'je ɔ i -te' 'bo Sesi "juɔi.

19 'Kaa 'de nyiɔɔɔ 'a "i -tia' 'ɔn ε, -ta ɔɔ 'jea -sii- 'bo se nɛ-. 'Sɔ ɔɔ 'ja 'e -gbu" "kpei, -wεε ɔɔ -sa -pɔ". 'Bomɔ ɔɔ jaa klɔɔi 'a 'sai-. 'De ɔɔ "sii ɔ i 'bo nyɔ -kwea 'bo Sesi "juɔi.

20 Sesi 'jea nyɔ -nɪa 'mɔa 'a dε tɔ' "itbaa' 'sɔ, ɔ wlu' 'de klɔɔi -pee ɔ 'na : -Ma dɪsain -kwε'.

21 Kε' wɔ-saɔn ke Fariseɛn-wi" -teε 'mii wlu' -pɔn" ɔɔ 'na : "Ju -nɔ -mɔɔ dooa Kea 'a 'nynɛ kan'

-mɔ ε. Nyɔ -beεε' ɔ -je nyɔ 'a dɪsain -kwε' -bo ε se Kea 'a 'sɔ nɪε.

²² Ka ɔɔ nɪa tɔ' -nε 'ε inaa' a, Sesi 'je kan' 'mε. 'Sɔ ɔ wlu' 'de ɔɔɔɔ -pee ɔ 'na : Dεε-tɪ aɔa' tɔ' nɪ kan' 'de aɔ pεε ɔ ε- ?

²³ -Jε wε- -kɔan" "jrɪi ε- ? -In -wlu -ɪn -na -ma dɪsain -kwε' -ae, -aee' -ɪn -na -ɪn sɔn 'ɔn -je naa- ?

²⁴ 'In nɪε "i aɔ 'je ε juo- ka 'mɔ -nɪa nyɔɔ 'ɔ "Ju 'ɪn 'blea 'ikmaa' 'de 'blɔa- "kpei -ta, 'ɪn 'jea nyɔ 'a dɪsain -kɔ' ε, εmε -tɪ 'ma wlu 'de klɔɔɔ -pee : -In sɔn 'ɔn, -ɪn -duo" -ma "kpei 'pɛndε 'ɔn, -ɪn -je 'de -ɔn -wɔɪn" mu.

²⁵ 'Bo ε "si "ju -nɔ je 'ɔn sɔn -cεεn'- 'bo nyɔ -wee' "klein "jrɪ "kpei, ɔ je ɔɔ' "kpei 'pɛndε 'ɔn "duo-, ɔ je 'de ɔ wɔɪn" de mu 'de Kea 'a 'nynɪ "i 'bεε- 'ɔn.

²⁶ Tai' "maa nyɔ -wee' "klein 'mε 'sɔ ɔɔa 'bεε- Kea 'a 'nynɪ "i -ke. Favɔn "ji 'de ɔɔɔɔ 'ɔn 'ε, -wεε ɔɔa wlu ɔɔ 'na : Dε -a -jeea' "jrɪε- -sɪan -ta -mε -sɪε' sɔn i ɔ.

Sesi 'da Lefi

(Matie 9.9-13 ; Makɪ 2.13-17)

²⁷ -Mε 'wɔa 'o -jei" ε, Sesi "sia "kpaε 'sɔ ɔ jεε 'wεi-sai due' nyɔ a 'daa Lefi ɔ -te i 'de ɔɔ' 'wεi-sagbu 'di. Sesi wlu' 'de ɔ -pee ɔ 'na : Lefi, -ɪn ji, -ɪn -ke 'ma -a -je na- !

²⁸ 'Sɔ Lefi sɔn 'ɔn 'ε, ɔ sie ɔɔ' dɪ -wee' "klein 'mε, -wεε ɔ bla 'o Sesi 'de.

²⁹ ε 'wɔa 'o mu ε, Lefi 'da Sesi dɛdɪ -tɪ 'de ɔ ɔ -gbu". 'Wεi -saɔn -tuu" ke nyɔ jrɔ' ke ɔɔ nɪε dε dia' -tadue.

³⁰ Fariseεn-wi" ke kε' wɔ-saɔn a wluuε klai" nynuu 'de i, ɔɔ wluε ɔɔɔɔ -pee ɔɔ 'na : Dεε-tɪ

ao ke 'wei-sanyu ke nyioɔɔ -sain jru' a dii -tadue,
'de aoa 'naa -kaun" due' 'di ε- ?

³¹ 'Bomɔ Sesi "duo wlu 'ɔn ɔ 'na : Nyu -a -ta
sea pooda uua' -pɔn -dɔ'croi i, 'kaa nyu 'we- ε nuu
uɔɔ -a mu -dɔ'cro' 'di.

³² 'In se kplɔn fai" poo-ti 'tmua' ji 'de "i "isrenyu
-pee, 'kaa 'ɔn jɛ desabnuɔn 'a -ti'.

*Nyu -tee' Sesi i 'de wɔn 'bɔ-ti 'ɔn
(Matie 9.14-17 ; Makɔ 2.18-22)*

³³ Uɔ wlu' 'de Sesi o uɔ 'na : San 'a klai" nynuu
ke Fariseɛn-wi" 'a klai" nynuu a 'bɔ wɔn, uua
bae Kea jeejee, 'kaa -ma -nɔ klai" nynuu 'a nu
kan', uua di', uua 'naa.

³⁴ Sesi wlu' 'de uɔɔ -pee ɔ 'na : Nyu -jia' ba
"blitia 'a -kɔ' -son ε, ao 'bɛɛ- ao 'je uɔɔ wɔn 'bɔɔ-
? 'De -mɛ 'kamɔ 'nyɔjei ke uɔɔ -te ii ?

³⁵ 'Wɔ jru' a muɛ nynia' -weɛ 'nyɔjei 'je 'de
uɔɔ "klu 'wɔ. 'De -mɔ 'a 'wɔ tu 'di ε, uua muɛ
wɔn 'bɔa'.

³⁶ Sesi pood -ti' "i ka ke'wɛ ɔ 'na : Nyɔ se ε
'bɛɛ- ɔ 'je "bai dee 'fɔ -pɔn" -sa, -weɛ ɔ 'je ε 'o
"bai -gbau" -pɔn" "paa-. -Bo ε nɔ kan' a, -mɛ ɔ
dooa "bai dee 'mɛ, 'de εɛ' 'fɔ -jɛ ɔ "paa- 'o "bai
-gbau" -pɔn" ε, -mɛ ke ε se ba kpɔn i.

³⁷ 'De nyɔ se ε 'bɛɛ- ke'wɛ, ɔ 'je nmɔ dee 'de bi
-gbai" 'di po. -Bo ε nɔ kan' -mɔ ε, -mɛ nmɔ ɔ muɛ
bi -gbau" waa', ε 'je i 'wɔ 'de bi -wee' 'je idooa-.

³⁸ 'Kaa 'de bi dee 'di 'bomɔ nyɔ 'je nmɔ dee po.

³⁹ 'De -bo nyɔ 'na nmɔ -kwlea 'e jae 'di 'bode ε,
-mɛ ɔɔ' doin" se 'dɔnmɔ inɔ-, dɛ-nuɛ' ɔ 'na nmɔ
-kwlea 'e jae 'di mɛ -nmɔi'.

6

Sesi 'tmvε -kwlewı 'a -tı'
(Matie 12.1-8 ; Makı 2.23-28)

¹ 'Wı jrε' o 'bo -kwlewı "kpei, υva 'daa "i-saa -nε 'ε 'sɔɔn -nε, Sesi a cεn kplaa -kle 'dii -tie" 'sɔ ɔɔ' klai" nynuu a cın' 'de υva sɔsɔn 'kwai -wεε υva di.

² 'Sɔ Fariseen-wi" 'a jrɔ' wlu' ka υs 'na : Dεε-tı aɔa nɔ dε -sea' nɔ ka nı 'bo -kwlewı "kpei ε- ?

³ 'Sɔ Sesi wlu υpυ -pee ka ɔ 'na : -Ta 'mıε-nva Dafıdı ke ɔɔ' 'cε-wı" ε, dε ɔ nva aɔ se ε 'dii nɔ 'de Kea 'a 'sbε 'dii ?

⁴ Ka ɔ pa 'e Kea -gbu klaa" 'di -wεε ɔ "dua -di'pen -nıa 'e 'ɔn ɔ di ε, 'de ɔ "nyı εε' jrε' ɔɔ' 'cε-wı" -ke ɔɔ na aɔ seε juuɔ-, 'de -mε 'kamɔ nyɔ jrɔ' se ε 'bεε- ɔ 'je εε' -di'pen tu di, -bo ε se 'sraa -savn 'a 'sɔ nı ε ?

⁵ -Wεε ɔ 'na : 'Mɔ nyıɔ ɔ "Ju, 'mɔ -nı -kwlewı mε 'ε -cε' 'kpa 'a jei-.

"Ju -ɔɔ kwa jεa 'sɔε
(Matie 12.9-14 ; Makı 3.1-6)

⁶ ε nυε', 'bo -kwlewı jrε' "kpei Sesi paa 'e υva' Kea -gbu 'di -wεε ɔɔ tɔɔ nyɔ Kea 'a -tı'. 'Demɔ "ju due' -ɔɔ dıansɔn 'mεa nı-.

⁷ Kε' wɔ-savn ke Fariseen sıε Sesi "jrıε- o -wεε -bo ɔ 'bɔɔ- nyɔ 'a 'wε- 'bo -kwlewı "kpei, 'de υs 'je kan' 'je. Dεε-tı υs nva kan' a, εmε -nı υva -pɔn Sesi 'a -kɔ i 'de υs 'je ɔ -tı' "kpei 'nεε-.

⁸ 'Kaa Sesi juɔ υpυ 'a tɔ' 'mε. ɔ wluε "ju -ɔɔ sɔn jεa 'sɔε -pee ɔ 'na : -In sɔn 'ɔn, -ın -je 'o nyɔ -kwea jii -ta ! 'Sɔ ɔ sɔn 'ɔn 'ε -wεε ɔ jii 'o.

⁹ 'Sɔ Sesi 'na 'ma -teeε' aɔpυ dε due' i, ka Kea 'a kε 'daa- ? Nyɔ 'bεε 'bo -kwle -wı "kpei 'ee ɔ 'e

de 'dœ nuv -in" deſaun nyv 'bœ' o 'e nyv 'puv-
-in" o 'jeo ja -gbun o 'e mœ ?

10 'Sv Sesi a pleee uvv "jriε "kpei-, -wœ o wlv
'de "ju -no -pee o 'na -ln sro sun. 'Kamo o nu
-cœn'-, 'sv o' sun nœ 'pepe.

11 'Kaa de Sesi nva 'mva- εε' 'cœn -nva 'e uvv
'vn ε kmai". 'Sv uv -teε ba i -teea' -pvn" 'de de uv
'jea Sesi "jrii nu 'a -ti' 'vn.

Sesi -sa 'o dboun 'a -puue 'jo 'soon
(*Matie 10.1-4 ; Makı 3.13-19*)

12 'De εε' no" tu 'di, Sesi muε 'e crv "kpei, -wœ
o bae Kea 'de "mav' wı -wee' "klein 'di.

13 -Son' -sıan', o 'da o' klai" nynuu -wee' 'mε,
-wœ o -sa 'de uvv "klu nyv 'a -puue 'jo 'soon, 'de
o 'daa- -wi" -mυ dboun.

14 nyv 'a -puue 'jo 'soon -nv vva' 'nynı ka : Simo
-o -tuua" Pıei -nynı ke o' "dei Ancre ke, Saki ke
San ke, Filipv ke Batelemi ke,

15 Matie ke Toma ke, Alfe 'a "ju Saki ke Simo
-o "kpei -tenynı nva Seloti ke,

16 Saki 'a "ju Suidı ke Suida Isikario -jo -kpa
Sesi 'a 'de toi ke-.

Sesi toov nyv Kea 'a -ti' -wœ o 'boov- nyv -tuu" 'a
'wε-
(*Matie 4.23-25*)

17 Sesi ke o' klai" nynuu 'wlvε 'e crv "kpei uv
'siε i, -wœ uv nyna i -ta -nva pœpœε, 'bomo o
jœε klai" nynuu jrv' -sia de ke nyv -tuu"-tuu ke-.
Uva' nyv tu 'wlvε 'o Selisalem ke Suideblva -wee'
'kpei-, -wœ jrv' 'wlv 'e Tii ke Sidon -bova' 'e 'tonıε
-kwlı" fo o ε.

18 Սո յիւ յյ' wlu doin" o poa' -wεε յ 'je սոսո 'a 'wε- 'boո-. Nyո "klein -siisaո a -tua" 'kle 'de ε, յ -seie' սոսո 'mε 'de ι 'kwa -ke.

19 Nyո -wee' "klein a -թոո Sesi 'a "iblaa 'a -կո i, dε-ոսε' "ikmaa' jրε' -εε -wլո 'de յ 'ոն -wεε -εε -boո' սո -wee' "klein 'a 'wε-.

*'Mva-ti ke "nmia-ti ke
(Matie 5.1-12)*

20 Sesi -gբոան յյ' klai" nynuu "kpei ε յ 'na : Aոոո -ոո' daa- յյ' -ce" dεwոոսոն, ao ոս 'mva-, dε-ոսε' Kea 'a 'beոդե ուε aոa' dε -o.

21 Aոթո 'mուε- ε ոս 'de kaanwι 'di ε, ao ոս 'mva-, dε-ոսε' aոa ոսε dboա' 'de nya. Aոթո -ոա 'e -fոն" 'a 'ոն kaan, ao ոս 'mva-, dε-ոսε' aոa ոսε 'kεεa 'de nya.

22 -Bo ոսո 'ոսե aոթո 'ոն, -bo ոսո 'bo aոթո, -bo ոսո a sea ao -cree"-, -bo սոսա sea aոa' 'ոսո -flεεո', -wεε սոսա sea ao կրեեո' ոսո 'daa- 'de 'ոո ոսո յ յ "Ju 'a -ո' 'ոն ε, -mε aոթո ոս 'mva- !

23 Ao 'di ոոո ոոն 'de εε' 'wι ոս 'di, -wεε ao 'je dee 'de 'mva- 'ոն, dε-ոսε' aոa' 'dոե klaa" -te ao 'dei 'de յաոն 'di. Dι սոսա ոսա aոթո "jրii ε, սո "bo -wι" ոս' -ke 'de Kea 'a wlu 'kwajaաոն -ոա տեոն" -pee.

24 'Kaa εε ոսε "nmia-ո ոա' 'de aոթո -ոա "wliiεյեոն 'a -ո' 'ոն, dε-ոսε' ao 'je aոa' -ո 'dոե -wε- 'de-.

25 εε ոսε "nmia-ո ոա' 'de aոթո dboա' dι -wee' 'ոն 'de kaanwι 'di 'a -ո' 'ոն, dε-ոսε' 'mուε- ε ոսε aոթո ոսա'. εε ոսε "nmia-ո ոա' 'de aոթո -ոո -keea' 'de kaanwι 'di 'a -ո' 'ոն, dε-ոսε' aոa ոսε 'kwε- paa', -wεε ao 'je "miini 'na.

26 Ε ΝΙΕ 'nmia-ti 'de aoa' -ti' 'bn -bo nyu -wee' 'klein a sea aoa' 'nynti 'dœ "wain- 'tmu ε, δε-νυε' 'kamɔ υυ "bo -wi" nu 'de weepoun 'a -kewε-wi' -pee -ke.

*De Sesi 'tmva 'de tnyu 'a -ti' kma-ti 'bn ε
(Matie 5.38-48; 7.12)*

27 'Kaa 'ma 'tmu aorp 'mε, ao -ɔɔ poa 'ma wlu doin" o ε, ao kma aoa' tnyu 'a -ti' ! Ao nu nyu -υυ -nye aorp 'bn δε 'dœ "jrii !

28 Ao po nyu -υυα ποα aorp -soo' o "diwan ! Ao bae nyu -υυα -tua" aorp 'kle 'a baea' !

29 -Bo nyu po -bn 'kpa doun" mɔ 'de ε, -in -to 'e doun" 'a 'fɔ due' -sia 'o mu -ke -wεε ɔ 'je 'o 'kpa po. -Bo nyu "duo -ma 'jiiε- 'bn ε, -in -bo ɔ -je de kaan 'de -ma "bai 'a 'bn "duo -ti 'bn -ke.

30 Nyu "o nyu -teea' -bn δε i ε, -in -nyu" ɔ. -Bo nyu "duo -ma δε 'bn, -in -bo ε i -tees' 'de ɔ o.

31 Δε aoa -pɔan nyu 'jea aorp 'jrii nu ε, εμε ao 'je nu 'de nyu -pee.

32 Nyu -kma aoa' -ti' ε, -bo ao kma υυυυ 'a 'su 'a -ti' 'ee, -mε δε jre' wε- -pooε fai" ε-, -wεε -εε σε' Kea 'je aorp po ε- ? Nyu -sea' Kea juo ε, 'kamɔ υυα' ba 'a -ti' kmaa' ni -ke.

33 Nyu -υυα nυα ao 'dœ "jrii ε, -bo aoa sea υυα' 'su 'dœ "jrii nu 'ee, -mε δε jre' -wε -pooε fai" ε-, -wεε -εε 'σε Kea 'je ao po ε- ? 'Kamɔ nyu sea Kea juo a nu -ke.

34 'De -bo ao po nyu ao 'jea δε -pɔn" 'je 'a 'su kpan' 'ee, -mε δε 'dœ nυα' -wε -ni 'e -mε 'ε -kɔ 'di ε- ? Nyu -sea' Kea juo ε, υυα' 'su a ποε ba kpan' -ke.

35 'Kaa aorp mɔ ε, ao kma aoa' tnyu 'a -ti', ao nu δε 'dœ ! -Bo ao po nyu kpan' a -mε ao 'bo δε ɔ

'jeε "kpei -te' 'a tɔ' i naa. -Bo ε nɪ kan' a, -mε aoa' 'dɔe a muε "i 'bεa' -wεe ao 'je Kea -nɪa 'e jaʊn 'di 'a "nynuu- nɪ, dε-nʊε' εε' Kea tu nmɔ 'di wɔn 'de -kwlɔnynɪɔn ke 'diwɔnynɪɔn -pee.

³⁶ 'Di wɔn nmɔa' "ji 'de aopu 'ʊn ka ε "jia 'de ao "bo Kea 'ʊn ε.

Nyʊ jrv' 'a 'pee 'je-tɪ
(Matie 7.1-5)

³⁷ Ao 'bo ba 'a 'pee 'jeε, -wεe Kea je aoa' 'pee 'je -ke, ao 'bo nyʊ 'pee kpuʊen, -wεe Kea je ao 'pee kpuʊn -ke. Ao -seea' ba 'a wlu "kpei- -wεe Kea 'je aoa' dεsaʊn -kɔ'.

³⁸ Ao "nyɪ nyʊ dε -wεe Kea 'je ao dε "nyɪ. Dɪ Kea a mu ao "nyɪa' ɪa muε "kpei- dua' -wεe ɪ 'je dε "ji, 'de ɪ 'je -sɔn 'wla, -wεe ɪ 'je aopu i siie-. 'Kaa -ta ao dbaa dε -wεe ao "nyɪa nyʊ ε, 'bomɔ Kea 'je dε dbaa- -wεe ε 'je ao "nyɪ -ke.

³⁹ 'Bomɔ Sesi poo -tɪ' "i ka ɔ 'na : "dɔɪ 'bεε' ɔ 'je ɔ -po -dɔɪ tu "juɔɪ 'blee- ? "ɪn- ε se 'bεε ε. Dε-nʊε' ka ʊs nɪa 'sɔɔn ε ʊsa muε "bie 'di blua' se.

⁴⁰ Klai" ju se dεwɔn nɪ, ɔ se ɔɔ' dεtɔɔɪ -sii, 'kaa klai" ju -kpuʊan' 'snɪ ε, -mε ka ɔɔ' dεtɔɔɪ nɪa, 'kamɔ ɔɔ mu nɪa'.

⁴¹ Dεε-tɪ -ma -je -ʊn -podεi" dε "jri, 'de -maa' 'je tu -je -nɪa 'e -ma -cε" 'kpa "jri ε- ?

⁴² 'De -ɪn -beεε' -ɪn -je wlu ka 'de -ma -podεi" -pee, -ɪn -je nʊ : 'Ma de'di, -ɪn -tai" 'mi "i 'ɪn 'je -ʊn dε "jri -sa. 'De -mε 'kamɔ ε -te -gbεε 'de -ma -cε" 'kpa "jri. "Jridepooi ! -In -sa -ma -cε" tu "jri ke, -wεe -ɪn -je i 'je 'pepe. 'De -ɪn -je -ma -podεi" dε "jri -sa ka 'je.

*Tu ke εε' 'jɔ ke
(Matie 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ Tu 'dɔe se ε 'bεε- ε 'je "buo saʋn po, 'de tu saʋn se ε 'bεε- ε 'e "buo 'dɔe po.

⁴⁴ Nyɔ juo tu "o tu 'mε 'de εε' "buo 'ɔn, nyɔ se ε 'bεε- ɔ 'je 'mawlobuo ke -fokabuo -sa 'de "wi-gbauo ja.

⁴⁵ Nyɔ 'dɔe a -sa -tɪ' 'dɔe 'de ɔɔ' pɛe 'dɔe 'a "kε o, -wεe ɔɔ po ɪ -sɔn. 'Diwɔnyonii a -sa -tɪ' saʋn 'de ɔɔ' pɛe saʋn 'a "kε o, -wεe ɔɔ po ɪ -sɔn, dε-nʋε' dε -jia" 'e nyɔ pɛe o, εmε ɔɔ' wɔn ɔ 'tmʋ.

*-Gbi" 'sɔɔn 'ɔ -tɪ'
(Matie 7.24-27)*

⁴⁶ Dεε-tɪ aoa 'daa- 'ɔn Tʋ"bo, Tʋ"bo, 'de ka 'ma wlu "sia 'nyntɪ aoa' nʋ kan' a- ?

⁴⁷ Nyɔ "o nyɔ -jia' 'nɔ 'ɔn o, 'de -ɔɔ poa 'ma wlu doin" o, -wεe ka 'ma wlu "sia 'nyntɪ -ɔɔ nʋa kan' a, nyɔ -ke ɔ -kɔɔa' ɔmɔ 'ma ji aopʋ tɔɔa'.

⁴⁸ ɔ -kɔ' "ju due' -ɔ sia nɔ" nya 'de -ɔ -blua" 'o 'soa- "kpei -blu -blu -wεe -ɔ poa 'o -gbu" ε. "Ni 'a -sɔugba dba', -wεe -pie ji, 'de "ni-gbii -wee' "ji ɪ bla -gbu" -nε "jri -bla -bla, ɪ se ε bluua-, dε-nʋε' ε pɔɔε' ka -cɔɔn' ka.

⁴⁹ 'Kaa nyɔ -ɔɔ poa 'ma wlu doin" o, 'de ka ε 'daa- -ɔɔ' nʋa kan' a, ɔ -kɔ' "ju due' -ɔ poa -gbu" 'bo -pɪɔn" "kpei ε. ɔɔ' -gbu" se -gban 'ble, "ni dba', ε -siε' -gbuu ε bla -gbu" -nε wɔn -bla -bla, 'bo ε "sri, ε -wee' "klein je blu piepie. Dɪ -dooa ɪ -tiεi".

7

*Sesi 'bɔɔ- Rɔmɛ 'ɛ jra' jei 'a dbonvi 'a 'wɛ
(Matie 8.5-13)*

¹ Sesi -kɔa' dɛ -nɛ 'ɛ 'tmɔa' 'de nyɔ -ɔɔa po ɔɔ' wlu doin" o -pee 'sɔ ɛ, ɔ muɛ 'o Kapɛnaɔm.

² Rɔmɛ 'ɛ "soa-wi" 'a -jeopoi due' nɔ- 'o mu. Ɔmɔ -ɔɔ dbonvi 'wɛ- kɔɔn 'mɛ ka-. 'De ɔ kma ɔɔ' dbonvi -nɔ 'ɔ -tɪ' -gblein'.

³ Ɔ 'wɔan Sesi 'a 'nyɔnɔ 'sɔ ɛ, ɔ dboɛ Suifu-wi" 'a nyɔ-ɔɔn' jru' ɔɔ 'je Sesi ibae 'de ɔ 'e ji, -wɛɛ ɔ 'je ɔɔ' dbonvi 'a 'wɛ- 'bɔɔ-.

⁴ Ɔnɔ nyɔnia 'o Sesi -pɔn", 'sɔ ɔɔa bae ɔ i 'de nai" 'blea' 'ɔn ɔɔ 'na : "Ju -nɔ nɛ sɔn o po ka-,

⁵ dɛ-nɔɛ' ɔ kma -aa 'blɔa 'a -tɪ'. Ɔmɔ -po' -aa "jrui 'kɔɛn-gbu -nɛ.

⁶ -Ta Sesi ke ɔɔ nɔa 'e mua' a, ɔɔ se -gbu" ɔɔa mua 'e 'di o tɛɛn- 'sɔ "soa-wi" 'a -jeopoi -nɔ dboɛ ɔɔ' "dɛi-wi" 'de Sesi o, -wɛɛ ɔ 'na : Tɔ"bo, -ɔn -bo -ma -cɛ" seaa kan' 'de 'ma -tɪ' 'ɔn, 'ɔn se -ma -tɛɔn "nyɔ ka nɔ 'de 'ma -gbu" -sɔn.

⁷ -Wɛɛ 'ma -cɛ" 'kpa se 'de -ɔn o ji ka nɔ-, 'kaa -bo -ɔn -tmɔ wlu due' koun -gbai' mɔ 'de ɛ, 'ma dbonvi 'a 'wɛ- ɛ muɛ 'bɔa' se.

⁸ Dɛɛ -tɪ 'ɔn 'da kan' a, ɛmɛ -nɔ 'mɔ -ke ɛ, 'ɔn juo nyɔ wɔn -sɪi -tɪ 'mɛ. 'Mɔ -ɔ -blea klae" -wi", -wɛɛ -ɔɔ jaa "jrui ja 'de ɔɔpɔ -sɔn ɛ, 'ɔn 'bleɛ "soa-wi" -ke 'bo 'ɔn -sɔn, -wɛɛ -bo 'ɔn 'na due' : -Mu' ! 'Sɔ ɔɔ mu'. -Bo 'ɔn 'na deejrɔ' : ji ! 'Sɔ -mɔɔ ji'. -Bo 'ɔn wlu 'e 'ma dbonvi -pee 'ɔn 'na : -ɔn nɔ dɛ -nɛ ! 'Sɔ ɔɔ nɔɛ'.

⁹ Sesi 'wɔan "ju -nɔ 'ɔ wlu 'sɔ, ɔ po ɔ -tɪ' o, -wɛɛ ɔ "biie- 'de nyɔ -gbaea' ɔ 'de woi 'de ɔ 'na :

'Ma 'tmv aopy 'mε, 'de Israe-blva 'di -ta 'in se de -kwli" -tea' -bea ka -mε 'je due' 'de nyo 'bn.

10 -Ta nyo jra' jei dboa a mua -gbein" de ε, -mε υυ jεε ɔɔ' dbonvi 'mε ɔ 'pυυ.

Sesi -sa -tion" 'nyɔɔ ɔ "ju "kunyio'

11 -Sɔn' jrε' -sɔn' 'sv ε, Sesi muε 'e -kwlo -εε 'nynt nɔa Naini 'di, ɔ ke ɔɔ' klai" nynuu ke nyo -tuu"-tuu a naa bi' i.

12 -Ta ɔɔ "kuvan -kwlo ɔ paa 'in i 'sv ε, υυ 'bleε "ju due 'a 'dai- υva kpa i -tea'. Ε nɔ -tion" 'nyɔɔ ɔ "junmɔju due' koun -gbai' -o, -kwloɔn -tuu"-tuu -kun' "jrui 'bomu.

13 Tv"bo 'jeea -tion" 'nyɔɔ -nυ "jrie- 'sv va' wεε a nυɔ', 'sv ɔ 'na : A 'bo -fɛn"- !

14 'Sv ɔ 'kuen 'o 'dai- -pɔn", -wεε ɔ ble "i. 'Sv nyo -υυ -bleε, υυ nyna i. ɔ wlu' ɔ 'na : -Kooai" -tɔo, 'ma 'tmυυ -bn -ε, -in sɔn 'bn !

15 'Sv "ju -nɔ sɔn 'bn 'ε, ɔ -tee i -wεε ɔ -te wlua' -pɔn". 'De Sesi 'na : 'Nynɔkpao', aa' "ju -nao !

16 Nyo "klein -jea εε' -ta, faɔn a nυ υpy 'mε. Uva 'bεε- Kea 'a 'nynt "i, υυ 'na : Kea 'a wlu 'kwajaai klaa" sɔn 'bn 'de -a "klu. Ε Kea mε -ji" εε' 'bleenyυ "i -tea'.

17 De Sesi nva 'mva- nyo a 'tmυυε' 'de Suideblva ke 'blva- jrɔ' -jiε' 'dei "kpei-.

*De San Batisi -tea' Sesi i ε
(Mati 11.2-19)*

18 Dɔ "klein -nυva 'mva- San 'a klai" nynuu po ɔ ɔa' "kuan. 'Sv ɔ 'da υva' 'sɔn 'mε,

19 -wεε ɔ dbo υpy 'de Sesi o, 'de ɔ 'na : -Bo ao mu ε, -mε ao -tee' ɔ i ka, ao 'na -in -nɔε "ju -ɔ -jea ji -o, -aεε' -a -je deejrɔ' fuo ke'wleε ?

20 ʘb nynia 'bo Sesi -pʘn" 'sʘ, ʘb 'na : San Batisi -dbo' -aʘn 'nɔ -ɪn o, -wɛɛ -a -je -mi i -tee'-. -ɪn -nɪɛ "ju -aa fua -oo, -aee' -a -je deejɔ' fuo -o ke'wɛɛ ?

21 -Ta ɛɛ nʘba kan' a, -mɛ Sesi nɪɛ nyʘ -tuu" -tuu 'a 'wɛ- 'bɔɔa', ɔɔ 'pʘb- kɔɔɔn, ɔɔ nʘɛ -siisaɪn i 'de nyʘ 'ʘn, ɔɔ nʘɛ' -wɛɛ ɔɔ 'bai "dɔʘn 'a "jri.

22 'Sʘ ɔ wlu' 'de San 'a klai" nynuu -pee ɔ 'na : -Bo ao mu ɛ, -mɛ dɪ "klein ao 'jea 'de ao 'wɔan ao 'tmʘ i 'de ɔ -pee. "dɔʘn a 'jeɪ 'pepe, kɔɔɔn a na', 'jɔʘwɛnʘn 'a 'wɛ- ɛ 'bɔɔ, doin" 'a waʘn a 'wɔn i, 'mɛʘn a sɔn -klu', -pɔia" -tɪ a 'tmʘɛ' 'de wɛenyʘ -pee.

23 Nyɔ -ɔɔ "maa 'mɔ sea nɪ ɛ, -mɛ -mɔ nʘ 'mʘa-.

24 San 'a klai" nynuu mua de 'sʘ, Sesi -tee ɔɔ' -tɪ 'tmʘa' -pʘn" 'de nyʘ -gbae' ɔ 'dei -pee ɔ 'na : Dɛ ao mu i 'jea' 'de -pɪɔn" blʘa "kpei 'de ɛ- ? -Aee' -gblokpau pɔɔ' ɔ -suua' i ɛ- ?

25 'De -mɛ nyɔ ao mu i 'jea' 'ja a- ? -Aee' "ju due' -ɔ -paa dɪ 'dɔɛ 'ʘn ɛ- ? Ao -gbʘn 'nɔ, nyʘ -paa dɪ 'dɔɛ 'ʘn ɛ, -wi' -mʘ a -tee' i 'de 'beɔ-wi" o -gbu" 'di, -wɛɛ ʘb nɪ dɪ -wee' "klein 'a jeʘn.

26 'De nyɔ ao mu i 'jea' -gbo' ɛ- ? Kea 'a wlu 'kwajaai duee' ? Kɪɪn tɔ' -o. 'Ma 'tmʘ aopʘ 'mɛ, ɛ -sii Kea 'a wlu 'kwajaai -mɔ 'mɛ.

27 San nɪɛ "ju -ɔɔ -tɪ' 'ʘn Kea 'a wlu -crɪa' 'naa :

-Gbʘn 'nɔ, 'ma dboɛ 'ma dboi 'de -ʘn "juɔi, -wɛɛ ɔ 'je -ma -jeblʘ nmae-.

28 'Ma 'tmʘ aopʘ 'mɛ, dɛ klein" 'nynʘkpaɛ' 'wɔa a, nyɔ se "i 'bɛ ɔ se San -sii. 'De -mɛ 'kamɔ nyɔ -piia' "i 'de Kea 'a kɛɛma' -kwɔɔ 'di, ɔ 'bei" ɔ -sii ɔ.

29 Nyɔ "klein -wɔan San 'a wlu ε, υɔ ke 'wei-sanyɔ cɛn -kɪn υɔ je Kea "nyɪ, -wɛe San po υɔpυ "ni "jru.

30 'Kaa Fariseɛn o, ke' wɔ-saɔn se ε "inɪ 'de San 'je υɔpυ "ni "jru po. 'Pɔɔa' Kea nɪai", ε 'jea υɔpυ "nyɪ ka υɔ nɔa εε' nya-fuunsɔn, 'kamɔ -nao.

31 'Bomɔ Sesi 'na : Nyɔ 'ɪn 'je nyɔ -nɪa -stanwɪ 'di "ipoo ε- ? Nyɔ -ke υɔpυ -kooɔ ɔ- ?

32 Uɔ -kɔ' "nynumu" -υɔ -tea i 'bo -kwɔɔ -kwea -wɛe -ɔɔa wluɑ 'e ba -pee ka : -A bla aɔa' "kwi -kweɪn 'mɛ -bla -bla, aɔ se dee-. -A ble "nmia dɔ 'mɛ -ble -ble 'kaa wɛe se aɔ nɔ aɔ se -fɪn".

33 San Batistɪ jia -wɛe ɔɔ diɛ -di'pɛn, 'de ɔɔ' 'na nmɔ, 'sɔ aɔ 'na -suusaɔn -nɪ 'de ɔ 'ɔn.

34 nyɔɔ 'ɔ "Ju jia, ɔɔ di, ɔɔ 'naa, 'sɔ aɔ 'na ɔ -kau', ɔ ke 'wei-saɔn o, nyɔɔpυ 'a "kwɪ saɪn dbɛɛ', -wɛe ɔɔa po sɔn -tadue, 'de ɔɔa 'naa -kaun"- due' 'di.

35 'Kaa ka Kea 'a -tɪ' nɪa tɔ' ε, nyɔ -wɔɔn 'mii ε υɔ juɛ' ka εε nɔa nyɔ 'dɔɛ "jrii ε.

Sesi -kɔ' 'nynɔkpao' due' 'a desavɪn

36 Fariseɛn due' 'da Sesi dɛdi -tɪ. Sesi pa 'e ɔ o -gbu", -wɛe ɔ -te i 'de υɔ -te dɛ dia' -pɔn".

37 'De 'bo -kwɔɔ -nɪa 'mɔa- 'di ε, -kwɔɔ i -te nynɔkpao' due' -nɪ 'o. Ka Sesi nɪa dɛ dia' 'de Fariseɛn o -gbu" 'di ε, υ 'je kan' 'mɛ, 'sɔ υ kpa -dai'klɔ -sooɛ due' "sou nɔa -εε 'nynɪ nɪ albatrɪ,

38 -wɛe υ jii 'de Sesi bɪ o fɔ o. 'Sɔ ɔa -fɪn", ɔa' "miini "pɛɛn- Sesi 'a bɪ 'mɛ. -Wɛe ɔa nɔ ɔa' "mɪ- 'de ɔa -sa Sesi 'a bɪ "miini kui. 'Sɔ υ -gbleɛɛ ɪ -kwɪ", -wɛe ɔa po ɪ -dai'klɔ kui.

39 Fariseɛn -ɔ -dɔ dɛdi -tɪ 'jea dɛ -nɪa 'mɔa- "jriɛ- 'sɔ ε, ɔ wlu' 'de ɔɔ' -cɛ" 'ɔn ɔ 'na : -Bo "ju -nɔ

nɪ Kea 'a wlu 'kwajaai 'de ε, -mε ka 'nynɔkpao' -va blɔ 'i 'mva- -nɪa dεsavn nʊ nynɔkpao' ε, ɔɔ mu ε jua' 'de-.

40 'Bomɔ Sesi "duo wlu 'bɪn ɔ 'na : Simɔ, 'ɪn 'bleε -tɪ' -sain"- 'ɪn 'je -mii' -tee'-. 'Sʊ Simɔ 'na : 'Ma dεtɔɔi, -ɪn -wlu !

41 'Bomɔ Sesi poo -tɪ' "i ɔ 'na : "Ju due' mɔ -ɔɔ kpan nɪ nyʊ 'sɔɔn "kpei. Due' 'bleε ɔɔ' 'wei 'a kmε' due', -wεε due' 'ble ɔɔ' 'wei 'a kwla mm".

42 Ka ʊʊ nɪa 'sɔɔn -ta ʊʊ 'jea dε -sa, 'bo se nɪ-. 'Sʊ "ju -nɔ 'bɔ 'wei -nɪa 'de ʊʊʊʊ "kpei 'mε. 'Bo nyʊ 'sɔɔn -nʊ "klu 'ee, nyɔ -je "ju -nɔ 'ɔ -tɪ' kma -gblein' ε- ?

43 Simɔ 'na : 'Mɔ naa tɔ' i ε, "ju -jɔ ɔ nva 'saavn "jrii -gblein' ε, ɔmɔ -nɪ -jɔ ɔ 'bɔɔa 'wei -tuu" ε. 'Sʊ Sesi 'na : tɔ' -tɪ -o, -ɪn -sε "kpei 'mε ka -ɔɔn' ka.

44 -Wεε Sesi "biie 'de "junynɔkpao' -nʊ o 'sʊ ɔ wluε Simɔ -pee ɔ 'na : -ma -je "junynɔkpao' -nʊ 'mεε ? -Ta 'ɪn paa 'nɔ -ɪn o -gbu" ε, 'ɪn se 'bɪn "nɪ "nyɪ -ɪn se bɪ wɔɔ-, 'kaa ʊmʊ ε, ʊ nʊε va' "mii nɪ -wεε ʊ wɔɔ 'bɪn bɪ i 'de ʊ jaa ɪ va' "mɪ- kui.

45 -ɪn se 'bɪn -kwɪ" -gblee mɔ "pɪ, 'kaa dε "nana 'ɪn pa 'nɔ -ɪn o -gbu" 'di -sɪan 'de ε, ʊ se 'ma bɪ 'a -kwɪ" -gbleetɪ 'bɔ ke.

46 -ɪn se 'bɪn 'cna "jru po, 'kaa ʊmʊ ε, ʊ 'wla 'bɪn -dai'klo bɪ i.

47 εmε -tɪ 'ma 'tmʊʊ -bɪn ka : ʊ kma nyɔɔ 'ɔ -tɪ' 'pepe, εmε -tɪ va' dɪsain -tuu 'kpe -nɪ -kwε-. 'Kaa -bo nyɔ -ɔɔ dɪsain -wee' sea -kwε- ε, -mε ɔɔ' nyɔɔ 'ɔ -tɪ' kmaa' se "jri "kpae' po ke -gblein'.

48 'Sʊ Sesi wlu' 'de 'nynɔkpao' -pee ɔ 'na : Aa' dɪsain -kwε'.

49 Nyv -ke ɔ nɪa dɛ dia' -tadue ɛ, ʊv -tee wluɑ' -pʊn" 'de ʊba' -ce" 'ʊn, ʊv 'na : -Ta "ju -nɔ -mɔ 'wlv -wɛɛ ɔɔ -kɔ' nyv 'a dɪsɑɪn -ke ɛ- ?

50 'Kaa Sesi wlu' 'de "junynɔkpao' -pee ɔ 'na : Aa' 'ma -tɪ' tɔ' 'ʊn 'jea' 'pʊv ʌvɪn 'ɛ. A mu 'de pɛɛ 'a blua' 'ʊn !

8

Nyv -ke Sesi a na

1 ɛ 'wlvɑ 'o mu ɛ, Sesi a muɛ -kwɛ klae" ke -kwɛ mu" 'dii, -wɛɛ ɔɔ 'tmʊ Kea 'a 'kmʊ dee 'a -pɔia" -tɪ.

2 ɔɔ' klai" nynuu -nɪa -puue 'jɔ 'sɔɔn ke 'nynɔkpae' jrv' ɔ -sa 'wɛ- ke -siisaɪn 'ʊn ɛ, ʊpʊv ke ɔ mu' -ke. ɛ nɪ Madi -wlvɑ Madala -v 'ʊn -siisaɪn -mɛ" 'sɔn 'wlvɑ ke.

3 Erodɪ 'a dɔvɔɪ due' -ɔɔ 'nynɪ nɪa Kusa -mɔ 'ɔ -nɛ 'nynɔ Sanɪ ke Sisaɪn o, 'nynɔkpae' jrv' ke ɔɔ na', -wɛɛ -ʊba pɔ ɔ sʊn o 'de ʊba' 'bleedɪ 'ʊn.

Kodbonvi 'a "ipoo-tɪ

(Matie 13.1-9 ; Makɪ 4.1-9)

4 -Ta nyv -tuu" -wlvɑ -kwɛ 'dii jia 'de Sesi o, -wɛɛ ʊv -gbae' ɔ 'dei ɛ, 'bomɔ ɔ pɔo -tɪ' "i ka ɔ 'na :

5 Nyɔ due' -mu' ko -gbaa'. -Ta ɔɔ -gbaa' ko ɛ, ɪɑ' 'jɔ jrv' blu' 'bo -je -kpae", -mɪ naa "kpei-, 'sʊ nʊvɪ ji' -wɛɛ ɪ di.

6 ɪɑ' 'jɔ jrv' blu' 'bo 'soa- "kpei, -mɪ mɛ' kpɪɪn-, 'kaa ɪ jɛ 'soɛ, dɛ-nʊɛ' "nɪ se 'de ɪ -sɔn nɪ-.

7 ɪɑ' 'jɔ jrv' blu' 'de "wi 'ʊn, -mɪ ke "wi mɛ' -tadue, 'kaa "wi sɪn i.

8 'Kaa ɪɑ' 'jɔ jrv' blu' 'de 'blvɑ- 'dɔɛ 'ʊn. -Mɪ mɛ', ɪ 'wlvɛ dɛ 'ʊn, ɪɑ' kpau due' croɛ 'jɔ 'ɔ kmɛ' 'due.

Sesi 'tmua de -ne 'su ε, o kpa wlu "jei -wee o 'na : Nyɔ -blea doin" o 'won i !

Sesi -sa "ipoo-ti wɔ

(Matie 13.10-23 ; Maki 4.10-20)

⁹ 'Su oɔ' klai" nynuu -tee' o i su 'na : -In -sa "ipoo-ti -ne wɔ 'de -a -pee.

¹⁰ 'Su o 'na : Aopu mo ε, Kea 'a 'kmu dee 'a -ti' -wee' "klein -saa wɔ 'de ao -pee, 'kaa nyu jru' a 'won ia' -ti' tu 'me 'de "ipoo-ti 'un. 'De su 'je ε ja -gbun, -wee su se ε "jriε- 'jeei 'pepe. 'De su 'je ε doin" 'wɔɔn-, -wee su se ε 'mii 'wɔin 'pepe.

¹¹ De "ipoo-ti -ne -sa wɔ, ε ka : ka ko -gbaa' nia, 'kamɔ Kea 'a wlu 'tmua' ni.

¹² 'De nyu jru' pee o ε, wlu -tmuua' -ko' kojɔ -blua' 'o -je -kpae" ε. -Bo su 'won wlu 'muu- kaan 'su -sion' ji', ε -se 'de suɔu 'un 'ε, de-nue' εε kaan suɔu -je de, -wee su je ε to' 'un 'je, 'de su je 'pu.

¹³ 'De nyu jru' pee o ε, wlu -tmuua' -ko' kojɔ -blua" 'bo 'soa- "kpei ε, -wee -ia 'sin sea -ta -toon nyini ε. Uua' nyu tu-, -ta su "sia, su 'wɔan Kea 'a wlu ε, 'bomɔ su -seε 'o mu 'de 'muu- 'un. 'Kaa uua' 'muu- no" se "iten-. -Bo 'kle ji suɔu "kpei, 'su su poε uua' de -kwɔl" -teto' i.

¹⁴ Nyu jru' 'a 'won Kea 'a wlu 'me ka kojɔ -kpa 'e "wi 'un nia. Uua' nyu tu a 'won Kea 'a wlu 'me kpun-, 'kaa -bo suɔu mu ε, uua' "tai- ε "i, εε' poo uua' kplun fai", de-nue' uua 'wla 'kmu "kpeidi ke "wliε 'ε -fli i 'de 'wɔ -wee' "klein 'di.

¹⁵ Nyu jru' a 'won Kea 'a wlu 'me, ka kojɔ -kpa 'e 'blua- 'doe 'un nia. Wlu su 'wɔan, su -te' ε i 'de to' ikua' ke pee 'doe 'un, -wee ε "ti 'e suɔu 'un 'de uua nu Kea 'a -kwɔlɔti.

*Nɛbi 'a "ipoo-ti
(Makɪ 4.21-25)*

¹⁶ Nyɔ se ε 'bɛɛ- ɔ 'je nɛbi tba -wɛɛ ɔ 'je ε jae "jri i-crii"- 'de ɔ 'je ε 'e 'dii -sɔn -te', 'kaa nyɔ ɔ -tɛɛ' -ta -tɛan ja, -wɛɛ nyɔ "klein -a pa 'e -gbu" 'je ε i 'je.

¹⁷ 'Kamɔ ε 'e ni -ke, -ti' "klein -i pa 'kwla ɪa muɛ "kpae' 'pɛɛan' -wɛɛ -ti' "klein nyɔ sea juo ε, nyɔ a muɛ ɪ -wee' jua'.

¹⁸ -Bo ε ni kan' a, -mɛ ao -tu" aoa' -cɛ" 'ε -ti' 'de aoa' dɛ doin" oposun 'ɔn, dɛ-nɔɛ' nyɔ -blea dɛ ε, nyɔ a mu ɔ jrɛ' "nyɪa' ke'wɛ, 'kaa nyɔ -jɔ sea dɛ 'ble ε, dɛ-saan" -jɛ ɔ 'blea mɔ 'de ε, nyɔ a mu ε ɔ -mɛ 'kwa -saa'.

*Sesi de ke ɔɔ' "dei-wi" ke
(Matie 12.46-50 ; Makɪ 3.31-35)*

¹⁹ Sesi de ke ɔɔ' "dei-wi" jɪɛ 'de ɔ o, 'kaa ka ɔɔ 'jea ɔ -pɔn" 'kpasun nɔ, 'ka se ni, dɛ-nɔɛ' nyɔ -gbae' ɔ 'dei ɔɔ -tiɛi'.

²⁰ 'Sɔ nyɔ jrv' wlu' 'de ɔ -pee ɔɔ 'na : -In de ke -ma "dei-wi" nɪɛ 'e "kpae', ɔɔ nɪɛ "i ɔɔ ke -ɪn -je 'jee-.

²¹ 'Kaa Sesi wlu' 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : Nyɔ -ɔɔa poa 'ɪn 'Bo 'a wlu doin" o -wɛɛ ka ε 'da- -ɔɔa nɔa kan' a, ɔɔɔɔ -ni 'ɪn de ke 'ma "dei-wi".

*Sesi jaa -pie ja
(Matie 8.23-27 ; Makɪ 4.35-41)*

²² 'Wɪ jrɛ' o Sesi ke ɔɔ' klai" nynuu 'ja 'e -kwɛɛ" due' 'di, -wɛɛ ɔ wlu 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : -A mu 'e "ni 'de fɔo.

23 -Ta υυ nua 'de 'a mua' a, -με Sesi a 'mυυ. 'Su -pie klaa" -tee jia' -pυn" 'bo "ni "kpei. "Ni a "ji 'e ε 'di 'me. 'Su 'mea 'a faυn -tee υυa' nua' -pυn".

24 'Su υυ 'kpa Sesi -pυn", -wee υυ -so "nyu" 'de υυ 'na : -Aa 'blei, -aa 'blei, -a -kwe', -aa jie 'mea' ! ∩ soan 'υn 'su ε, ∩ "woc- -pie ke "ni "jrui -wee ι ji ja, 'su -ta -wee' -tee 'tuυ.

25 -Wee ∩ wlu 'de υυ -pee ∩ 'na : Aoa' 'ma -kwl" -tea' -με 'de ε- ? 'Su faυn ke tai' 'a "maa "ji 'de υυυυ 'υn 'ε, -wee υυa' 'su a wlu 'e ba -pee υυ 'na : -Ta "ju -no -mo 'wlv 'ja a-, -wee -∩ wlu po' ke "ni -pee 'su ιa 'je ∩ wον ε- ?

*Sesi seie "ju due" 'de -siisain 'kwa
(Matie 8.28-34 ; Makı 5.1-20)*

26 ∩υ kpuen 'kpuυ 'de Seraseneen-wi" 'a 'blva-'di. εε' 'blva- tu ke Galileblva a -gbυen' 'e ba "jri.

27 -Ta Sesi 'wlv a 'e -kweε" 'di -wee ∩ "sia i 'su ε, -kwlai due' -Siisain -tuu"-tuu nua 'e 'υn -joc" 'i. De -wlv a 'e sese ∩ ε, ∩' paa de 'υn, ∩' pen 'de -gbu" 'di, ∩ "tie 'e -gbain' "klu.

28 ∩ 'jea Sesi i 'su, ∩ "siie- 'koi- i 'bo ∩ "juoi -wee ∩ "woc ∩ 'na : Sesi, Kea -nua 'e jaυn 'di 'a "ju, de -ιn -ke 'ma -a -płaan i ε- ? 'Ma bae -υn -ε, -ιn -bo 'υn 'kle -tu" ε !

29 Deε-ti ∩ 'da kan' a, εμε -nı Sesi a wlu 'de -suusaυn -ne -pee, -wee ε 'je 'e "ju -no 'υn 'wlv. De-nυε' εμε -nı, εε' -suusaυn tu -kwle ∩' 'kle -tu" 'a 'me. 'De εε' -ti' 'υn υυa po ∩ -gbaace' "dbi bı', 'kaa ∩ cen -gbaace' "dbi -nua 'mυa- 'me, -wee -suusaυn a po ∩ -je ∩, 'de ∩ mu 'e 'kpa a "kpei.

30 Sesi -tee' ∩ i ∩ 'na : -Ma 'nynı we- ? 'Su ∩ 'na : 'Ma 'nynı -nı -pυn' -tuun. Deε-ti ∩ 'da kan' a, εμε -nı -siisain -nua 'de ∩ 'υn ε, ι -tiei".

31 'Su ia bae Sesi 'me i 'na : -In -bo -avn 'de "ni -tuun bluue !

32 -Ta ε nυba kan' a, -me be" 'a -gbaapu -ni idia' 'bo cru -kwli", -wee -siisain bae Sesi i o 'e 'won 'de i 'je 'e be" -ni 'un pa. 'Su o 'woon- 'o 'ε.

33 -Siisain 'wba 'e "ju -no 'un, i pa 'e be" 'un ε. 'Su be" 'a -gbaapu -nia 'mba- -sa plea' 'de cru 'a -peenai" i 'kpa 'o "ni won, 'de i -wee' blu "ni -tun.

34 Nyv -a fua be" i -gbuan εε' δε tu ja 'su, υv 'kpa 'kwla, -wee υv kpa ia' -ti' tu, 'de υv 'tmv i -kwlo ke -gbei" 'dii.

35 Nyiopy jie δε -nυba 'mba- "jrie- 'jeea' a. -Ta υba muua, -me υv jεε "ju -siisain 'wba' 'e 'un -no 'me, o paa di 'un, -wee o -te i 'bo Sesi -pun" ka -oon' ka. 'Su tai' "maa υvυv 'me.

36 Nyv -jea di "klein -nυba 'mba 'a -ta ka "ju -siisain nia 'un -no nva 'pv sun ε, εme -εε "kuan υv po 'de nyv -jia' -pee.

37 Nyv "klein -nia Senesareblva "kpei ε, υv baεε Sesi 'de o 'je υv kiu tεen-. Δε-νε', δε υv 'jeea "jrie 'mba- εε' faun klaa" a nu υvυv 'me. Sesi 'ja 'e -kwεε" 'di 'su o muε de.

38 "Ju -suusavn 'wba 'e 'un a baεε Sesi i -wee o ke o 'je mu. 'Kaa Sesi po o -jei" o 'na :

39 -In mu 'de -in o -gbu" -son de, -wee di "klein Kea nva -un "jrii ε, 'de -in -ji 'tmv. "Ju -no mua' -cεen'-, di "klein Sesi nu o "jrii ε, o o 'tmv i -kwlo "kpeii -ta -wee'.

*Sairisi 'a "junynokpao' ke 'nynokpao' due' ke
(Matie 9.18-26 ; Makı 5.21-43)*

40 -Ta Sesi a jii a de ε, nyv -tuu" -mu' o "i 'jaa' 'de 'mba- 'un, δε-νε' omv υv -wee' "klein a fuo.

41 'Sv Suifu-wi" 'a Kea -gbu -jeopoi due' -ji", ɔɔ' 'nynɪ -nɪ Sairisɪ. ɔ -gbleeɛ Sesi bu wɔ, ɔ -teeɛ' ɔɔ' kwa 'di, -wɛɛ Sesi 'je 'de ɔ o -gbein" mu,

42 dɛ-nvɛ' ɔɔ' "junynɔkpao' jɔ due' -v -blea -sɪn 'a -puue 'jɔ 'sɔɔn ɛ, ʋmʋ 'wɛ- kpɔn 'mɛ ka-

-Ta Sesi nɪa 'e mua' a, nyʋ a "tun ɔ i -ta -wee'.

43 'Sv 'nynɔkpao' due' -nɪ 'e nyʋ "klu, nmi-kwliwɛ- nɪ -pɔn" 'de -sɪn 'a -puue 'jɔ 'sɔɔn 'di. 'De ɛɛ' -tɪ' 'ʋn ɛ, ʋ ple ʋa' dɪ -wee' "klein 'mɛ 'de -dɔ'crɔ-wi" 'kwa. 'Kaa nyɔ -jea ʋ 'pɔʋ- ɛ, ɔ se nɪ-

44 Umʋ -kpa Sesi -pɔn" 'de ɔ 'de fɔ o, -wɛɛ -ʋ bla ɔɔ' "bai 'a wɔin". 'Bo ɛ "si ʋa' nmi-kwliwɛ- je 'bo.

45 'Sv Sesi 'na : -ɔ -bla' 'mi "i kan' a- ? -Ta nyʋ -wee' "klein nɪa -toa' a, 'bomɔ Pisi ke nyʋ -ke ɔ nɪa 'o 'na : 'Ma 'blei, nyʋ -tuu" a "tuan -mi i ka -ta -wee' 'sv ɛ, -ɪn -na nyɔ -bla' 'mi "i ɛ- ?

46 'Kaa Sesi 'na : "ɪn-, nyɔ jɔɔ' -bla' 'mi "i, dɛ-nvɛ' 'ɪn 'je kan' 'mɛ ka 'ma "ikmaa' jrɛ' 'wɪʋa 'de 'ʋn ɛ.

47 Ka 'nynɔkpao' -nv 'a nʋɔdɪ 'pɛɛan "kpae, ʋ 'je kan' 'mɛ 'sv faʋn a nʋ', ʋa' dɪ a crɛ'. ʋ "siie 'kɔi- i 'bo Sesi "juɔi, -wɛɛ dɛ -ɛɛ -tɪ' 'ʋn ʋ bla Sesi "i ke 'de ka ʋ blɔ "i, 'sv ʋa' 'wɛ- "sria 'o, ɛ 'boɔ, ʋ 'tmʋ ɛ 'bo nyʋ "klein -kwea de "juɔi.

48 'Sv Sesi wlu' 'de ʋ -pee ɔ 'na : 'Ma "ju, aa' 'ma -kwɪɪ" -tea' 'pɔʋ- aʋn 'ɛ. A mu 'de pɛɛ 'a blua' 'ʋn !

49 -Ta Sesi nɪa wlua' kan' a, 'sv "ju due' -wɪʋ 'e Sairisɪ o -gbein" -ɔ ji ɔ 'tmʋa' -ɔ 'na : -Ma "ju 'mɛɛ. -ɪn -bo nyʋ dɛtɔɔi seaa 'bode.

50 Sesi 'wɔan -tɪ' -nɛ ɛ, ɔ wlu' 'de Sairisɪ -pee ɔ 'na : Faʋn 'bo -ʋn nvɛ, 'kaa -ɪn -te' 'ʋn -kwɪɪ",

-ma "ju a muε 'kmɔnɪa'.

⁵¹ Sesi nynia 'de Sairisɪ o -gbein" ε, ɔ se 'wɔn ɔ ke nyɔ jrɔ' se 'e -gbu" 'di pa, -bo ε se Piεi o, San o, Saki o, "ju -saan" "bo ke v de 'a 'su nɪ ε.

⁵² Nyv -nɪa 'e -gbu" 'di vɔ -wee' "klein a -fiɪn", vɔa kple' 'de "ju -saan" 'a -ti' 'vɪn. 'Sv Sesi 'na : Ao 'bo -fiɪn"- ! U se 'mε, 'kaa vɔa 'muv.

⁵³ U 'da kan' 'su ε, vɔa wɔvɔ', dε-nvε' vɔ 'je kan' 'mε 'pepe ka v 'mεa.

⁵⁴ 'Kaa Sesi kpuɛn "ju -saan" 'a svɪn, -wee ɔ kpa wlu "jei ɔ 'na : 'ma "Ju, a svɪn 'vɪn !

⁵⁵ 'Bo ε "si, vɔa' feeε' je 'de v 'vɪn de ji, 'su v svɪn 'vɪn 'ε. -Wee Sesi 'na : Ao "nyɪ v dε, v 'je di.

⁵⁶ Tai' "maa vɔa' 'cε-wi" 'mε, 'su Sesi -teε' vɔvɔ kε' "i, ɔ 'na : Dε -nvɔa -ta ao 'bo ε nyɔ jrɔ' -pee 'tmvε !

9

Sesi dboε vɔ' klai" nynuu -nɪa -puue 'jɔ 'svɔn (Mati 10.5-15 ; Maki 6.7-13)

¹ Sesi 'kɪɛn vɔ' klai" nynuu -nɪa -puue 'jɔ 'svɔn "jrui, -wee ɔ "nyɪ vɔvɔ "ikmaa' ke dε "wɔvɪn 'bεεa' ke 'de vɔ 'je nyv -siisavɪn 'a "kwli -wee' ke 'wε- "kpei -sa.

² U dboε vɔvɔ Kea 'a 'beɔde 'ε -ti' 'tmvɔa', -wee vɔ 'je nyv 'a 'wε- 'bɔvɔ- -ke.

³ U wluε vɔ -pee 'de ɔ 'na : -Bo aɔa sea mu ε, ao 'bo dε jrε' 'bleε. Ao 'bo itbatu o, -ke o, -di'pɛn ke 'wei 'bleε. Ao 'bo "bai 'svɔn 'vɪn "dve.

⁴ -Gbu" -ε 'di ao pa, -mε ao -te 'bo i mamav, 'de ε 'di 'bomɔ ao 'je 'wlv, -wee ao 'je mu.

⁵ -Ta "o -ta ao mua -wee nyv sea ao svɪn 'svɔn kpuvɪn ε, -mε ao 'wlv 'o εε' -kwlv -tu 'di, ao -gbao'

"puue' -nia aoa' bi kui ε 'bo υppυ "juoi, -wεε ka υva' -ce" 'kpa 'jea υva' 'kmu 'a "kuan po, εμε -εε mu υppυ 'pee kpuan' 'de nya.

⁶ 'Su υυ mu', -wεε υva mu -kwε 'dii due 'due 'de υva 'tmυ -pɔia" -ti, -wεε υva 'bɔɔ- nyυ 'a 'wε- ta "o -ta.

Erodı a -tuε" -sɔɔn

(Matie 14.1-12 ; Makı 6.14-29)

⁷ -Gbua'na "na Erodı 'wɔan dı "klein -nυva 'mυa- 'su ε, dε ɔ 'jea tɔ' "kpei- naa -gblein', ɔɔ' 'je ε, dε-nυε' nyυ jrv' 'naa : San Batisı -ji" 'kmu de.

⁸ Jrv' 'naa : Eli -to ɔɔ' -ce". Jrv' 'naa : Kea 'a weepoun -nia tεin" 'a due' -ji" 'kmu de.

⁹ 'Kaa Erodı 'na : 'In cεn San -mɔ "jru "i o, "ju -jɔ -ɔ nva dı -ıa 'nyntı 'ma 'wɔan -ta 'ee, -ta ka -mɔ 'wlv -gbo' ε- ? 'Su Erodı a -pɔn ɔ ke Sesi 'e 'jee-.

Sesi "nyıε nyıɔppυ -di'pen ke -smii' ke

(Matie 14.13-21 ; Makı 6.30-44 ; San 6.1-14)

¹⁰ Nyυ Sesi dboa jia de ε, υυ pɔɔ dı klein" υυ nva ıa' "kuan, -wεε ɔ "duo υppυ 'vn, 'de ɔ ke υυ mu 'e -kwlv -εε 'nyntı nıa Besaida fɔ o.

¹¹ Ka Sesi mua nyυ -tuu" 'wɔın 'su, υυ mu ɔ kın. Sesi kpuυn υppυ sın 'sɔɔn, -wεε ɔ bla Kea 'a 'beɔde 'ε -po. Nyυ "klein -nia "i ɔ 'jea sɔn o po, ɔ 'bɔɔ- υppυ 'a 'wε- 'mε -ke.

¹² -Ta 'jrv a blua i 'su, Sesi 'a klai" nynuυ -nia -puue 'jɔ 'sɔɔn 'kpo -pυn" υυ 'na : -In po nyυ -nυ -jei", υυ 'je -kwε ke -gbei" -kυvan" i 'dii mu, -wεε υυ 'je 'peın' ke diide -pɔn, dε-nυε' dε jre' se -ta nı-.

¹³ Sesi 'na : Aoa' -ce" 'kpa "nyı υppυ diide. 'Su klai" nynuυ 'na : -Bo -a se diide -tıan' mu 'de

nyv -tuu"-tuu -nv 'a -ti' 'vn ε, -mε υv se δε dii, δε-nυε' -di'pen kplh -mm" ke -smii' jv 'soon -gbai' mī -a -ble.

¹⁴ 'De nyv -nīa -ta 'bεε "nynunmai 'a "wlu -mm" 'mε. Sesi wluε klai" nynuυ -pee v 'na : Ao po υvυv kpoi" kwla -mm" -mm" -wεε υv 'je i -te.

¹⁵ 'Kamv klai" nynuυ nv -cεεn'-, -wεε υv -wee' "klein -te i.

¹⁶ Sesi "dua -di'pen kplh -mm" ke -smii' jv 'soon -nī 'vn v kpa "jri "jei -wεε v po ιa' Kea 'se-, 'de v cīn tii tii- -wεε v "nyv v' klai" nynuυ 'de υv 'jī nyv "jrii -gble'.

¹⁷ υv -wee' "klein di', υv je dvo. 'Sv ιa' tvv -sia 'o mu ε, ι "jie tooe" 'a -puue 'jv 'soon.

*Piei 'na Sesi nīε Klisi, Kea 'a 'o-tei -o
(Matie 16.13-19 ; Maki 8.27-29)*

¹⁸ 'Wī jre' o, Sesi -saa nyiopyv kīn -wεε v mu Kea baeā -tajrv. 'Bomv v' klai" nynuυ muυ v kīn, -wεε v -tee' υvυv i ka v 'na : Nyv nyiopyv a 'daa- 'vn -ta' a- ?

¹⁹ 'Sv υv 'na : Nyv -nvυ' a 'daa- -vn San Bativ, deejrv' 'na -īn -nīε Eli -o, -wεε jrv' 'na Kea 'a wlu 'kwajaavn -nīa tein" 'a due' -ji" 'kmυ de.

²⁰ 'De Sesi 'na : Aopyv mō 'ee, nyv aov 'daa- 'vn -ke ε- ? Piei 'na : -īn -nīε Nyv 'pυvi Klisi, "ju Kea -tea' 'o mū -o.

²¹ Sesi criε -ciε 'de υv -pee v 'na : Ao 'bo ε 'tmυε 'de nyv jrv' -pee.

*Sesi 'tmυε v' 'mε -ti ke v' "kunyiv' sōn-ti ke
(Matie 16.20-28 ; Maki 8.30-9.1)*

²² -Wεε v wlu ke'wle v 'na : nyiv v "ju 'je 'kle 'je -o kpleiin. Nyv -cōvn'-wi" o, 'sraa -savn 'a klae"

o, ke' wɔ-saun a muɛ ɔ 'bo'a', uɔa muɛ ɔ 'dbaa',
-wɛɛ 'de 'wɪ 'a taan -nɛ 'di ɔ 'je "kunyɔ' sɔn-.

23 -Wɛɛ ɔ wlu 'de uɔ -wɛɛ' "klein -pee ɔ 'na :
-Bo nyɔ -nɛi" ɔ ke 'ma -a -je na -mɛ ɔ 'bo ɔɔ' -cɛ"
'ɛ 'tɔn nu-ti. ɔ 'wɔɔn- 'kle 'je -ti 'de nɔ" "o nɔ"
-wɛɛ' 'di, -wɛɛ ɔ 'je 'ɔn 'de bla.

24 Dɛ-nɛɛ' nyɔ -ɔ -nɛɛ 'i -ɔ -jea ɔɔ' 'kmɔ "kpei-
'toan a, -mɛ ɛɛ mu ɔ kwa "maa'. 'Kaa nyɔ -ɔ -toa
'e ɔɔ' 'kmɔ 'de 'ma -ti' 'ɔn ɛ, ɔmɔ -ɔɔ mu 'pɔɔa'.

25 'De -bo nyɔ 'ble dɪ "klein -nɪa -ta 'kmɔ -nɛ
"kpei, -wɛɛ ɔ "maa ɔɔ' -cɛ" 'de ɔ ke Kea 'je i -seea'
'ee, -mɛ dɛ ɔ 'je 'o ɛ- ?

26 Nyɔ -nɔɔa 'ma wlu ke 'ma -cɛ" 'kpa 'a -ti' -tɪn'
'ɔn ɛ, 'mɔ nyɔ 'ɔ "Ju 'ma mu ɔɔ' -ti' -tɪn' 'ɔn nɔɔa'
-sɔntɪ 'ma mua de jia' -wɛɛ 'ɪn ke 'ɪn "Bo ke ɛɛ'
"soa-wi" a muɛ 'nyɪ i 'wɔa'.

27 Sesi 'na : 'Ma 'tmɔɔɛ aopɔ tɔ' -ti, nyɔ -nɪa -ta
uɔa' jɪv' se 'mɛi 'sɔ uɔa jea Kea 'a "ikmaa" 'jɪɛ-
'jee-.

*Sesi -saa "i 'de ɔɔ' klai" nynuu taan "jri 'de
(Matie 17.1-8 ; Makɪ 9.2-8)*

28 Sesi -kɔa' wlu'a' kan' a, ɛ nɛɛ 'wɪ -mɛ" na, 'sɔ
ɔ "duo Pɛi ke San ke Saktɪ 'ɔn 'ɛ, -wɛɛ uɔ ke ɔ mu
Kea baea' 'de cru "kpei.

29 -Ta ɔɔ baea 'sɔ ɔɔ' "jua 'a nɪsɔn -saa 'i. ɔɔ'
'ɔnpaadɪ foo" 'sɔ "pluu' "puu', ɪa -flaan' 'e nyɔ "jri.

30 Uɔa kɔan 'emu 'sɔ, ɔ ke nyɔ 'sɔɔn -ɔ wlu, ɛ
nɪ Moɪsɪ ke Eli ke-.

31 Uɔ -taan' 'de -sɔn' 'ɔn ka nyɔ ɔ nɪa 'e jaɔn 'di
'a tɔ"bode 'ɔn ɛ, -wɛɛ dɪ -ɪa mua Sesi "jrii nɔa' 'de
Selisalem ɛ, -wɛɛ uɔ ke ɔɔ 'tmɔ ɪ.

32 -Ta ɛɛ nɔa kan' a, -mɛ "nyɔ' kɔn Pɛi ke ɔɔ'
"dei-wi" 'a "jri 'mɛ, 'kaa uɔ "jri 'de cɛɛan i 'sɔ ɛ,

υβα 'jeε Sesi i 'de -sɔn' 'bn -mε ɔ ke nyɔ 'sɔɔn -nɔ nɪε wluɑ'.

³³ -Ta nyɔ -nɔ ke Sesi nɪɑ "içεεan' a, 'sɔ Pɪɪi wlu ɔ -pee ɔ 'na : 'Ma 'blei, -aa -ta nɪɑ' nɔɔ "jrii, -a po poe" taan, -mɔ -ble due', Moisi 'ble due', Eli 'ble due'. De ɔ nɪɑ 'tmɔɑ' 'mɔɑ- ɔɔ' -çε" 'ε 'wɔn ε 'mii.

³⁴ Pɪɪi siε wluɑ 'sɔ buε" je υɔɔɔ "jru i "fian-. 'Sɔ faɔn 'kpa 'de klai" nynuu 'bn 'ε.

³⁵ 'Sɔ wlu due' -wɔ 'ε buε" -nε 'di, 'de -ε -na : "Ju -nɔ nɪε 'ma "ju 'ɪn -tea' -o, ao po ɔɔ' wlu doin" o !

³⁶ Wlu -nε -kɔɑ' wluɑ' 'sɔ ε, Sesi nɪε due' ɔ je inyna. Klai" nynuu "mυε wɔn. De -tba' 'o εε' nɔ" tu 'di ε, di "klein υɔ 'jeea "jriε- 'mɔɑ- υβα' 'tmɔ ɪ 'de nyɔ jɔɔ' -pee.

*Sesi -sa "ju-saan"- due' -suusaɔn 'bn
(Matie 17.14-18 ; Makɪ 9.14-27)*

³⁷ Sesi ke ɔɔ' klai" nynuu 'wɔɑ 'ε çɔɔ "kpei υɔ "siai εε' -sɔn' -sɪan', nyɔ -tuu"-tuu -jaa' Sesi "i.

³⁸ 'De nyɔ -tuu" -nɔ "klu 'demɔ "ju due' "wɔɔ- ɔ 'na : 'Ma detɔɔi, 'ma bae -bn -ε, -ɪn -gbɔn 'ma "ju -nɔ ja, 'ma "ju jɔ due' -o.

³⁹ -Bo -suusaɔn kɔɔn ɔ 'sɔ ε, ɔɔ "wɔɔ" "jei woi, εε du ɔ "i, 'sɔ tɔnfɪɔn' a ji ɔ wɔn i. -Bo ε 'je 'de ɔ 'bn 'wɔ la a, -mε ɔ -wee' 'kpa de jɔε' 'bn.

⁴⁰ 'ɪn bae -ma klai" nynuu i 'mε, -wεε υɔ 'je ε 'de ɔ 'bn -sa, 'kaa υɔ se ε kwai 'bεε-.

⁴¹ 'Sɔ Sesi wlu' ka 'de ɔɔ' klai "nynuu -pee ɔ 'na : Ao "jrukuɔn ke 'diwɔn nyniɔn 'a ti, kpe -tiie' ao ke 'ma -a -je na-, -wεε 'ɪn 'je aɔɑ' kplɪn "wɔin 'bεε -ε ? -Wεε ɔ wlu 'de "ju -saan" 'a "bo -pee, ɔ 'na : -ɪn -ja 'bn -ma "ju -nɔ !

⁴² -Ta ɔ nɪa ɔɔ' "ju 'de Sesi -pɔn" kpa'a a, 'bomɔ -suusaɔn "tun "ju-saan"-, 'sɔ ɔ -ka i 'bo 'blɔɔ, -wɛɛ ɔɔ -crɛɛn i -gbala -gbala. 'Kaa Sesi "wɔɔɛ -suusaɔn -nɛ "jrui -wɛɛ ɛ "si "kpaɛ 'de "ju-saan"- -nɔ 'pɔ, -wɛɛ ɔ "nyi ɔ "bo.

⁴³ Nyɔ -jea ɛɛ' -ta tai' "maa ɔɔ -wee' "klein 'mɛ 'de Kea 'a "ikmasɔn ɛ toa 'mɔa 'a -tɪ' 'ɔn.

Sesi 'tmɔ ɔɔ' 'mɛ -tɪ ke ɔɔ' "kunyɔ' sɔn-tɪ 'mɛ ke'wɛ

(Matie 17.22-23 ; Makɪ 9.30-32)

-Ta ɔɔ nɪa dɪ -nɔɔa 'mɔa- 'jraa' 'bomɔ Sesi wluu 'de ɔɔ' klai" nynuɔ -pee ɔ 'na :

⁴⁴ Aopɔ mɔ po 'ma wlu -nɛ doin" o ! nyɔ ɔ "Ju a mɛ 'e tooa' 'de nyɔɔpɔ 'kwa.

⁴⁵ 'Kaa dɛ Sesi 'tmɔa 'mɔa- ɔɔ' klai" nynuɔ se 'e ɛ 'dei 'wɔn, dɛ-nɔɛ' ka dɛ ɛ -tu" a 'kwɪa, 'kamɔ ɛ nɪ 'de ɔɔ -pee, -wɛɛ ɔɔ je ɛ 'mii 'wɔn. 'Kaa ɔɔa pleɛ ɛɛ' Sesi 'a i -teea' 'mɛ.

-ɔ -nɪ klaa" a- ?

(Matie 18.1-5 ; Makɪ 9.33-37)

⁴⁶ Klai" nynuɔ -tee -tooa' -pɔn" 'bo ɔɔpɔ 'a 'sɔ 'nyi, -wɛɛ nyɔ -nɪa ɔɔpɔ 'a klaa" a, 'de ɔɔ 'je ɔ juo-.

⁴⁷ Sesi juua tɔ' -nɪa 'e ɔɔ pee o 'sɔ, ɔ "due "ju -saan" due' 'ɔn, -wɛɛ ɔ nynaɔ ɔ i 'de ɔ -pɔn",

⁴⁸ -wɛɛ ɔ wlu 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : Nyɔ -kpɔɔn a "nynumɪ" -nɪa ka sɪn 'sɔɔn 'de 'ma 'nyi 'ɔn ɛ, -mɛ 'mɔ ɔ kpɔɔn sɪn 'sɔɔn. 'De nyɔ -kpɔɔn a 'mɔ sɪn 'sɔɔn, -mɛ "ju -dɔoa' 'ɔn mɔ ɔ kpɔɔn a 'o sɪn 'sɔɔn 'mɔa-. 'Kaa nyɔ -ɔ -nɪa -saan"- 'de aopɔ "klu ɛ, ɔmɔ -nɪ aɔa' klaa".

Nyo -sea' ao 'dii 'blee ε, -mε ɔ ke ao na'
(Maki 9.38-40)

⁴⁹ 'Sv San "due wlu 'bn ɔ 'na : 'Ma detooi, -a -jεε "ju due' -ɔɔ nu -siisaɪn i 'de -ma 'nyɪ 'bn, 'kaa -a -kaan ɔ -je de, dε-nvε' ɔ ke -aa' na-.

⁵⁰ 'Sv Sesi wlu' 'de sv -pee ɔ 'na : Ao 'bo ɔ -je de kaan, dε-nvε' nyo -sea' ao o -fɔn' ε, -mε ɔ ke ao na'.

Samadinyv se Sesi "inɪ-

⁵¹ Sesi 'a 'kmv 'wlv nɔ" "kvbɔan- i 'sv ε, ɔ -tue" -kaan"jua -wεε ɔɔ mu Selisalem.

⁵² 'Sv ɔ dboε nyv jrv' nya. Vv mua 'sv ε, sv paa 'o Samadi 'a -kwlv due' 'di, -wεε sv 'je -ta sv ke Sesi 'jea 'pen i-pɔn.

⁵³ 'Kaa nyo jrv' se svpv svn 'sɔɔn kvbɔn-, dε-nvε' εmε -nɪ ɔ toε "jru 'e Selisalem fɔ o.

⁵⁴ ɔɔ' klai" nynuu 'sɔɔn Saki ke San 'wɔan dε -nε 'sv, sv 'na : Tv"bo, -ɪn -nɪεi" 'mε -a -je nε i -tee'-, ε 'je 'e javn 'di 'wlv, -wεε ε 'je nyv -nv siin-?

⁵⁵ Sesi "biie i 'de svpv o fɔ o, -wεε ɔ -ce' svpv "bli ɔ 'na : -Suu -εε -tua" ao dε -nε wɔn ao seε juo- ? Dε-nvε' nyio ɔ "ju se ji ɔ 'je nyv i -sa, 'kaa ɔ ji' ɔ 'je nyv 'pvv-.

⁵⁶ 'Sv sv muε 'o -kwlv jrε' 'di.

Nyv -nɪε "i -sv -ke Sesi 'jea naa-
(Matie 8.19-22)

⁵⁷ -Ta sv nɪa mua' 'bo -jei" ε, 'bomɔ "ju due' wluu ka ɔ 'na : -Ta "o -ta -ma mua 'ɪn ke -ma muε 'o mua'.

⁵⁸ 'Sv Sesi wlu' 'de ɔ -pee ɔ 'na : Too'wε- -mɪ "paa', ɪ je "bie 'ble. Nsvɪ -mɪ "paa', ɪ je 'jro 'ble, 'kaa nyio ɔ "ju se -ta ɔ 'jea "jru 'wlaa- 'ble.

59 'Bo -mε 'de ε, Sesi wlu' 'e deejrɔ' o ɔ 'na : -In bla 'bo 'un 'de ! 'Sɔ -mɔ 'na : Tɔ"bo, -un -tai"- 'mi 'i, 'un 'je 'ma "bo inmaea' mu ke.

60 'Kaa Sesi wlu' 'de ɔ -pee ka ɔ 'na : -In -tai"- 'mεun 'i, ɔɔ 'je ɔɔa' 'mεun inmae-, -mɔ mu de 'de -un -je Kea 'a 'beɔde 'ε -ti' 'tmɔ.

61 'Sɔ "ju deejrɔ' wlu' 'de Sesi o ɔ 'na : 'In -nɛi", 'un ke -un -je mu, 'kaa -un -nyɔ" 'un nɔ" dε-saan" ke 'un 'je 'ma 'cε-wi" wlu poa' mu 'de -gbɛin".

62 Sesi wlu' 'de ɔ -pee ɔ 'na : Nyɔ "o nyɔ -tea" kopokla sun -pɔn", -wεε -ɔɔ -gbuan' de sɔu" sɔu" ε, -mε -mɔ se Kea 'a 'beɔ -kwɔ ɔ ka nɔ-.

10

Sesi dboε klai" nynuu 'a kwla -mε" 'sɔn jɔ 'sɔɔn jɔv'

1 'Bo -mε 'de 'sɔ ε, Tɔ"bo 'cra nyɔ 'a kwla -mε" 'sɔn jɔ 'sɔɔn 'mii ke'wɛε 'de nyɔ -ke ɔɔ na "klu, -wεε ɔ dbo ɔɔpɔ nya 'sɔn 'sɔn -kwɛε ke -ta "klein ɔɔ -cε" 'kpa 'jea 'mii mu 'de ε, 'de ɔɔ mu ɔ 'dii.

2 ɔ wlu ka 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : Kea 'a dbo -kɔ' ko-kle klaa" -flu" 'a, -wεε -ε sea cεun 'ble ε. Ao bae -kle' jei -wεε ɔ 'je dɔnɔun 'de ɔ o -kle' ja-.

3 Ao mu, 'ma dbo aɔpɔ 'mε, ka nyɔ ɔ dɔoa 'blae 'de -ci' "klu ε.

4 Ao 'bo 'wɛi 'dipode 'un "duε. Ao 'bo -ke 'bleε, ao 'bo "kwɛi- bɔ' -tu" ε. Ao 'bo inynaa, -wεε ao 'bo nyɔ jɔv' sun 'kwa pɔε 'bo -jei" !

5 -Bo ao pa 'e -gbu" jɛε' 'di ε, -mε ao wlu ke tɛin" ao 'na : 'Mɔ -je aɔpɔ, "diwan kɔn aɔpɔ ! Ao 'je pɛε 'a blua" !

6 -Bo nyɔ -nɔa pɛε 'a blua' "i nɔ 'e εε' -gbu" tu 'di ε, -mε aɔa' pɛε 'a blua' a muε -tɛin 'jea' 'de ɔ 'un.

'De -bo ε se kan' nı 'ja a, -mε aoa' pεε 'a blua' a muε 'de aopv 'vn de jia'.

7 Ao -te i 'de εε' -gbu" tu 'di mamaυ 'sυ, diide υva mua ao "nyia' ao di ε, "ni υva mua ao "nyia' ao 'nε-, dε-nυε' dε -ε -ke dbonvi -kωa' "i ε, εmε ωω 'je. Ao 'bo -gbi" 'dii 'jreε-.

8 -Kwlō -ε 'di ao mua -wεε υυ kpυυn a ao sın 'sōon -mε dε "o dε υva mua ao "nyia' ao di ε.

9 Ao 'bωω- nyυ 'a 'wε- 'bo εε' -kwlō tu 'di, -wεε ao 'je wlu ka 'de -kwlōυn -pee ao 'je nυ : Kea 'a 'beōdε "kυυan- aopv i -wε-.

10 'Kaa -bo ao mu 'o -kwlō jrε' 'di -wεε υυ se ao sın 'sōon kpυυn ε, -mε ao ple εε' -jehlı o, -wεε ao 'je wlu ka :

11 Aoa' -kwlō 'ō "puue' -kpυan' -aa bı mō 'ō -ce" ε, -aa -gbaoε' 'de ao -pee, 'de -mε 'kamō -aa -tmυυ' aopv : Kea 'a 'beōdε mε -kpaa' aopv -pυn" 'mυa-, 'kaa ao se ε "jriε- o sie.

12 'Ma 'tmυυ aopv 'mε, 'de de 'bωω -sōn 'di ε, εε' -kwlō tu 'a 'pee a muε "ikmaa' ε 'je Sodōm -kwlō 'ō -nε -sii.

*-Kwlε -fuuan Sesi 'a -tı' nya
(Matie 11.20-24)*

13 Ε nıε "nmia-tı 'de aopv Korasenyυ ke Be-saidanyυ 'a -tı' 'vn, dε-nυε' jrıi' -nυva 'bo aoa' -kwea' -ta, -bo ι nυε 'de Tii ke Sidōn -kwlε -ı sea Suıfı 'a -kwlε nı 'de ε, -mε nyυ -nıa 'o ıa' -kwlε tu 'di ε, υυ to υva' kplın fai" poosun -wε- sese 'de- 'de blō 'vn paa' ke biun' "jrı 'wlaa' 'vn.

14 Εmε -tı 'pee a 'wı o ε, Tii -nyυ ke Sidōn-nyυ 'a 'pee se "ikmai, ε se aoa' 'pee -sii i.

15 'De -mɔ ε Kapenaum-kwlɔ, -mɔ -na -in -je mu 'sɔ -in -je jaun tbaa- ? Ε se kan' ni-. -Ma mɛ -son jia' mamaɔ 'sɔ -in -je 'e 'mɛʊn o -kwɔ -taan'-.

16 -Wεε ɔ wlu 'de ɔɔ' klai" nynuu o ɔ 'na : Nyɔ -po' aoa' wlu doin" o ε, -mɛ 'ma wlu mɛ ɔ po doin" o. Nyɔ -fuuan aopɔ- nya a, -mɛ 'mɔ ɔ -fuun nya -ke.

Klai" nynuu -nia kwla -mɛ" 'son 'jo 'soon 'ɔ deji -nɛ

17 -Ta klai" nynuu -nia kwla -mɛ" 'son 'jo 'soon jia de ε, ʊʊ nɛ 'e 'mɔa- 'ʊn, -wεε ʊʊ wlu ka ʊʊ 'na : Tu"bo, -bo -a -wlu -siisain -cɛɛn'- -ni -pee 'de -ma 'nyɔ 'ʊn ε, ia 'jεε -a wɔn ia ja 'de nyɔ 'ʊn 'wɔ !

18 'Sɔ Sesi wlu' 'de ʊʊ -pee ɔ 'na : 'In 'jεε -sion' i, ɔɔ jea 'e "jɛi 'wɔ ɔɔ jea blu ka "suu se -ʊn -je a blɔa.

19 Ao -gbɔn 'nɔ, 'in "nyɔ aopɔ "ikmaa' 'mɛ, -wεε ao 'je sɛn ke -kɔan" -kɔan' "kpei- na-, -wεε ao 'je -aa tɔnyɔ 'ɔ "ikmaa' -wee' "klein ɔ 'kwa -sa. 'De ɔ se aopɔ dɛ jɛɛ' nɔʊi.

20 -Bo -siisain a sea aopɔ wɔn 'je ε, ao 'bo 'mɔa-nɛ 'de εε' -ti' 'ʊn, 'kaa ka ao 'kpa Kea 'a nyɔ mɛ -εε 'mɔa- ao 'je nɔ.

'Mɔa nɔ Sesi 'mɛ 'de nyɔ -ʊʊa jaa ʊʊa' -cɛ" ja 'a -ti' 'ʊn

(Matie 11.25-27; 13.16-17)

21 'De εε' nɔ" tu 'di ε, Kea 'a -Suu "jiiε Sesi 'mɔa- 'ʊn, -wεε ɔ -ciian' ku' i 'de ɔ 'na : 'Oo, 'in "Bo, εmɛ -nia 'blɔa- ke jaun 'a 'beɔ ε, 'ma pɔε ε 'sɛ-, dɛ-nɛ' ε -tuε" dɔ -ni 'kwla 'de tɔ' 'dinɔʊn ke dɛ "ijuɔʊn -pee, -wεε ε -sɔ 'kwla 'de nynuu" -pee. -Kai"

'mate, 'in "Bo, de ee' -ce" 'kpa 'wɔɔan ee' de tu e, 'ma poe e ee' 'se-.

22 'Su o 'na : 'In "Bo "nyɪ 'ɔn dɪ -wee' "klein 'mɛ. Nyɔ jɾɔ' se "Ju juo-, -bo e se o "Bo nɪ e. Nyɔ jɾɔ' se "Bo juo-, -bo e se oɔ' "Ju nɪ e. E ke nyɔ "ju nɪe "i o 'jea o "Bo 'kwla -sa 'de -pee nɪ e.

23 O "biia i 'de oɔ' klai" nynuu o, o wlu 'de uɔa' 'su -pee o 'na : Ao -jea ɪa' dɪ tu 'a -ta, aopu mo nu 'mɔa-,

24 de ee -ti 'ma 'da kan', emɛ -nɪ Kea 'a wlu 'kwajaavɔn 'a -tuu"-tuu ke 'beɔ-wi" -nɪeɪ" dɪ ao 'jea uɔ 'jɪ 'je 'de-, 'kaa uɔ sɪ 'je. Uɔ nɪe "i ke'wle dɪ ao 'wɔan uɔ 'jɪ 'wɔn 'de-, 'kaa uɔ sɪ 'wɔn.

Sesi pooe nyio 'o -ti' kma -ti 'i

25 Ke' wɔ-sai due' -nɪe "i -o -je Sesi wlu 'a "kle -pee -gba, omo -sɔn 'ɔn 'de nyɔ "klu -wee o -teeɔ' i -o -na : Nyɔ detɔɔi de 'in 'je nu -wee 'in 'je 'kmɔnɪa' -sea' -kwɛ -ta 'ble 'je e- ?

26 Sesi -tee' o i o 'na : De -we -crue' 'de Kea 'a ke' 'di e- ? -Bo -in nu e 'dii 'ee, ka -ma -wɔn e 'mii e- ?

27 "Ju -no 'na : -In -kma -ma Tu"bo Kea 'a -ti' 'de -ma pɛe -wee' "klein 'ɔn, 'de -ma 'kmɔnɪa' -wee' "klein 'ɔn, 'de -ma tɔ' -wee' "klein 'ɔn, -ma 'kpu -wee' "klein 'ɔn, -wee -je -ma -ponyio 'o -ti' kma ka -in -kma -ma -ce" 'kpa 'a -ti' e !

28 'Bomɔ Sesi wluu 'de o -pee o 'na : E nmɔi", -in -se "kpei 'mɛ ka -cɔɔn' ka. -Bo -in nu kan' a, -ma muɛ 'kmɔnɪa'.

29 'Kaa ke' wɔ-sai -no nɪa "i o 'jea oɔ' -ce" -kɪn "nyɪ e, o wlu' ka 'de Sesi -pee o 'na : -O -nɪ 'ma -ponyio -gblein' e- ?

30 'Bomɔ Sesi "duo wlu 'ʊn 'de ɔ poo -tɪ' "i ɔ 'na : -Ta "ju due' a 'wɫɔa Selisalem -wɛɛ ɔɔ muua Seriko ε, 'bomɔ ɔ 'kpa'a' 'e "jriʊn 'a bɔ' 'di 'bo -jei". 'Sʊ ʊʊ kpʊn ɔ', ʊʊ blɔ' 'mɛ ka, -wɛɛ ʊʊ "duo ɔɔ' dɪ -wee' 'ʊn, 'de ʊʊ si ɔ 'o -jei" 'mɔa-.

31 Kea 'a 'sraa -sai due' -kpa' εε' -je tu ε, -mɔ 'jeɔ', 'kaa ɔ se 'de ɔ o "dɛɛ-, ɔ cɪn ɔ "kpei -tie".

32 "Ju due' -wɫɔa 'e Lefi 'a "ji 'di, -ɔɔ kpa εε' -je tu ε, ɔ 'je "ju -nɔ 'mɛ -ke, 'kaa ɔ 'blaa ɔ je -si'.

33 'Kaa Samadi i due' -nynia' 'o "ju -nɔ -pʊn" ɔmɔ -nyna i, -ɔ -gbʊn ɔ ja, -wɛɛ ɔɔ' wɛɛ a nʊ.

34 ɔmɔ -kpɔ -pʊn", 'de -ɔ po ɔɔ' blati 'a -kɔ 'cna ke nmɔ 'i, -wɛɛ ɔ blɪ dɛ "i. 'Sʊ ɔ -te' ɔ 'o ɔɔ' -cɛ' 'ε soofae' "kpei -wɛɛ ɔ kpɔ 'o 'dʊɪ- 'a dɛdi-gbu -kʊʊan" -je i 'di. 'Bomɔ ɔɔ -tuu"- ɔɔ' -tɪ'.

35 -Sɔn' -sɪan' 'sʊ, ɔ "nyɪɛ dɛdi-gbu 'a jei 'wei -wɛɛ ɔ 'na : -ɪn -tu" ɔ "jriɛ-, dɪ "klein -ma mua nʊa' 'bo -mɪ 'de ε, -bo 'ɪn ji de ε, -wɛɛ 'ɪn 'je ɪa' kpan -sa.

36 -Wɛɛ Sesi -tee' kɛ' wɔ-sai -nɔ i ɔ 'na : 'Bo nyʊ taan -nʊ "klu 'ee, nyɔ -nɪ "ju "jriʊn bla -nɔ 'ɔ -ponyɔ ɔ- ?

37 'Sʊ kɛ' wɔ-sai 'na : ε nɪ "ju -ɔ -je ɔɔ' wɛɛ -o. 'Sʊ Sesi 'na : -Bo -ɪn mu ε, -mɛ -ɪn nʊ kan' !

Matɪ ke Madi ke

38 -Ta Sesi ke ɔɔ' klai" nynuu nɪa 'o -jei" ε, 'bomɔ ʊʊ nyni 'o -kwɫɔ due "di, -wɛɛ 'nynɔkpao' due' 'da ʊʊpʊ dɛdi -tɪ 'de ʊ o -gbu" 'di. ʊa' 'nynɪ -nɪ Matɪ.

39 ʊ 'bleε "deinynɔkpao' due' -ʊa 'nynɪ nɪ Madi, 'de -ʊ -te i 'bo Tʊ"bo bɪ o, -wɛɛ ʊa po ɔɔ' wlu doin" o.

40 'De Matɪ -mʊ a -siie' 'ʊn 'de dɛpia' 'ʊn, 'sʊ ʊ 'kpa Sesi -pʊn" ʊ 'na : Tʊ"bo, ε se -ʊn dɛ jɾɛ' nʊʊ

mɔ -wee', -wɛɛ 'ma "dei "tai- 'mi "i 'de 'ɪn nɪ due' 'ma -sii' 'ɪn kaa ? -ɪn -tmɔɔ' ɔ ke ɔ 'je 'ɪn sɔn ɔ po 'de !

⁴¹ 'Bomɔ Tɔ"bo wluu 'de ɔ -pee ɔ 'na : Matɪ, Matɪ, aa -sii' 'ɪn 'ɛ, aa -tɔɛ" -sɔɔn aa 'wla dɪ -tuu"-tuu 'a -fli i -tadue.

⁴² Dɛ due' kɔɔn -gbai' -kɔan -tɪ' ɛ, ɛmɛ Madi -sa 'o, ɛ se ɔ 'kwa 'wɔɪ 'nɔ 'kmɔ.

11

Sesi tɔɔ nyɔ Kea bae ka (Mati 6.9-13; 7.7-11)

¹ 'Wɪ jrɛ' o Sesi nɪɛ Kea bae' 'de -tajrɔ. ɔ -kɔa' bae' 'sɔ, ɔɔ' klai" nɪnuu 'a due' wlu' 'de ɔ -pee ɔ 'na : Tɔ"bo, -ɪn -tɔɔ -aɔn Kea bae ka-, ka San tɔɔa ɛ ɔɔ' klai" nɪnuu ɛ.

² 'Sɔ Sesi wlu' 'de ɔɔɔɔ -pee ɔ 'na : -Bo aoa sea Kea bae ɛ, ao 'nɔ :

-A "Bo, ɛɛ' 'nɪnɪ -tee kɔɪ". ɛ nɔɛ -wɛɛ ɛɛ' 'beɔɔɛ 'je "jri "kpaɛ po.

³ ɛ -nyɪ" -aa -sɔn' 'di diidɛ.

⁴ ɛ 'wɔɔ -aa dɪsɔɪn "kpei ka -aa -wɔɔa nyɔ -nɔa' -aɔn dɪsɔɪn "jrii 'a -nɛ "kpei ɛ. ɛ nɔɛ -wɛɛ -sɔɔn' 'bo -aɔn 'de dɛsɔɔn 'di poa' i -tɪɛn' ɛ.

⁵ -Wɛɛ ɔ wlu 'de ɔɔ -pee ke'wɛɛ ɔ 'na : -Bo aoa' due' 'ble "dɛi, -wɛɛ ɔ 'je ɔ jɛɛ -too' -kwea, 'de ɔ 'je ɔ -pee wlu ka : 'ɪn ba, -ɪn po 'ɪn -di'pɛn kplɪ taan kpan' ke,

⁶ dɛ-nɔɛ' 'ma "dɛi-wi" 'a due' -wɔɔ 'doa' -ɔ ji 'de 'ɪn wɔɪn", 'kaa dɛ 'ɪn 'je ɔ "nyɪ ɔ 'jea di ɛ, ɛ se nɪ-.

⁷ -Bo -jɔ -mɔ nɪɛ 'e -gbu" 'de ɔ 'je nɔ : -ɪn -bo 'ɪn seaa 'bo -gbɛin" kaan' ! 'ɪn ke 'ma "nɪnuu- kɔɔn

'pɛin -wɛ- 'bode. 'In se ɛ 'bɛɛ- 'in 'je 'ʊnsɔn-, -wɛɛ 'in 'je -ʊn -di'pɛn "nyɪ.

⁸ 'Kaa ɔɔ' "dɛi -nɔ, ka ɔɔ bla kpaɔ" 'ka ɔɔ blɛ. 'Ma 'tmʊʊ aopʊ 'mɛ, -bo "ju -pean i -nɔ se 'ʊn sɔn 'de ʊa' dbɛɛ dɛ 'ɛ -tɪ' 'ʊn ɛ, ɔɔ muɛ 'ʊn sʊan' 'de naɪ" 'blea 'ʊn -wɛɛ ɔ 'je ɔ dɛ "o dɛ ɔɔ -pɔan "nyɪ.

⁹ 'De 'mɔ 'naa : Ao -tee' dɛ i, nyʊ a mu ao "nyɪa', ao -pɔn dɛ i, aoa mu ɛ 'jea', ao bla klu, nyʊ a mu ao "wɔin kaian'.

¹⁰ Dɛ-nʊɛ' nyɔ "o nyɔ -teea' dɛ i ɛ, nyʊ a "nyɪɔ', nyɔ "o nyɔ -pɔan dɛ i ɛ, ɔɔ 'jee', nyɔ "o nyɔ -bla' klu ɛ, nyʊ a kain ɔ "wɔin.

¹¹ Ao -nɪa "bo -wi" 'ee, nyɔ -wɛ -nɪ 'de aopʊ "klu, -bo -ɔɔ "ju -tee' ɔ -di'pɛn i -wɛɛ -ɔɔ -nyɪɔ" "sou ɛ- ? 'De -bo ɔ -tee' -smii' i, -wɛɛ ɔɔ -nyɪ" ɔ sɛn ɛ- ?

¹² 'De -bo -ɔɔ "ju -tee' ɔ sɔn" -kɪɪn i, 'sʊ -ɔɔ -nyɪ" ɔ -kɪan" -kɪan' a- ?

¹³ Aopʊ -jɔ -nɪa 'diwɔnyɪɪʊn ɛ, -bo ao juo aoa' "nyɪnuu- dɪ 'dɔɛ 'nyɪ ka 'ee, 'de -mɛ -a "Bo Kea -nmɔa 'di wɔn ɛ se ɛ 'bɛɛ- ɛ 'je ɛɛ' -Suu nyʊ -ʊʊa -teeɛ' i "nyɪ ? ɛɛ mu ɛ ʊpʊ "nyɪa'.

*Sesi 'a "ikmaa' 'wɪɛ 'de Kea 'ʊn
(Mati 12.22-30 ; Maki 3.22-27)*

¹⁴ 'Wɪ jrɛ' o Sesi -sa "muu- due' -suusaʊn 'ʊn. -Ta ɛ 'wɪʊa 'de ɔ 'ʊn 'sʊ ɛ, ɔ -tee wɪʊa' -pʊn", 'sʊ ɛ siɛ nyʊ -wee' 'kaa' 'kwa.

¹⁵ 'Kaa nyʊ jrʊ' 'na : Bɛsɛbuɪɪ -nɪa -siisaɪn 'a klaa" a, ɛmɛ -nyɪ" ɔ "ikmaa' -wɛɛ ɔɔ nʊ -siisaɪn i.

¹⁶ Nyʊ jrʊ' -nɪɛɪ" ʊʊ 'jea Sesi i -tɪɛn' ɛ, 'sʊ ʊʊ 'na : -In nʊ jrɪi' -ɛ -je ɛ to ka -ma "ikmaa' 'wɪʊa 'e Kea 'ʊn ɛ.

¹⁷ 'Kaa Sesi juo ʊpʊ 'a tɔ' 'mɛ, 'sʊ ɔ wɪʊ' 'de ʊʊ -pee ɔ 'na : 'Blʊa- "o 'blʊa- -ɛɛ 'bleenyʊ 'a 'sʊ a

-seea 'bn ε, εε' -kwle ja -gba' -ti, -wee εε' -gbi" 'a se 'wla.

¹⁸ -Bo -sion' o sea o' -ce" o -fon' 'ee, -me ka o' tu"bode 'e de 'bn 'wlsun nu ε- ? Ao 'na : Besebuilt -nyu" 'bn "ikmaa' -wee 'ma nu -sion' o -sii i.

¹⁹ -Bo 'ma sea -sion' o -sii inu kan' -mo 'ee, 'de -me aoa' "nyuu- mu 'ee, nyo -oo 'nyu' 'bn uba nu -sion' o -sii i ε- ? Emε -ti -wee uba' -ce" 'kpa a mu aoa' 'pee kpuonyo na'.

²⁰ 'Kaa -bo ε nu Kea 'a sun me -ne 'bn "kpei -wee 'ma nu -sion' o -sii i ε, -me Kea 'a 'beode me -jεεa 'o aopu 'mba-.

²¹ Aoa 'jee, nyo -kmai" 'de -o -blea poodu ε, -bo o' sea o' -gbu" ifuo ε, o' 'bleedu -wee' "klein kpuen "i.

²² 'Kaa -bo -jo -kmai" -o -sii o -mo ji ε, o son' -wee o -so poodu -ji o -tea' -kwlu" 'kwa 'de o' -gble' "ju -no' o' 'bleedu nyu jru' "jrui.

²³ Nyu -ke 'mo sea na a -mo o -fon' 'bn o, 'de nyu -ke 'ma -aa' 'kuan nyu "jrui -tadue ε, -me o' tεen 'bn nyu o.

-Suusavn 'a 'de -gbu" 'di de ji-ti

(Matie 12.43-45)

²⁴ 'Su Sesi poodu -ti' "i o 'na : -Bo -suusavn 'wlu 'de nyu 'bn ε, ka nyu o' 'wlu 'e -gbu" 'di -wee o' mua 'de "mii "kpei, 'kamε ε nu-. Εε -pon -tein i. -Bo ε se -tein 'je 'su ε, ε 'na : 'Ma jie 'de 'ma -gbu" -ε 'di 'in 'wlu de mua'.

²⁵ Ε mua de, εε jεεa εε' -gbu" ε, -me ε wuuε 'dii 'pepe, di -wee' -teeε kpoi", -wee ε nu foo".

²⁶ 'Su ε muε de -wee ε "duo -siisan -me" 'son -i -kmai" -i -sia emε 'bn 'de i ke ε ji 'de -gbu" 'di de.

'Kamɔ ε nɪ 'de nyiɔ -nɔ 'ɔ -ti' 'ʊn. -Bo Kea 'a -Suu se 'de ɔ pɛe o nɪ 'sɔ -siisaɪn kɔvɛn -teɪn 'de ɔ 'ʊn, -wɛe "ju -nɔ 'ɔ de 'bɔɔ- kplɪn nyɪni "jrii, ɪ -sii -ju -niɑ teɪn" ε.

De Sesi a 'daa- "juɔipeeε-ti ε, ε ka

²⁷ -Ta Sesi niɑ wlua' kan' a, 'sɔ 'nynɔkpao' due' wlu ɔ -pee 'de nyɔ "klu ɔ 'na : 'Nynɔkpao' -ɔ -wlɔɑ -ʊn -wɛe -ɔɑ nyuε -ɪn -nya' -mɔ 'a 'nynɔkpao' tu pɛeε "juɔi.

²⁸ -Wɛe Sesi wlu ka ɔ 'na : Nyɔ -ʊɑ poɑ Kea 'a wlu doin" o 'de -ʊɑ -tee' i 'de ʊpɔ 'ʊn ε, -wɛe ka ε "sia 'nyɪn -ʊɑ nɔɑ kan' a, -wi" -mɔ -pɛeε "juɔi ka-.

*Sesi se jrii' nɔ-ti 'wɔɔn-
(Matie 12.38-42)*

²⁹ -Ta nyiɔpɔ -tuu"-tuu -gbaea' Sesi 'dei ε, 'bomɔ ɔ -te wlua' -pɔn" 'de ʊɔ -pee ɔ 'na : Nyɔ -niɑ -stɑn wɪ 'di -ʊɔ 'di nyɪniɑ wɔn ε, ʊpɔ -ɑ -tee' 'ʊn jrii' -ε -toε ka 'ɪn 'wlɔɑ 'de Kea o i. Jrii' jrɛ' se nɔvɛi 'bode, -bo ε se -jɛ -nɔvɑ 'de Sonɑsɪ 'a -ti' 'ʊn nɪ ε.

³⁰ Ka Kea nɔɑ εε' -cɛ" toɔn 'de Sonɑsɪ 'a 'kmɔ 'ʊn -wɛe nyɔ -niɑ Ninifɔ 'jee ε "jriε- ε, 'kamɔ Kea a muε tooa' 'de nyiɔ 'ɔ "ju 'a -ti' 'ʊn -wɛe nyɔ -niɑ -stɑn wɪ 'di 'je ε "jriε- 'jee- -ke.

³¹ Tɔ"bo nynɔkpao' -wlɔɑ 'de 'jrɔ' 'a -gbɪnfɔ o 'de Sebɑblɔɑ "kpei ε, ɔɑ muε 'ʊn sɔɑn' 'pɛewɪ o, -wɛe ʊ 'je nyɔ -niɑ -stɑn wɪ 'di 'pee kɔvɔn-, dɛ-nɔε' ʊ 'wlɔε 'de 'blɔɑ- -tɔɔn "kpei -wɛe ʊ ji Salomɔ 'ɔ tɔ' wlu doin" o poɑ'. Aɔ -gbɔn 'nɔ, -jɔ -niɑ -tɑ -mɔ 'beɪ" ɔ je Salomɔ -sii.

³² Nyɔ -wlɔɑ Ninifɔ ʊ ke nyɔ -niɑ -stɑn wɪ 'di a muε -tadue plaan' 'pɛewɪ o, -wɛe ʊ 'je 'ʊn sɔn 'de

υυ 'je υυρυυ 'pee kpυυυ-, δε-νυε' -ta Sonasυ 'tmυa Kea 'a -tu' 'de υυ -pee ε, υυ ποοε τσ' fai" 'bo υυ wlui". Υυ "biie 'e Kea ο, -wee υυ cen υυa' dυsain 'a -kυυ υυ "nyυ ε. Ao -gbυυυ 'nυ, -jυ -nυa -ta -mυ 'bei" υ je Sonasυ -sii.

*-Sον' -nυa 'e nyιυ 'υυ ε
(Matie 5.15; 6.22-23)*

³³ Sesi ποοε -tu' "i υ 'na : Nyυ se ε 'βεε- υ 'je nεbi tba -wee υ 'je ε i -tu" 'de jae -son, 'kaa nyυ υ -tee' -ta -tean ja -wee nyυ -wee' -a pa 'de -gbυ" 'di ε, υυa 'je ε i.

³⁴ -Ma "jriε- με -nυ -ma ku 'a -son'. -Bo -ma "jriε- se ποa a, -με -ma ku -son i nυε -faoo'.

³⁵ -In -tu" -ma -ce" 'ε -tu' -wee -son' -nυa 'de -υυ 'υυ ε, ε je kwie 'υυ -sνεε.

³⁶ -Bo -ma 'kmυ -wee' "klein nυ 'e -son' 'υυ ε, -wee εε' 'fo jrε' se 'de kwie 'υυ nυ ε, -με ε -wee' nυε 'de -son' 'υυ. Ka -dam'ba a wan 'bo -υυ "juυi -wee -ma -jea i ε, 'kamυ ε nυ-.

*Sesi -ce' Fariseen ke κε' wυ-savυ "bli
(Matie 23.1-36 ; Makυ 12.38-40)*

³⁷ -Ta Sesi nυa wluυa' kan', 'sυ Fariseen due' 'dυ dεdi -tu' 'de υ ο -gbυ". υ mua 'e ε, υ -tee dε dia' -pυυυ".

³⁸ Tai' "maa Fariseen 'με, δε-νυε' Sesi se kwa jre ka tein"nyυ a nυa see ε, 'sυ υ je dε dia' -pυυυ" -te.

³⁹ 'Kaa Sesi wlu' 'de υ -pee υ 'na : Ao Fariseen-wi", ka ao nυa 'ka ka : aοa wυυ 'bo 'di 'naade ke "tiedυ 'a ku -pυυυ" 'a 'sυ, 'kaa "jriia' ke 'diwonynia' "ji 'de aοa' -ce" 'kpa 'υυ ε.

⁴⁰ Ao -gbυυυ ka ao sea τσ'di nυ ε ! Kea -nυa' dε 'ε ku ε, εμε se 'e ε 'di nυ -kee ?

41 Aoa' pree me ao 'je wɔɔ ka- ! De ao 'jea nu ε, emε -ni de -nia 'de aoa' -kaun" ke aoa' "tiedu 'di ε, ao 'wɔɔn- εε' nua" nyu "nyu-ti -weε di -wee' "klein 'je i-kwε- 'de aoa' -ti' 'ɔn.

42 Ε nιε "nmia-ti -o 'de aoa' -ti' 'ɔn Fariseen-wi", δε-νυε' sii" mu" ka 'βεε- ke fi nua -i -nia kan' a, ia' sɔɔn'ɔ -puue -ne umi aoa "duo 'ɔn -weε aoa -saa Kea wɔn, 'kaa 'isrea' ke Kea 'a -ti' kmaa' -mi aoa nuɔ 'plu 'ɔn 'de -mi ao 'je nu ke tein" 'de-, -weε di mu" -ji -mi 'je de 'bɔɔ-.

43 Ε nιε "nmia-ti -o 'de aoa' -ti' 'ɔn Fariseen-wi", δε-νυε' "kpa-ti klae" -nia 'e nya 'de "jrui 'kuɔn-gbi 'dii ε, aoa 'jeε ia' "kpei -tea' 'a "dia, -weε aoa -pɔn 'de nyu 'je aopu- 'a ni' -te' 'bo nyu -kwea ka "jrueɔn nua.

44 Ε nιε "nmia-ti -o 'de aoa' -ti' 'ɔn, δε-νυε' ao -ko' -gbain' -i -nia 'o 'blu -sɔn, nyu ɔ na "kpei- 'su nyu 'ɔ jua.

45 'Bomɔ ke' wɔ-sai due' "duo wlu 'ɔn 'de nyu "klu ɔ 'na : Nyu detɔɔi, -bo -ma sea kan' -mɔ 'da 'ee, -me -ma -cree" -apu mɔ 'me -kee ?

46 'Su Sesi wlu' ɔ 'na : Ε nιε "nmia-ti -o 'de aopu mɔ'ɔ -ti' 'ɔn -ke, ke' wɔ-saun, δε-νυε' aoa -tee' nyuɔpu -gbi -ia 'blea' nua 'kle "jrui, -weε aoa' -ce" 'kpa 'a -ciεjɔ due' kouɔn -gbai' 'a blɔ 'i.

47 Ε nιε "nmia-ti -o 'de aoa' -ti' 'ɔn, δε-νυε' Kea 'a wlu 'kwajaaun ao "bo -wi" 'dba a, uɔpu 'a -gbain' mi aoa ma.

48 -Bo aoa sea uɔpu 'a -gbain' ma a, -me di ao "bo -wi" nua umi aoa po -ti' o. Uɔpu mɔ 'dba Kea 'a wlu 'kwajaaun, -weε aopu mɔɔ ma uɔa' -gbain' !

⁴⁹ Εμε -τι Kea -νια τὸ'di sie nɔ" nya sese ε 'tmue ε 'na : 'Ma mue wlu 'kwajaaun ke dboun ubu 'idboa', -wee ub 'je jru' 'dba 'de ub 'je jru' 'kle -tu".

⁵⁰ Kea 'a wlu 'kwajaaun ub 'dba uba' nymɔ ɔ mue nyu -νια -stanwɪ 'di kpuɔn 'a.

⁵¹ Δε -wlu 'e 'kmɔ 'a -teea' a, -wee -ε tba 'e Abeli 'a 'mea' "kpei 'de -ε -jεεa Sakali ub 'dba 'bo 'sraa-sa'in 'de Kea -gbu klaa" 'di tein" ε, 'ma 'tmub aopu τὸ' -τι, Kea a mue uba' nmɔ nyu -νια -stanwɪ 'di i -teea'.

⁵² Ε nte "nmia -τι -ο 'de aoa' -τι' 'bn ke' wɔ-saun, δε-nue' -ta τὸ' -τι nia ao juo 'o 'ε, 'kaa aoa' -ce" 'kpa 'a mu 'o. Ao -kɔ' nyu -blea -gbu" 'a 'nyu 'de -uba -ce" 'kpa 'a pa 'e ε 'di, 'de -uba kaan nyu -nɪai" -ub -jea 'de ε 'di pa -je de ε.

⁵³ -Ta Sesi 'wlu 'mba- 'su ε, Fariseen ke ke' wɔ-saun 'kpa 'cen 'su ub -te ɔɔ' "kpei- creεa' -puɔn". Uba -tee' ɔ 'won i, -wee di -tuu"-tuu 'je 'de ɔ won 'di ji.

⁵⁴ Uba -tee' Sesi "kle bu 'dei -wee -bo ε nɪ kan' a, 'de ub 'je ɔ "kpei kpuɔn-.

12

"Jridepoo-ti

(Matie 10.26-27)

¹ 'De εε' nɔ" tu 'di ε, nyio -pu 'a "wlu 'a "wlu -kweade a na ba "kpei-. 'Su Sesi -tee ɔɔ' klai" nyuu -pee wlu' -puɔn" ke kpuɔn- ɔ 'na : Ao -tu' aoa' -ce" 'ε -ti' 'de Fariseen-wi" 'a -di'pen -puun" δε 'ε -ti' 'bn, εμε -nɪ "jridepooa'.

² Δε -pa' 'kwla -wee -ε sea "kpaε' 'pεεn, ε se nɪ-. 'De δε -tua" 'kwla -wee nyu sea juoi ε, ε se nɪ-.

³ Εμε -τι -wee δι "klein aoa mua 'tmua' 'de kwie 'υν ε, ι -wee' a mue "kpaē' 'pexan' 'de -son' 'υν. De ao "wuan 'υν 'de ba -pee -wee ao 'tmua 'de aoa' 'pen 'υν ε, nyu a mu ι wee 'υν poa' 'bo nyu -kwea.

*Nyɔ nyu 'je plee ε- ?
(Matie 10.28-31)*

⁴ Ao -nia 'ma "dei-wi" ε, 'ma 'tmuu aopu 'me : ao 'bo nyu -a -dba 'bluku pleeε, υυ se ε 'bex- υυ 'je de jre' nu 'bo -me 'de.

⁵ "Ju ao 'jea plee ε, omɔ 'ma ji aopu toa'. Kea -bo -ε -sa nyu 'kmu, -wee -ε -beea' -ε -je ɔ 'de ne -sea' 'mu-ta 'ble 'υν po ε, emε ao 'je plee-. Kyn, to' -o, emε ao 'je plee-.

⁶ Aoa 'jee, -tun" jɔ- -mm" mi nyu a sea 'weijɔ 'soon 'υν plee ? 'De -me 'kamɔ ia' due' koun -gbai' se "ma 'bo Kea 'juɔi.

⁷ aoa' "mu- -nia 'bo aopu moɔ' -ce" "jru -mi -wee' "klein -srooe', emε -ti faun 'bo ao nuε, ao nre dεwon, ao je "jae -tuu"-tuu -sii.

*Sesi 'a -ti' 'won 'jea ke ɔɔ' -ti' won -saa' ke
(Matie 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ 'Ma 'tmuu aopu 'me, nyɔ "o nyɔ -wluα 'o nyu "juɔi -wee -ɔ -na ɔ nre 'ma nyɔ -o ε, 'mo nyiɔ 'ɔ "Ju, 'ma mue ɔɔ' 'nyu "sia' 'de 'υν "Bo 'a "soa-wi" "juɔi -ke.

⁹ 'Kaa nyɔ -ɔ -sa 'υν won 'bo nyu "juɔi ε, 'ma muɔ won -saa' -ke 'bo 'υν 'Bo 'a "soa-wi" "juɔi.

¹⁰ 'De nyɔ -toa 'mo nyiɔ 'ɔ "Ju won o ε, ɔɔ' dεsaun 'bex- ε 'je -kwe-, 'kaa nyɔ -ɔɔ mua Kea 'a -Suu won iblaa' a, ɔɔ' dεsaun se -kwei.

¹¹ -Bo nyu kpa aopu 'pee 'υν 'de Kea -gbi 'dii ε, ε ke 'de 'blajeun-wi" ke -gbajeun -wi" "juɔi ε, ao

'bo -flii 'wlaa 'de dε ao 'jea 'tmυ -wεε ao 'jea aoa' -cε" -tɪ' "kpei -sa 'a -tɪ' 'bn,

¹² dε-nυε' dε ao 'jea 'tmυ 'de nɔ" -nɪa 'mυa- 'di ε, Kea 'a -Suu 'a -cε" 'kpa -a mυε ε aopυ tɔɔa'.

Se tɔ'di nɪ wliijejei 'a "ipoo-tɪ

¹³ 'Ju due' -wɫb 'e nyɔ "klu -ɔ -wlu Sesi -pee -ɔ -na : Nyɔ dεtɔɔi, -tmυɔ' 'ma de'di -nɔ, -wεε ɔ ke 'ma -a -je -aa 'kεn 'bn -seea' -a.

¹⁴ 'Sυ Sesi wlu ɔ -pee ɔ 'na : 'Oo nyiɔ- ! -ɔ -te 'bn 'bomu -wεε 'n 'je aoa' 'pee 'je 'de 'n 'je aoa' 'kεn 'bn -seea' -a ?

¹⁵ 'Sυ ɔ wlu' 'de υɔ -wee' "klein -pee ɔ 'na : Ao -tu" aoa' -cε" 'ε -tɪ' 'mɔ, 'kwa i 'nɪa' se "jrii nmɔ-, dε-nυε' -bo nyiɔ nɪ "wliijejei mɔ 'de ε, ɔɔ' 'kmυnɪa' -cεεn'- se 'e "wliie- -tuu"-tuu 'blea' 'bn nɪ-.

¹⁶ 'Bomɔ Sesi poo -tɪ' -nɪ "i ka 'de υɔ -pee ɔ 'na : "Wliijejei due' mɔ -ɔ nυ 'blɔ 'bn dbo- -ε "nyɪ ɔ diidi -tuu"-.

¹⁷ ɔ naa tɔ' i 'de ɔɔ' -cε" 'bn 'sυ, ɔ 'na : Ka 'n 'je diidi -nɪ -mɪ 'a -tɪ' nυ la- ? -Ta 'n 'jɪ -tu" 'bo se nɪ-.

¹⁸ 'Sυ ɔ 'na : Ka 'n 'jea nυ 'ka ka : 'ma jɪε 'ma -gbi" mɪ" -nɪ 'wlaa', -wεε 'n 'je -gbi" klae" po 'de 'n 'je 'ma diidi ke 'ma 'bleedɪ -wee' "klein "jrui 'kɪn- 'de ɪ 'di,

¹⁹ -wεε 'n 'je wlu ka 'de 'ma -cε" 'bn : -mɔ ε, -n -bleε "wliie- -tuu"-tuu, -n -bleε -sɪn -tuu"-tuu 'a diidi. -n -te i la, -n -je di, -n -je 'na, 'de -n -je 'mυa- nυ, dε-nυε' -tɪ' se ka nɪ-.

²⁰ 'Kaa Kea a mυε ɔ -pee wlu' ka : -mɔ -kaan" nyɔ-, -gbɔn 'nɔ, 'De "mav'wɪ -nε 'di -sɪn, 'ma mυε -ma feeε' 'de -bn 'bn -saa', -wεε dɪ "klein -n -nmaea nyɔ -jɪ kpa -n -je ɔ 'je.

21 'Kamɔ ɛɛ mu nɪa' 'de nyɔ -pɔan' "wliiɛ- i 'de ɔɔ' -ɔɛ" 'ɛ 'sɔ 'a -tɪ' 'ɔn -wɛɛ -ɔɔ' -pɔn' ɛ i 'de Kea 'a -tɪ' 'ɔn -pee.

*Kea -kwɪ" -tea'
(Matie 6.25-34)*

22 Sesi wlu' ke -nɛ 'de ɔɔ' klai" nynuu -pee ɔ 'na : 'Ma 'tmɔɔ aopɔ' 'mɛ ao 'bo aoa' 'kmɔ 'a -soon -tu" ɛ, 'de dɛ ao 'jea di ke dɛ ao 'jea 'ɔnpaa 'a -tɪ' 'ɔn,

23 dɛ-nɔɛ' 'kmɔnɪa' "paa' ɛ je diidɛ -sii, 'de ku 'a kɛ' kma' ɛ je 'ɔnpaadɛ -sii.

24 Ao -gbun wan" -wi" -nɪ ja kea' : ɪa' nɔ dbo, ɪa' -tu", ɪa' -sa, ɪ se -gbu" 'ble, -wɛɛ diidɛ "jei -tu" -tɪ. 'Kaa Kea a -gbaan' ɪ'. 'De aomɔ se dɛwɔn nɪ kpe -puue, ao se nɔɔɪ -sii ?

25 Nyɔ wɛ- -nɪ 'e aopɔ "klu -wɛɛ 'de -ɔɔ fees' iwlaa' 'ɔn -ɔ -bees' -ɔ -je ɔɔ' 'wɪ -pɛ 'mlai" po ɛ- ?

26 'De -bo ao se dɪ mɪ" -jɪ -mɪ 'a nɔa' 'bɛɛ- 'ee, -mɛ dɛɛ-tɪ aoa -tu" -soon 'de dɪ -jɪ -sia 'o 'a -tɪ' 'ɔn 'ja a- ?

27 Ao -gbun sii" 'a -fan' sɔn ja 'de 'kwla 'di : ɪa' nɔ dbo, ɪa' dba dɪ, 'kaa 'ma 'tmɔɔ aopɔ 'mɛ 'de Salomɔ 'ɔ 'beɔdɛ -wee' "klein 'ɔn ɛ, ɔ se -pɛɛ -pɔn" -tu", ɔ se ɪa' due' kɔɔn -gbai' ka -sii.

28 Sii" -nɪa 'e 'kwla 'di -sɪan, -klae" 'sɔ -ɪ -mɛa -wɛɛ nyɔ a poa 'o "jri ɛ, -bo Kea a sea -mɪ dɪ 'ɔnpaa kan' 'ee, -mɛ ɛ se ɛ 'bɛɛ- ɛ 'je ɛɛ' dɛ tu nɔ 'de aoa' -tɪ' 'ɔn -kee ? -Gɔn, ka aoa' Kea -kwɪ" -tea' sea 'i 'bɛ ɛ !

29 Ao 'bo dɛ ao 'jea di ke dɛ ao 'jea 'na 'a -fli i'wlaa jeejee !

30 'Kmu "kpei nyu, uupu -a -wla di -nia 'mua 'a -fli i jeejee, 'kaa aopu mo ao 'blee "Bo -o -juo di "klein aoa -pooan i e.

31 'Bo -me 'de e Kea 'a 'beode me -ee -fli ao 'je i 'wla ka-, -wee di "klein -sia 'o -mu 'de, 'de Kea 'je ao -mu "nyu -ke.

*Javn 'di 'a "wliie -ti
(Matie 6.19-21)*

32 Faun 'bo ao nuu, ao Tu"bo 'a 'blae 'a -gbun' -saan"-, 'kaa ao "bo -nia 'e javn 'di 'woon- 'beode 'e aoa' "nyu -ti 'me.

33 Ao ple di ao 'blea -wee ao 'je ia' 'wei nyu -sea' de 'jea' 'bee- "nyu. Ao "pa 'wei 'dipo -ke -ia' dooa, -wee ao 'je aoa' "wliie- "jrui 'kui- 'de javn 'di. 'Demoo "jrui 'a bu se teen-, 'demoo wlon -ia dooa di se ni-.

34 Dee-ti 'in 'da kan' a, emu -ni -ta aoa' "wliie- nia 'bomo aoa' to' -wee' "klein ni -ke.

Dbonuun -uva fua uva' 'blei e

35 Ao nmae di, ao bla aoa' wlu 'di -kli ! Aoa' nebi wan jeejee !

36 Ao ni ka nyu -uva 'blei mua -ko' -son, 'de -uva fu o -wee -bo o ji o bla klu 'de -su -je o "woin kain nia.

37 Uva' dbonuun tu -uva mua "jrie- "i -tea' 'su -uva 'blei 'jea ji e, su nu 'mua- ! 'Ma 'tmue aopu to' -ti, -bo o ji e, oo' -ce" 'kpa a muu di nmaea' 'de o 'je uupu dedi -ti 'da, -wee oo' -ce" 'kpa 'je uupu diide "jrui -gble'.

38 -Bo o ji -too' -kwea o, -bo o ji -son' woin" o, oo' dbonuun -a mua "jrie- "i -tea' o 'jea jee, 'mua- a muu -wi" -mu nua' !

39 Ao 'wɔn ε 'mii ka -cɔɔn' ka ! -Bo -gbu" jei juo nɔ" -ε 'di "jrii 'jea ɔ o -gbu" pa 'de ε, -mε ɔ se ε 'bεε- 'de ɔ 'je ɔɔ' -gbu" "i "tai-, -wεε "jrii 'je ε wa.

40 Aopɔ mɔ -ke ε, ao nmae aoa' pεε, dε-nɔε' nɔ" -ε 'di ao se ε -kwɪ" -tee ε, εmε nyiɔ 'ɔ "Ju a mu de jia'.

*Dbonɔɔn 'sɔɔn "ipoo-ti
(Matie 24.45-51)*

41 'Sɔ Piεi 'na : Tɔ"bo, -ɪn -pooε -tɪ' -nɪ "i 'de -aa 'sɔ 'a -tɪ' 'ɔn, -aεε' 'de nyɔ -wee' "klein 'a -tɪ' 'ɔn -oo ?

42 'Bomɔ Tɔ"bo wluu ɔ 'na : Dbonɔi -jɔ -nɪa tɔ'di 'de -ɔɔ' pɔoa wlu fai" ε, ɔmɔ -ɔɔ 'blei 'jeɔ -gbu" kwa -te', -wεε -ɔ -je dbonɔɔn jɔɔ' diidε "nyɪ 'de nɔ" i.

43 Dbonɔi -ɔɔ mua kan' nɔa' sia' 'sɔ -ɔɔ 'blei 'je ɔ jεε ε, -mɔ 'ɔ jei tu a nɔε 'mɔa- !

44 'Ma 'tmɔɔ ao tɔ' -tɪ, ɔɔ' 'blei a mu ɔ dɪ -wee' "klein kwa -tea'.

45 'Kaa -bo ɔɔ' dbonɔi tu naa tɔ' i 'de ɔɔ' -cε" 'ɔn -wεε ɔ 'na : 'Ma 'blei 'a jia' se i "kɔɔan- ke, 'de ɔ 'je dbonɔɔn jɔɔ' 'a blaa' -pɔn" -te, -wεε ɔ 'je dε dia' ke nmɔ "jru pɔa 'a 'sɔ nɔ ε,

46 ɔɔ' dbonɔi tu 'a 'blei a muε jia' 'de nɔ" ɔ sea -kwɪ" -te 'di, -wεε ɔ 'je ɔ 'kle -tu" ka nyɔ ɔ -tua" kɔɔnpɔ- 'kle ε.

47 Dbonɔi -jɔ -jua ɔɔ' 'blei 'a 'tɔn nɔ-tɪ, -wεε -ɔ sea dɪ nmae- 'de ɪa' nɔ" tu 'di ε, nyɔ a mu ɔ klae 'a nya -tuu"-tuu blaa' !

48 'Kaa nyɔ -jɔ seε juo-, -wεε -ɔ nɔa bladɪ -cɪεi" ε, nyɔ se ɔ klae 'a nya -tuu"-tuu blaai, dε-nɔε' nyɔ nyɔ "nyɪa -tuu" ε, ɔmɔ nyɔ 'je -tuu" i -tee'. 'De

nyo nyo sia di -tuu" o ε, omo nyo a -tee' di -tuu"
i.

Sesi ja nyo i -seea' 'no 'kmo "kpei
(Matie 10.34-36)

⁴⁹ Sesi wlu' ke'wle o 'naa : 'In ji' -wee 'in 'je ne
'de 'kmo "kpei po. -Bo ee' ne tu -te waan' -pon"
'ee, -me de 'in ni "i 'bo ε 'de ε- ?

⁵⁰ Ka nyo pooa "ni "jru ε, 'kamo 'in 'je 'e 'kle 'un
jii-. -Bo ee' de tu se nyo ε, -me 'ma pee se i -tei.

⁵¹ Aomo 'na : pee 'a blua' me 'in ja 'no 'blua-
"kpeii ? "In-, ε se kan' ni-, i -seea' me 'in ja.

⁵² 'Bode ε, nyo -mm" -na 'e -gbu" due' 'di a muε
i -seea', taan a muε 'soon 'dii 'blea', -wee 'soon 'je
taan 'dii 'blee-.

⁵³ "Bo a muε "ju 'dii 'blea', "ju a muε "bo 'dii
'blea', de a muε va' 'nynokpao' ju 'dii 'blea', -wee
'nynokpao' ju 'je v de 'dii 'blee-, kvande a muε "ju
'a 'nyno 'un 'nyeα', -wee "ju 'a 'nyno 'je kvande 'un
'nye.

No" "jrie- o sie-ti
(Matie 16.2-3)

⁵⁴ -Wee Sesi wlu 'e nyo -gbaea' -pee o 'na : -Bo
ao -gbun 'de jaun 'di -wee "ni a sea i ji 'de "jei 'de
'jru -son i fo 'su ao 'na : "Ni a jje dbaa' -wee ee
ni kan' -ceen'-.

⁵⁵ 'De -bo 'kao po' sea 'e 'jru -gbun "kpei 'wlu
ee sea ji ε 'su ao 'na mo' o jje jia' -wee ee ni kan'
-ceen'-.

⁵⁶ Ao "jridepooun, ao juo 'blua- ke jaun 'a nison
'a "kpei- -seea' ka 'me, 'de -me deε-ti no" ao na
'e 'di -sian aoa' 'won 'e -me 'dei -ε ?

*Wlu 'bn 'bεεa'
(Matie 5.25-26)*

⁵⁷ 'De dεε-ti aoa' -ce" 'kpa se "isredu 'a "kpei-seea' ka juo ε- ?

⁵⁸ -Bo -in -ke nyɔ 'ble 'tmva' -wεε ɔ 'je -bn "kuan poo 'de ao 'je 'pee 'bn mua' ni ε, -mε ɔ ke -in -seea' wlu "kpei 'bo -jei" ka εε' -ko sea 'bn ten ke ε, -bo ε se -mε niε, -mε 'pee a muε -bn -kpuɔn 'a -wεε 'pee 'jei 'je -bn "soa-wi" kwa 'boɔ- 'de -wi" -mu 'je -bn -kaso 'di po.

⁵⁹ 'Ma 'tmvu -bn -ε, -in se 'e -kaso -nε 'di 'wluvi mamav 'sv -in -je ɔɔ' kpan -wee' "klein -sa. εε' 'jo due' se 'de siei.

13

Kplɔn fai" poo-ti

¹ 'De εε' nɔ" tu 'di ε, du Pilatu nva Galile koun "jrii ka ɔ beea vva' nymɔ ke vva' 'sraa du 'a nymɔ "jrii ε umu -ta "kuan nyu -jea ia' -ta po Sesi.

² 'Su Sesi wlu' ka 'de vu -pee ɔ 'na : Nyu -wlvu Galile -wεε Pilatu 'dba 'mva- 'ee, dε aoa naa tɔ' i 'de Galile nyu -nu 'a -ti' 'bn ε- ? Dε vu 'jea 'kle kan', -mε vu nve' dεsavuɔvɔn klae" la vu je Galilenyu -wee' -sii ?

³ "In-, ε se kan' ni-, 'kaa 'ma 'tmvu aɔpu 'mε, -bo ao se kplɔn fai" poo ε, ka vu 'mea 'mva 'kamɔ aoa mu 'mea' -ke.

⁴ 'De nyu 'a -puue 'jo -mε" na Siloe 'a blo' -tɔɔn' -tɔɔn bla, -wεε -vu -mea, dε aoa naa tɔ' i 'de vva' -ti' 'bn ε- ? Aomɔ 'naa -mε vu niε dεsavuɔvɔn -o la, vu je Selisalem-nyu -wee' "klein -sii emε -ti vu 'mεε ?

5 "In-, 'ma 'tmuv aovv 'me, -bo ao se aoa' kpln fai" poo e, ao -wee' a mue 'mea' ka uv 'mea -ke e.

Fikitu -ee' poa "buo e

6 Sesi pooe -ti' "i ke'wle o 'na : "Ju due' mo -do fikitu 'bo o o -kle'. 'Wl jre' o 'su o mue ee' "buo du' -saa', 'kaa o se e "buo ja jee-.

7 'Su o 'tmuvε oo' dbonvi o 'na : -sin taan ka -sian, -bo 'in ji fikitu -ne 'e "buo -saa' a, 'maa 'jeeε de ja. -In -cien', deε-ti e kaan 'blua- 'vn "jei- e- ?

8 'Bomoo oo' dbonvi 'na : 'Ma 'blei, -in -tai" e "i ke 'de -suv -ne 'di, 'ma mue e woi "blua', -wee 'in 'je e 'blv -jre 'dve woi po.

9 "Ko 'de nya ee mue croa' a-. -Bo e se cro e, -wee -in -je e cen.

Sesi 'puve 'nynokpao' due' 'bo -kwlewı "kpei

10 'Wl jre' -e -nia -kwlewı e, eme Sesi a too nyv de 'de Kea -gbu 'di.

11 'Su 'nynokpao' due' -ni 'e nyv "klu. 'De -sin 'a -puue 'jo -me" na 'di e, va' -srei", va' na-, de-nve' -suusavn -nia 'de v 'vn e, eme -e -tu" nua 'we- -ne -pvn".

12 Sesi 'jeea v "jriε- 'su e, o wlu' ka 'de v -pee : 'Nynokpao', a 'puv -we- 'de aa' nua 'we- -ne 'kwa.

13 -Wee o -te' v kwa "jru. 'Bo e "sri, v je 'isre v je Kea 'a 'nyv "i 'beea' -pvn" -te.

14 'Kaa de Sesi 'booa nyv 'a 'we- 'bo -kwlewı "kpei 'mva-, e nyaa Kea -gbu -jeopoi i, -wee o wlu 'de nyv -gbaea' -pee o 'na : 'Wl -meeo'- -ni 'e 'doo 'di, umı nyv 'beε- uv 'je dbo inuv-. 'De ia' 'wl tu 'di mo ao 'je jii -wee o 'je aoa' 'we- 'booa-. Ao 'bo jie -kwlewı "kpei !

15 'Sv Tv"bo wlu' 'de o -pee o 'na : Ao "jridepooon 'a ti, 'mo 'naa : 'bo -kwlewı "kpei -ta aoa' kain aoa' bli' ke aoa' soofae'- due due' -wee aoa' kpa ι "ni "nyıa' 'a ?

16 'De 'nynokpao' -nv, -v -nıa Ablaam 'a "naju -wee -sion' san 'de -sın 'a -puue 'jo -me" na 'di ε, υmv nyo se seie i -kwlewı "kpei 'dee- ?

17 Wlu Sesi 'tmva 'mva-, ε 'dbaa o' tynyv -tın' 'i, 'kaa nyv -gbaea' 'mva- a nv -wi' -mv 'me 'de dı 'dœ "klein o' nva 'a -tı' 'vn.

Tu jo -saan" 'a "ipoo-tı jrı'

(Matie 13.31-32 ; Makı 4.30-32)

18 Sesi pooe -tı' "i ke'wle o 'na : De Kea 'a 'beode -kō', 'de de 'ın 'jeε "ipoo ε- ?

19 ε -kō' tu jo -ε -piia' "i, -wee "ju due' doa 'de o o -kle ε. ε meā 'sv ε, ε 'kpa klaa", -wee nvıı poo ε 'jro ja.

20 Sesi wlu' ke'wle o 'na : De 'ın 'je Kea 'a 'beode "ipoo ε- ?

21 ε ke -di'pen 'pen -puun"de -kooō'- . -Bo 'nynokpao' dbaa fai' pv 'a 'keinke taan, -wee v po 'e -di'pen -puun"de ε, 'sv fai' pv 'a 'pōō -wee' "klein -puun"-.

-Gbεin" -je -saan"-

(Matie 7.13-14, 21-23)

22 -Ta Sesi a mua Selisalēm ε, o' tōō nyv Kea 'a -tı' 'de -kwle klae" ke -kwle mı" o' cεεan 'dii 'di.

23 'Bomō "ju due' -tee' o i o 'na : 'Ma detōōı, nyv -a mua 'pvva' 'ee, vı se "i -tieii ? 'Sv Sesi wlu' 'de vı -pee o 'na :

24 Ao kpuun aoa' -ce" i -wεe ao 'je 'o -gbein" -je -saan"- "i paa-. 'Ma 'tmuυ aopu 'me nyu -tuu"-tuu -a mu 'bo 'a paa' i -paa', 'kaa υυ se ε 'βεεi.

25 -Bo -gbu" jei son 'un 'de o 'je 'o -gbein" kan a, -wεe ao 'je 'e "kpaε' sie-, 'de ao 'je klu blaa' -puu" -te ε, 'de ao 'je wlu ka : Tu"bo, Tu"bo, -un -kain -a -wain" ! Oo muε wlu' ka : -Ta ao 'wlu' 'un se 'o juo-.

26 'Bomoo aoa mu wlu' ka : -Apu -o -ke -un -dia -tadue 'de -o -ke -un -naa -tadue, -wεe -oo -kwlo 'dii -un -tooa nyu de, -a ko -taa ?

27 Oo muε wlu' ka 'de ao -pee : -Ta ao 'wlu' 'un se 'o juo-, ao -wee' "klein teen 'un kuu, ao desauuun !

28 'Bomoo -bo aoa sea ao "bo -wi" Ablaam ke Isaaku ke Sakobu ke Kea 'a wlu 'kwajaauu -wee' "klein i 'je 'de Kea 'a keema' -kwlo 'di ε, -wεe aopu mo 'je 'e "kpaε' nu ε, 'bomoo aoa muu -fin" 'a 'de ao 'je 'nyu "idii-.

29 Nyu a muε 'e 'jru kwea ke 'jru -soon 'wlu', -wεe jru' 'je 'de 'jru 'a -gbunfo -nu' 'soon o 'wlu' 'de υυ 'je -tadue dii- 'de Kea 'a keema' -kwlo 'di.

30 Ao -gbun 'no, nyu -booa' de ε, υua' jru' a muε nya koon' -wεe nyu -koon nya 'a jru' 'je de 'boo-.

Sesi nuε Selisalem mua'
(Matie 23.37-39)

31 'De 'wu due' -ne 'di 'su Fariseen-wi" jru' -ji' Sesi 'tma' υυ 'na : -In -wlu' -ta, -un -mu', de-nuε' Erodi a -pon -ma 'dbaa 'a -ko i.

32 Sesi wlu' 'de υυ -pee o 'na : Ao mu ao 'je too' we -ponyo -no 'tmuυ- : 'In ka, 'ma nuε -siisau i, 'de 'ma 'boo- nyu 'a 'wε- -sian o, -klae" o, 'de 'wu 'a taan -ne 'di, mo 'ma mu εε' dbo tu "i -koa'.

³³ 'Kaa 'in 'je na -o -sian o, -klae" o, 'wɪ -tba' 'o -ɪ mua nya 'di, dɛ-nʊɛ' ɛ se "inmɔ -wɛɛ Kea 'a wlu 'kwajaai 'je 'kwla "kpei 'mɛɛ, -bo ɛ se 'o Selisalem nɪ ɛ.

Sesi bla pɛɛ 'de Selisalem 'a -tɪ' 'vɪn

³⁴ 'De Sesi wlu ɔ 'na : Selisalem, Selisalem -kwɔɔ, -mɔ -ɔɔ -dba Kea 'a wlu 'kwajaavɔn, -wɛɛ -ɔɔ tbaa nyɔ Kea dboa -vɪn "i "soi i ɛ, kpɛ -tiɪɛ' 'in nɪɛ "i -in 'je -ma "nynuu- "jrui 'kɪɪn- ka -gbaɔnsɔn" a 'kɪɪn ɛɛ' "nynuu- "jrui 'bo ɛɛ' nai -sɔn ɛ, 'kaa ao sɛɛ 'wɔɔn.

³⁵ Ao -gbɔn 'nɔ, Kea a muɛ aoa' -gbu" klaa" sɔn "kpei -saa'. 'Ma 'tmɔv aopv 'mɛ, ao se 'vɪn "jriɛ- 'jeɪ 'bode mamaɔ 'sɔ ɛ 'je 'wɪ jrɛ' jɛɛ- -wɛɛ ao 'je wlu ka : "Diwan kpɔn "Ju -ɔɔ jia 'de Tv"bo 'a 'nynɪ 'vɪn ɛ !

14

Sesi 'pɔvɛ "ju due' 'bo -kwlewɪ "kpei

¹ 'Wɪ jrɛ' o 'bo -kwlewɪ "kpei ɛ, Sesi muɛ 'de Fariseɛn-wi" 'a klaa" due' o -gbu" 'di -wɛɛ vɔ 'je dɛ di. Nyɔ -nɪa 'o mu ɛ, vɔa siɛ Sesi "jriɛ- o.

² 'Sɔ "ju due' -pun" wɛ- ɛ nɔa ji', -wɛɛ ɔ nyna i 'bo Sesi "juɔi.

³ -Wɛɛ Sesi wlu 'e kɛ' wɔ-saɔn klae" ke Fariseɛn-wi" -pee ɔ 'na : Nyɔ 'beɛɛ' ɔ 'je 'wɛ- 'bɔɔ- -kwlewɪ "kpei, -aɛɛ' nyɔ se ɛ 'bɛɛ- ?

⁴ 'Kaa vɔ se 'e wlu -sa. 'Sɔ Sesi kpa sɔn ɔ bla "ju -nɔ "i, ɔ 'bɔɔ- ɔɔ' 'wɛ- 'sɔ ɔ 'na : -In mu -gbɛin".

⁵ -Wɛɛ ɔ wlu 'de vɔ -pee ka ɔ 'na : -Bo ɛ nɪ aoa' due' 'a "ju, 'de -bo ɛ nɪ ɔɔ' bli' -kpa "nibie 'di, 'bo -kwlewɪ "kpei 'ee, ɔ se 'o "sri i ɔ se ɛ 'e -sa ii ?

⁶ 'Kaa de υυ 'jea 'tmυ 'de εε' wlu tu 'a -ti' 'υn, ε se nι-.

-Cei" 'piia' ke -paan' nua' ke

⁷ Ka nyυ υυ 'da dēdi -ti υυa -pōan -tein 'dōe 'dōe i ε, εμε Sesi sie "jriε- o, 'su o pooe -ti' "i ka, o 'na :

⁸ -Bo nyυ 'da -υn dēdi -ti 'de ba "blitii -kō' -son ε, -υn -bo i -tee tein" 'bo -tein -nua 'e nya "kpei. "Ko nyo jro' -nι dēwōn -o -sii -υn -wεe υυ 'da dēdi -ti 'de ε,

⁹ -wεe "ju -o -da -υn dēdi -ti o je ji, o je -υn -jεε o je wlu ka 'de -υn -pee : -In son 'υn, "ju -no 'je i -te. -Bo -ma sea 'e de jii 'de -υn -je i -te ε, εε μεε -υn -tιn' "i 'dbaa.

¹⁰ 'Kaa -bo nyo 'da -υn dēdi -ti ε, -me -υn kpυn -tein 'de de fōo. -Wεe -bo "ju -o -da -υn dēdi -ti ji ε, o 'je wlu ka 'de -υn -pee : 'In ba, -υn -jii 'e nya 'de -υn -je i -te. -Bo ε nι kan' -mō ε, -me ε 'bεε -mii" 'de nyo -ke -ma dia de -tadue "jri 'de,

¹¹ 'Kamō nyo -oō -bεεa' oō' -cei" ε, Kea a mu o ja jaa', 'de nyo -oō jaa oō' -ce" ja, Kea a mu o "jei kpaā'.

¹² -Wεe Sesi wlu -ke 'de "ju -o -dō dēdi -ti -pee o 'na : -Bo -υn -da nyo dēdi -ti ε, -me ε 'bo -ma "dēi-wi" ke -ma 'ce-wi" ke "wliijeυn -υυ -ke -υn -kυυan" i nιε, 'de υυ je -υn dēdi -ti 'da -ke.

¹³ 'Kaa -bo -υn -je nyo dēdi -ti 'da a, -me -υn -da nua" nyo ke nuaυn ke nyo -a -kpaā' -gbōυn" "kpei o, nyo -υυa "jri wa o.

¹⁴ -Bo ε nι kan' a, -me -ma μεε 'e 'mυa- 'υn nua', de-nυe' de -υn nua υυυυ "jrii ε, υυ se εε' kpan -sai se. -Sōntι "isrēnyo a mua "kunyō' sōan' 'bomō Kea a mu -υn 'dōe "jrii nua'.

Sesi pooe-ti' "i 'de nyv vva 'da -kɔ' -sɔn'ɔ -ti' 'vɔn

(Matie 22.1-10)

¹⁵ Nyv -nɪa dɛ dia' 'a due' 'wɔan wlu Sesi 'tmɔa 'sɔ ɛ, ɔ wlu' ka 'de ɔ -pee ɔ 'na : Nyɔ -ɔɔ mua dɛ dia' 'de Kea 'a kɛɛma' -kwɔɔ 'di ɛ, -mɔ nu 'mɔa-.

¹⁶ 'Bomɔ Sesi poo -ti' "i ka 'de "ju -nɔ -pee ɔ 'na : "Ju due' mɔ -tu" -kɔ', -wɛɛ -ɔ -da nyv -tuu"-tuu dɛdi -ti.

¹⁷ Dɛ di nɔ" nɪnɪa, ɔ dbɔɛ ɔɔ' dɔnɔvi due' nyv -nɔ 'daa'. ɔ 'na : 'Ma 'blei 'na aɔ ji, dɪ -wee' "klein -kwɛ- "i -wɛ-.

¹⁸ 'Kaa vɔ -wee' klein" pɔɛ wlu -tadue vɔ -tɛɛ -kɪn i -pɔan' -pɔn" due 'due. -jɔ ɔ mua 'e o tɛin" -mɔ 'na : 'Ma 'wɔvɛ -kle' due' -tɪan', ɛɛ' -ti' kɔnɔn 'vɔn 'ɛ, ɛmɛ 'ma mu 'mi ipleea', 'ma bae -vɔn -ɛ, 'ɪn se jia' 'bɛɛ-.

¹⁹ 'De jɔɔ' 'na : 'ɪn -tɪɛn' kɔpɔ bli' -puue ɪmɪ 'ma mu -tɪan' -stan, 'ma bae -vɔn -ɛ, 'ɪn se 'o tɛɛn-.

²⁰ 'De jɔɔ' 'na : 'Ma 'wɔvɛ 'nɪnɔ pleea', ɛmɛ -ti 'ɪn se jia' 'bɛɛ-.

²¹ 'Bomɔ "ju -nɔ mu 'de ɔɔ' 'blei o de, -wɛɛ wlu "klein vɔ 'tmɔa 'mɔa-, ɔ pɔ ɪ -wee' 'a "kuan. 'Sɔ ɔɔ' 'blei 'kpa 'cɛn, ɔ 'na : -ɪn mu "kpaɛ' wei ke -kwɔɔ 'ɔ -jɛblɔ -wee' "kpei- -too"-, nyɔ "o nyɔ -ma mua 'jea', -bo ɔ nɪ nɪa" nyɔ o, -bo ɔ klɔɔ o, -bo ɔɔ' "jri wa o, -bo ɔɔ sea 'too- o, -ɪn -tmɔv' vɔpɔ vɔ 'je ji.

²² Nɔ" jɛɛ' -sia 'o mu 'sɔ ɛ, dɔnɔvi -nɔ 'na : 'Ma 'blei, ka -ɪn -sia" 'nɪnɪ 'ɪn nɔ kan' -wɛ-, 'kaa -tɛɪn -tuu" -sie 'o mu ke.

²³ 'Bomɔ "ju -nɔ wluu 'de ɔɔ' dɔnɔvi -pee ɔ 'na : -ɪn kpa -jɛblɔ, -ɪn ple -kle' wɔɪn, nyɔ -ma mua

jeea', -in -te' uupu -klaan" "kpei u u 'je ji 'ma -gbu" 'je "ji.

²⁴ 'Ma 'tmuu aopu 'me, nyu 'in 'da tein" 'de e, uua' due' koun -gbai' ka se 'ma diide won -tin' i.

-ɔ -bɛɛ' Sesi 'a klai" ju nɪa' a- ?

(Matie 10.37-38)

²⁵ Nyu -tuu"-tuu ke Sesi a naa bu' i, 'su ɔ "biie i 'de uupu o, -wɛɛ ɔ wlu ka 'de u -pee ɔ 'na :

²⁶ Nyu -jia' 'de 'un o -bo ɔ se 'ma -ti' kma ɔ se ɔ "bo ke ɔ de ke ɔɔ' 'nyuɔ ke ɔɔ' "nyuu- ke ɔɔ' de'dinmai ke ɔɔ' de'dinyuɔkpaɛ' ke ɔɔ' -cɛ" 'ɛ 'kmu -sii e, -mɛ ɔ se 'ma klai" ju nɪa' 'bɛɛ-.

²⁷ 'De nyu -bla' 'bo 'un 'de -wɛɛ -ɔ sea 'kle 'je -ti 'wɔɔn- e, -mɛ ɔ se 'ma klai" ju nɪa' 'bɛɛ-.

²⁸ -Bo aɔa' nyu due' -nɪɛi" ɔ 'je -gbu" klaa" po e ɔɔ -teɛ i mɔ ke, -wɛɛ ɔ naa eɛ' sɔɔn'ɔ -ti' tɔ' "kpei-, "ko de ɔ 'blea a e 'bɛɛ e 'je ɔɔ' -gbu" 'a dɔo "i -kɔ' e.

²⁹ -Bo ɔ se kan' nu e, 'de ɔ 'je eɛ' -gban -te' -wɛɛ -gbu" se "i -kwɛ- e, nyu "klein -uua mu e "jriɛ- 'jeea' a, uua mu ɔ wlaa'.

³⁰ Uua muɛ wlua' ka u u 'je nu : "Ju -nɔ -mɔ -tee -gbu" poa' 'mɛ kpuɔn-, -wɛɛ ɔ se eɛ' "i -kɔa' 'bɛɛ-.

³¹ 'De -bo 'beɔ due' 'je ɔ -po -beɔ tu "bli kpa a, ɔɔ -teɛ i mɔ ke ɔ naa tɔ' i -bo ɔ 'bɛɛ- ɔ 'je nyu 'a -kwɔɔ due' 'un "duo- -wɛɛ ɔ 'je nyu 'a -kwɔɔ 'sɔɔn tu o -foan' mu e.

³² -Bo ɔ se e 'bɛɛ- 'ja a, -mɛ -ta "ju ɔɔ kpa tu "bli teɛan o ke e, ɔ 'je nyu "i dɔo -wɛɛ ɔ 'je -gbɛn' cɛn, ɔ 'je ɔ "nyu.

³³ Nyu "o nyu 'de aopu "klu, -bo ɔ se ɔɔ' 'kmu kwa -sɔn -saa a, -mɛ ɔ se 'ma klai" ju nɪa' 'bɛɛ-.

*'Tɔn -kwea wɔn -ε sea dbo 'ble ε
(Matie 5.13 ; Maki 9.50)*

³⁴ 'Tɔn nɪε dε 'dɔe -o, 'kaa -bo 'tɔn -kwe- wɔn 'ee, -mε ka nyɔ 'e nɔ -wεε ε 'je wɔn nɪ ke'wle ε- ?

³⁵ ε se nɔɔdbo 'ble, εmε -tɪ nyɔ 'je ε i 'wla 'de "kpae". Nyɔ -blea i 'wɔn doin" ε, -mε ɔ 'wɔn i.

15

*'Blaa -ma" a -wεε -ε -jeea'
(Matie 18.12-14)*

¹ 'Wɪ jrε' o, 'wei-sanyɔ -wee' ke, nyiɔpɔ 'a "kwli saɪn 'kpa Sesi -pɔn" -wεε ɔɔ 'je ɔɔ' wlu doin" o pɔ.

² 'Sɔ Fariseen-wi" ke kε' wɔ-saɪn a "wuan- Sesi i ɔɔ 'na : "Ju -nɔ -mɔ ɔ kpɔɔɔn nyɔ saɪn sɪn 'sɔɔn -wεε ɔ ke ɔɔpɔ a dii -tadue.

³ 'Bomɔ Sesi pɔo -tɪ' "i ka 'de ɔɔ -pee ɔ 'na :

⁴ -Bo nyɔ 'ble 'blae 'a kmε' 'due 'de aopɔ "klu, -wεε ɪa' due' 'je "ma 'ee, ka ɔɔ nɔ ε- ? ɔɔ sea ɪa' kwla -mε" nyε 'jɔ -mε" nyε -nɪ idia' sie, -wεε ɔɔ sea -je -ma" i -pɔan' mu mamaɔ 'sɔ ɔɔ see 'kwla -saa ?

⁵ -Wεε -bo ɔ -sε 'kwla 'sɔ ɔ pɔ ε -kle 'wɔn -gbai" 'de 'mɔa- 'ɔn.

⁶ -Bo ɔ ji -gbɛin" la -wεε ɔɔ 'da ɔɔ' "dɛi -wi" ke nyɔ -ke ɔ 'kɔɔɔn i ke -wεε ɔɔ nɔ aɔa' -poi'- 'ma 'blaa -ma" 'de ε, 'ɪn 'je ε -wε-.

⁷ 'ma 'tmɔɔ aopɔ 'mε, 'kamɔ ε nɪ-, -bo desɔɔn nɔi due' koun -gbai' pɔo kplɪn fai", -wεε ɔ 'je 'e Kea o "biie- ε, ε 'bleε 'mɔa- 'de jaɔn 'di, ε je 'isrɛnyɔ 'a kwla -mε" nyε 'jɔ -mε" nyε -ɔɔ sea kplɪn fai" pɔo -tɪ -pɔn' -sii.

'Weiɔ -ma" a -wεε -ε -jeea'

⁸ 'De -bo 'nynokpao' due' 'ble 'weiɔ -puue, -wɛe ia' due' "ma a, va tba nɛbi -wɛe ɔ wuuo 'e -gbu" 'dii 'de va -pɔn ɛ i 'de -kwɪ' i 'sroa' 'ɔn mamaɔ 'sɔ va 'je ɛ.

⁹ -Bo ɔ 'je ɛ, va 'da va' "dei -wi" ke nyɔ -ke ɔ "kɔɔan i 'mɛ, -wɛe ɔva : Ao "nya -a nu 'mɔa-, dɛ-nɔɛ' 'ma 'weiɔ -ma" a, 'ɪn 'jeɛɛ'.

¹⁰ 'Kamɔ ɛ ni 'ma 'tmɔɔ- aopɔ 'mɛ, -bo dɛsaɔn nuɪ due' koun poo kplɪn fai" 'de ɔ 'je 'e Kea o "biie- ɛ, ɛ niɛ 'mɔa-tɪ -o 'bo Kea 'a "soa-wi" "juɔi.

"Ju -ma" a -wɛe -ɔ -wɪva 'kwɪa a

¹¹ Sesi wɪ' ke'wɛ ɔ 'na : "Ju due' 'bleɛ "nynuu-'sɔɔn.

¹² 'Sɔ -saan" -nɔ wɪ' 'de ɔ "bo -pee ɔ 'na : 'ɪn "bo, -ɪn -nyɪ" 'ɔn 'ma -ni "wliie-. ɔ "bo se 'o wɪ tba, 'sɔ -seea' "wliie- 'ɔn 'ɛ 'bo ɔ ke ɔɔ' -fɛɪn' 'nyɪ.

¹³ ɛ nɔa 'wɪ pla 'sɔ -saan" -nɔ 'tɛn ɔɔ' dɪ -wee' "klein 'mɛ -wɛe ɔ mu 'e 'blɔa- -tɔɔn "kpei. 'Demɔ ɔ -te ɔɔ' "wliɛ -ni 'a dooa' -pɔn" 'de -kooa" dɛ nɔa' 'ɔn.

¹⁴ ɔ -kɔa' ɪ -wee' 'a dooa' 'sɔ ɛ, 'mɪɛ- -teɛ jia' -pɔn" 'de 'blɔa- -nɛ "kpei 'sɔ -tɪ' kɔn ɔ, -ta ɔ 'jea dɛ -sa, 'bo se ni-.

¹⁵ 'Sɔ ɔ muɛ dɔo i -pɔan' 'de "ju due' 'kwa 'de 'blɔa -nɛ 'di, -wɛe -mɔ 'na : -ɪn mu 'ma be" 'dei -te 'de -kle.

¹⁶ -Ta ɔɔ -teea' be" 'dei ɛ, ɔ -niɛi" 'mɛ ɔ 'je be" 'a diidi di 'de-, 'kaa nyɔ -ɔ -jɪ ɔ "nyɪ ɔ se ni-.

¹⁷ 'Sɔ dɛ ɔ niɛ 'ɔn 'mɔa-, ɔ -teɛ ɛɛ' tɔ' "kpei- naa' -pɔn" ɔ 'na : Diidi siie 'ɪn "bo 'a dɔnɔɔn -wee' "klein i, -wɛe 'mɔ ni 'nɔ, 'de 'mɪɛ- ɛ 'dba 'ɔn.

18 'Ma jie 'un soan' 'in 'je 'un "bo o de mu, -wεe 'in 'je wlu ka 'de o -pee : 'In "bo, 'in nve -un -ke Kea desavn "jrii.

19 -In -bo 'un "jujrie ja -gbven 'bode. Ka -ma nva -ma dbonvun ε, 'kamō -in -je 'un nu.

20 O son 'un 'su o muε o "bo o de. -Ta o tεεan o ka kpun- 'su ε, o "bo 'je o i, wεe a nu'. 'Su o 'joo 'i, o bluu o "kpei -wεe o -gblee o -kwli".

21 'Bo -o wluu o "bo -pee o 'na : 'In "bo, 'in nve -un -ke Kea desavn "jrii. -In -bo 'un "jujrie ja -gbven 'bode.

22 'Kaa o "bo wluε o' dbonvun -pee o 'na : Ao -too"-, ao ja "bai 'dōe, ao 'je o 'unpaa-. Ao po o de -ciε, -wεe ao 'je o "kwlai- bi' -tu".

23 Ao ja 'unwaabli' ao 'je ε 'dba 'de -a -je o -ko' 'i -tuu"-, -a -je 'mva nu

24 de-nve' 'ma "ju -no -mō ka nyō o 'mεa, -wεe o jia 'kmv de ε, 'kamō o nu-. O "maa' -wεe 'in 'je o. 'Su vυ -teε 'mva- nva' -pun".

25 -Ta εε nva kan' a -mε "ju -no 'o nyakōnju nε 'e -kle. Oo jia -kwlo de, -wεe o "kuvan- -gbu" i 'su o 'wōn ble -cruen" ke dee -cruen" ke-.

26 'Su o 'da dbonvun 'a due', -wεe o -tee' o de -εε nva 'a -pun" -ti i.

27 Dbonvi -no 'na : -Ma "dei -ji' de, -wεe -in "bo 'dba 'unwaabli', de-nve' o 'jeo' 'de kui-sōn ifloan' 'un.

28 'Su "i-saaju -no 'kpa 'cεn, o 'na o se 'e -gbu" pai. O "bo "sie "kpaε', -wεe o bae o i 'de o 'je -gbu" pa.

29 'Kaa o wlu' 'de o "bo -pee o 'na : -In -gbun 'no, 'in nve -un "juoi -sian 'de -sın -tuu"-tuu 'di, 'in se -ma wlu woin blaa due', 'kaa -in se 'un -gbaa'

ju "nyl kpe due', 'un ke 'ma "dei-wi" se ba 'mua-
inuu-.

³⁰ 'Kaa -je -ma "ju jia, -jo -dua" -ma "wlii- 'un,
-o -ju' "jei -wi" ε, 'de -mo 'o -tu' 'un mo -un -dba
'unwaabli'

³¹ 'Bomɔ ɔ "bo wluu ka 'de ɔ -pee ɔ 'na : 'Ma "ju,
-mo e 'mo e-, -a -tee i jeejee. Di "klein 'un 'blea, i
nue -ma di -o -ke.

³² 'Kaa -a -je 'mua-kɔ -tu" -o, de-nue' -ma "dei 'mεε
'de-, -wεε ɔ ji 'kmɔ de. ɔ "maa 'de-, -wεε ɔ 'wlu
'kwla.

16

"Wliie- 'dei-tei -o -blea 'srε ε

¹ Sesi pooe -tu' "i 'de klai" nynuu -pee ke'wle ɔ
'na : "Wliiejei due' mo -ble de i -tei', 'su ka ɔɔ' de
i -tei' -noɔ' dooa ɔɔ' "wliε ε su jo εε' "kuan.

² 'Su ɔ 'dɔɔ -wεε ɔ -tee' ɔ i ɔ 'na : De 'ma 'won
'de -ma -tu' 'un kan' ke ε- ? -In ji, -un -je 'ma di 'un
-tea' -un kwa 'a "kuan po, de-nue' 'un se -un 'ma
di kwa -tei 'bode.

³ 'Bomɔ "ju -no naa tɔ' i 'de ɔɔ' -ce" 'un ɔ 'na :
'Ma 'blei se 'mi "inu 'bode, de 'un 'je nu ε- ? 'In 'je
dbo nu 'de 'blu 'sun ? "In-, 'un se -mε 'ε 'kpi 'ble.
'In 'je nyu o -srɔɔ ? "In-, -mε 'bleε 'ma -tin'.

⁴ -In', de 'un 'jea nu -wεε -bo 'ma 'blei po 'un
-jei" 'de nyu 'jea 'un sun 'soɔn kpɔun uɔuɔ o -gbi"
'dii ε, 'un juue' -wεε-.

⁵ 'Su nyu "klein -su -blea ɔɔ' 'blei 'a kpan ɔ 'da
uɔuɔ 'mε due 'due, -wεε ɔ wlu 'e -jo -saa "i -pee
ɔ 'na : 'Ma 'blei 'a de -tiie' -nɔ -un "kpei ε- ?

6 -Mɔ 'na : ɔɔ' 'cnabi 'a kmɛ' 'due -nɪ 'ʊn "kpei. 'Sʊ ɔ 'na : -In -duo" -ma kpansbɛ 'ʊn, -ʊn -te i -too"-, -ʊn -je kwla -mm" 'crɪ.

7 ɔ wlu' 'de jɔɔ' -pee ɔ 'na : Dɛ -tiɛ' -nɪ -mɔ "kpei ɛ- ? -Mɔ 'na : koblo ɔ kmɛ' 'due. 'Sʊ ɔ 'na : -In -duo" -ma kpansbɛ 'ʊn, -ʊn -crɪ kwla -mɛ" na.

8 Ta ɔɔ' 'blei 'jea 'srɛ ɔ nɔa 'mɔa- 'sʊ ɛ, ɔ po ɔ -tɪ' o, dɛ-nɔɛ' ɔ nɛ tɔ'di, -wɛɛ ɔ -te' 'de ɔɔ' 'kmɔ 'a nya. Aoa 'jee, 'blɔa -nɛ 'ɛ 'di nyɔ 'bleɛ tɔ' -wɛɛ ʊa -tɛɛ' 'e dɛ 'ɛ nya 'de ba -pee, ɛ je Kea 'a "nynuu -ʊʊ -nɪa 'e -sɔn' 'ʊn -sii.

9 Sesi 'na : 'Mɔ 'naa 'wliɛ- -nɪa 'e 'kmɔ "kpei ɪa pooɛ nyɔ 'srɛ i, 'kaa ao "duɪ 'ʊn -wɛɛ ao 'je nyɔ 'dɔɛ "jrii nyɔ, 'de -sɔntɪ ɪa mua ao 'kwa -pɔan' a, 'de Kea 'je ao sɪn 'sɔɔn kpɔʊn- 'de ɛɛ' -tein -sea' isɔn-ta 'ble "kpei.

*Kea "juɔi nɔʊ-tɪ
(Matie 6.24)*

10 Nyɔ -kpɔan' wlu "kpei- 'de dɪ mɪ" mɪ" 'a -tɪ' 'ʊn ɛ, ɔɔ muɛ wlu "kpei- kpɔan 'de dɪ klɛɛ" 'a -tɪ' 'ʊn -ke. Nyɔ -sea' 'isrɛ 'de dɪ mɪ" mɪ" 'a -tɪ' 'ʊn ɛ, ɔ se "isrɛi 'de dɪ 'a klɛɛ" 'a -tɪ' 'ʊn -ke.

11 -Bo ao sese wlu "kpei kpɔn 'de 'bluadidɪ 'a -tɪ' 'ʊn ɛ, -mɛ -ɔ -je aopɔ dɪ -cɛɛn'- kwa -te' 'jaa- ?

12 'De -bo ao se wlu "kpei kpɔn 'de nyɔ jɔɔ' ɔ dɪ 'a -tɪ' 'ʊn 'ee, -mɛ ka ao 'je wlu "kpei kpɔn sɔn nyɔ 'de aoa' -cɛ" 'ɛ dɪ 'a -tɪ' 'ʊn ɛ- ?

13 Nyɔ se ɛ 'bɛɛ- ɔ 'je nyɔ 'sɔɔn "juɔi nɔʊ -tadue, -bo ɛ nɪ kan' a ɔɔ muɛ due' 'ʊn 'nyɛa' -wɛɛ ɔ 'je due 'a -tɪ' kma. ɔɔ muɛ due' o -sia' 'de ɔ 'je due' -flɛɛn. Ao se ɛ 'bɛɛ- ao 'je Kea 'a 'tʊn nɔ-tɪ nyɔ -wɛɛ ao 'je 'e 'wei 'a "dia 'jea' 'blee-.

De -nia dewon 'bo Kea "juoi ε

14 Fariseen-wi" -nia 'kwa i a poe wlu Sesi 'tmua -ne doin" o -ke. -wee uba wloɔ, de-nue' ub kma 'wei 'a -ti'.

15 'Su Sesi wlu' 'de ub -pee ɔ 'na : Aopu mo ε, aoa 'daa aoa' -ce" "isreun 'bo nyio "juoi, 'kaa de -εε 'kpa nyua poa 'bo nyu "juoi ε, -me ε nyaa Kea i.

De Sesi 'tmua 'de ke'ε -ti' 'bn ε

(Matie 11.12-13; 5.17-19, 32 ; Maki 10.11-12)

16 'De Moisi 'a ke' -son ke Kea 'a wlu 'kwajaavn 'a no" 'di mo nyu nu mamaub 'su San Batist 'je ji. De -tba' 'o -mo ε, Kea 'a 'kmu dee 'a -poia" -ti a 'tmube 'de nyu -wee' -pee. -Wee nyioɔ a -pon ub 'je "klaan- "klan nu ub 'je 'e Kea 'a keema' -kwlo 'di pa.

17 'Kaa -bo 'blba- ke jaun 'a -ni -si' mo 'de ε, ke' se 'sbejri -saan"- ka "kpei 'wlu.

18 Emε -ti nyɔ "o nyɔ -sa ɔɔ' 'nyno 'kwla -wee -ɔ -dua" deejru' 'bn, -me ɔ 'jee jei". 'De nyɔ "o nyɔ -ɔ -dua" 'nynokpao' -ba kvan -su 'kwla 'bn, -wee u "tia "bli ε, -me ɔ 'jee jei" -ke.

"Wliεjei ke nia" jei Lasa ke

19 Sesi poe -ti' "i ke'wle ɔ 'na : "Ju due' -ni 'o mu, -ɔ -ni "wliεjei, ɔɔ paa di 'dɔe 'dɔe 'a 'su 'bn 'de ɔɔ' 'kmunia' 'bn, ɔɔ nuε ɔɔ' -kwlu -ti, ɔɔ die di 'dɔe 'dɔe 'a 'su wɔ "o wɔ.

20 Nua" nyɔ due' -ɔɔ 'nyntu nu Lasa, -wee -ɔɔ ku nu -ci" 'a 'su, ɔmo -pen i 'bo "wliεjei -no o -gbu" wɔ.

21 ɔ nte ɔ 'je diidi -ia -wla "wliεjei 'a 'tablu -son i di. 'De Ke'wleε -gbe' -sei" mu -ia ji -wee -ia be ɔɔ' -ci" "jrii-.

22 Nua" nyo -no 'mea, Kea 'a "soa-wi" kpo 'bo Ablaam -pon". "Wliijeji -no 'mee -ke, uu nmae o i.

23 'De 'meun o -kwlo o -taan'- a, oo' ppe a -sie' -sro 'de mu. O kpa "jri "jei 'su oo 'jee Lasa i -ta -toon' 'bo Ablaam -pon".

24 'Su oo 'daa o 'na : 'In "bo Ablaam, -in -je 'ma wee 'de, -in dbo Lasa o 'je oo' -cie 'e "ni o tba o 'je e 'o 'ma muo "kpei "too-, de-nue' 'ma 'jee 'ma -ce" won kpleiin 'no ne 'un.

25 Ablaam 'na : 'Ma "ju, -in po -ti' -kwlo o, -ta -in -nua 'de 'kmu "kpei e, -in -je -ma -ni 'dce -wee' 'me, -me Lasa -mo ne kui won 'jea. 'Kaa kaan ka la, oo -tuu" e -ti' -kwl' i, o ne e 'mba 'un, -wee -mo -ni 'e 'kle 'di.

26 'Bo -me 'de e, -gble -bie -ni 'o -a -ke ao 'nyu, -wee -bo nyo -ne "i mo 'de- o 'je 'no -a o 'wlu 'de o 'je 'de aopy o ji e, o se e 'bee. 'De nyo se e 'bee-ke'wle e, o 'je 'nua- 'wlu -wee o 'je 'no -a o ji.

27 'Su "wliijeji -no 'na : -Bo e nu kan' a, -me 'ma bae -un -e 'ja, 'in "bo Ablaam, -in dbo Lasa 'de 'in "bo o -gbu" -son,

28 de-nue' 'in 'blee de'dinmai -mm". 'De o 'je uupu 'tmu-, -wee 'no 'klejein' 'in nua -ta uu je 'no ji -ke.

29 'Su Ablaam 'na : -Ma de'dinmai-wi" ke Moisi ke Kea 'a wlu 'kwajaavn -tee i, -Bo uu nu de 'de e, uu po uupu 'a wlu doin" o.

30 -Wee "wliijeji -no 'na : "In-, 'in "bo Ablaam, e se kan' ni-, 'kaa -bo nyo 'wlu 'no 'meun o -wee o 'je uupu jee, -me uua mue to' fai" pood' see.

31 'Kaa Ablaam 'na : -Bo uu se Moisi ke Kea 'a wlu 'kwajaavn 'a wlu doin" o po e, -me -bo nyo

sɔn "kunyɔ' ɔ mɔ 'de ε υυ se ɔɔ' wlu doin" o poi see.

17

Dɛsaʋn "kpei 'wlu -ti

(Matie 18.6-7, 21-22 ; Makɪ 9.42)

¹ Sesi wlu' 'de ɔɔ' klai" nynuu -pee : Dɪ -ɪa -mua nyɔ 'de dɛsaʋn 'di bluua' a, ɪa muɛ jia' ka "o ka-, 'kaa nyɔ ɔ 'ɔn ɪa mua jiia' a -mɔ 'jɛɛ "nmia -ti.

² -Bo nyɔ sɔɔn ɔ "soukpo klaa" -plun, -wɛɛ nyɔ -fiɪ" ɔ 'de 'tɔniɛ wɔn, ε "paa' ε je ɔɔ' nɔɔdɪ bluua "nynuu muɪ" -nɔ 'a due' 'de dɛsaʋn 'di -sii.

³ Ao -tu" aoa' -cɛ" 'ɛ -tɪ'. -Bo -ma de'di nɔ -ɔn dɛsaʋn "jrii ε, -mɛ -ɪn pɔɛ 'de ɔ "jri, -ɪn -tmɔ ɔ -pee ka -cɔɔn' ka. -Bo ɔ 'wɔɛn 'mii ε, -mɛ -ɪn -ke ɔ -seea' wlu "kpei-.

⁴ 'De -bo -ma de'di nɔ -ɔn dɛsaʋn "jrii kpɛ -mɛ" 'sɔn 'de -sɔn' 'di, -wɛɛ ɔ 'jɛɛ "i jua' de ji kpɛ -mɛ" 'sɔn ɔ, -mɛ -ɪn -wɔɔ' ɔɔ' dɛsaʋn "kpei kpɛ -mɛ" 'sɔn -ke.

Kea -kwɪ" -tea'

⁵ 'Sɔ ɔɔ' dbɔʋn wlu' 'de ɔ -pee υυ 'na : Tɔ"bo, -ɪn pɔ -aa Kea -kwɪ" -tɛtɔ' "kpei !

⁶ -Wɛɛ Tɔ"bo wluu ɔ 'na : -Bo aoa' Kea -kwɪ" -tea' 'piie"i ka sii" 'a 'jɔ nɪa mɔ 'de ε, aoa muɛ wluu' 'de tu klaa" -nɛ -pee : ε sɔn -klu' -ta, -wɛɛ ε 'je inyna 'de 'tɔniɛ wɔn ! εɛ muɛ aɔpɔ wɔn 'jea' see.

Dɔnɔvi -a -jea ɔɔ' 'blei wɔn ε

⁷ Nyɔ -nɪ 'de aɔ "klu -bo ɔ -ble kɔɔn- -bo -mɔ 'wɔ ko pɔa' ke nɔ"dɪ 'de i -tea' -wɛɛ -ɔɔ wluɔ -pee ka : -ɪn -kɪn' -ta -too"- -ɪn -je dɛ di ε- ?

⁸ Aoa sea wlu ka, -in pi 'ma -kwie" diide-, -poo 'unpaadi fai" -je 'ma diide ja mamau 'su 'in 'je dia' ke 'naa -ko' -wee -mo -je de di 'de -in -je 'na.

⁹ Aoa naa to' i 'ee, "ju -no 'je co' koon -no -ti' ooo -oo ? 'De co' dbo o 'jea nu see -ne ee -ti 'un ?

¹⁰ Aopu mo -ke e, -bo ao nu dbo -nia aoa' -ni nuudbo e, ao 'na -a -nie koon -wi" -o, de -a -jea nu see e eme -a nua 'o.

Sesi 'pube jruwenun -puue-

¹¹ Sesi a mue Selisalem -wee o ceen 'o Samadi blua ke Galileblua 'nyu.

¹² -Ta co pa 'o -kwlo due' 'di 'su e, 'jruwenun -puue -joo' "i. Uu teen o o kpuu- ka 'su uu kpa wlu "jei uu 'na :

¹³ Sesi, nyu 'blei, -in -je -aa wee 'de !

¹⁴ O 'jea uupu 'su, o wlu' 'de uu -pee o 'na : Ao mu ao 'je aoa' -ce" Kea 'a 'sraa -savn "i to-

-Ta uu nua 'e mua' 'su, uua' 'we- 'boo 'bo -jei".

¹⁵ Uua' due 'jea kan' ka co' 'we- 'boa 'su o jie -ta o 'wlua de, 'de Kea 'a 'nyu "i 'beea 'un.

¹⁶ O tba "jua- i 'bo Sesi bu wo, -wee o po o 'se- co' "ju tu nie Samadi i -o.

¹⁷ 'Bomoo Sesi "duo- wlu 'un o 'na : Uu se -puue nu uu se 'puu ? 'De -me" nye -sia o -wi" -mu 'e ?

¹⁸ -In" dee -ti 'du- -no -mo 'o 'su ji de co 'bee- Kea 'a 'nyu "i e- ?

¹⁹ 'Su Sesi wlu' 'de "ju -no -pee o 'na : -In son 'un, -in -je mu, -ma Kea -kwlu" -tea' 'puu -un -e.

*Kea 'a 'beode 'e ji -ti
(Matie 24.23-28, 37-41)*

20 Fariseen-wi" -teeε' Sesi i υυ 'na : Nɔ" -je 'di Kea 'a 'beode 'je ji ε- ? 'Su ɔ 'na : Kea 'a 'beode se ji i -wεe nyυ se ε "jriε 'jee i -pεε ka.

21 'De nyυ se wlui ka ɔ se ny i ao ji ε nιε -ta 'de ε nιε 'nɔ, 'kaa ao siε "jriε o Kea 'a 'beode nιε 'de ao "klu.

22 -Wεe ɔ wlu 'de klai" nynuu -pee ɔ 'na : Nɔ" jre' -εε mu nynia' 'de ao 'je nyio 'ɔ "ju 'a 'wι 'a due' "jriε- 'jeea' i-pɔn, 'kaa ao seo 'je i mɔ 'ɔ -ce" 'de 'wι due' koun -gbai' 'di.

23 Nyυ a muε aopy -pee wlua' ka υυ 'je ny ɔ nιε -ta, ɔ nιε 'nɔ. 'Kaa ao 'bo pleεε, ao 'bo 'e muε,

24 δε-nyε' ka "ni 'a "jrii- creε' nιa 'de jaυn-kwly ε, 'kamɔ nyio 'ɔ "ju 'a deji -son ɔ mu nιa'.

25 'Kaa -bo -mε 'je nyυε ε ao 'je 'kle 'je -o ke kpyu- 'de 'kmυ "kpei nyυ 'jeo nya -fuun.

26 Δε -nyυa 'de Noe 'a nɔ" 'di 'de ε, εmε -εε mu nyυa' 'de nyio 'ɔ "Ju 'a dejiwι o.

27 Nyiopy a di', υυa 'naa, υυa 'bleε 'nynυkpaε', υυa -tue" υυa' "nynuunynυkpaε' jrai, υυa poε υυa' "nynuunmai 'a 'nynυkpaε' 'a "flu, mamau 'su, ε je Noe 'a 'de -bato' 'di paa' jεε-, -wεe "ni klaa" dba, 'de ε -sa υpy i.

28 Ka ε nιa 'de Loti 'a nɔ" 'di ε, 'kamɔ εε mu nιa'. Nyiopy a di', υυa 'naa, υυa -tιen' di, υυa pleε di, υυa doe di, υυa poε -gbi".

29 'Kaa 'wι -ε 'di Loti 'wlyυa 'o Sodɔm ε, nε ke fuu" mι -wly 'e "jei -ι -wla 'o mu -wεe -ι -sa nyυ -wee' "klein i.

30 'Kamɔ εε' δε tu a mu nyυa', -sɔntι nyio 'ɔ "ju a mua de jia' a.

31 'De εε' 'wι tu 'di, nyɔ -nιa 'de ɔ o -gbu" wɔ 'de -ɔɔ di sia 'e -gbu" ɔ 'bo ι 'υn "dua muε, 'de -jɔ

-nia 'e -kle ε -mɔ 'bo -kwɔ de muε.

³² Ao po Loti 'a 'nyɔɔ 'ɔ -ti' -kwɔ bɔ.

³³ Nyɔ -ɔ -niɛi" -ɔ -jea ɔɔ' 'kmɔ "kpei- 'tvan, ɔɔ muε "maa'. 'Kaa nyɔ -ɔɔ mua ɔɔ' 'kmɔ 'bɔa 'de 'ma -ti' 'ɔn ε, ɔɔ mu ε 'pɔɔa'.

³⁴ 'Ma 'tmɔɔ- aopɔ 'mε, 'de εε' "maɔ'wɔ tu 'di ε, -bo nyɔ 'sɔɔn plaan- -tadue 'bo 'dii due' "kpei ε, due' a muε 'ɔn "duua', 'de due' 'je 'o sie-.

³⁵ -Bo 'nyɔɔkpae' 'sɔɔn nɔ -tadue duua' 'bo -too "kpei ε, due' a muε 'ɔn "duua', 'de due' 'je 'o sie-.

³⁶ Nyɔ 'sɔɔn -nia 'e -kle' "kpei ε, due' a muε 'ɔn "duua', -wεε due' 'je 'o sie-.

³⁷ 'Sɔ ɔɔ' klai" nyɔɔ -teeε' ɔ i ɔɔ 'na : Tu"bo, -ta ka fɔ o -mɔ 'a di tu 'je nɔɔ ε- ? 'Sɔ ɔ 'na : Aoa' "jriε- ε mu ε 'jeea'. -Ta "ku nɔa, 'bomɔ -tua a 'kɔn- "jrui.

18

Kea bae' 'a nai" 'blea

¹ Ka nyɔ 'jea Kea bae jeejee -wεε 'kpi se ɔ "iwai ε, εmε Sesi nɔ "i ɔ 'je 'tmɔ 'de ɔɔ -pee, -wεε ɔ poo -ti' "i ka ɔ 'na :

² 'Bo -kwɔ klaa" jrε' 'di, 'bomɔ "ju due' -ɔɔ -jea nyɔ 'a 'pee nɔ-. ɔɔ' "ju tu 'a plee Kea, ɔɔ' -ti' se nyɔɔ 'ɔ -ti' 'ɔn nɔ-.

³ -Tion" 'nyɔɔ due' -nɔ 'o εε' -kwɔ tu 'di -ke, -va ji 'e 'pee 'jei -nɔ o 'wɔ "o 'wɔ, 'de -va nɔ : 'In ji' -wεε -ɔn -je nyɔ -ke 'ma- -blea -ti' 'a 'pee 'je.

⁴ 'De 'wɔ -tuu"-tuu 'di ε, ɔɔ' po va' wlu doin" o. 'Sɔ ɔ naa tɔ' i 'de ɔɔ' -ce" 'ɔn ɔ 'na : -Bo 'maa plee Kea mɔ 'de ε, -wεε 'ma -ti' se nyɔɔ 'ɔ -ti' 'ɔn nɔ ε,

5 'ma jie -tion" 'nyno -nu 'a -ti' 'i -seea', de-nue' va teen 'un woin. -Bo e se e ni e, -me u se 'un doin" 'jru cen-ti 'boi.

6 -Wee Tu"bo poe "kpei ka o 'na : Ao -gbun, 'pee 'jei saun- -no 'o 'tmuu -ti.

7 'De -me Kea -me 'e, nyu e -tea' 'o -wee -uba bae "mau' o 'jru -gbao e se 'bae- e 'e -wi" -mu "isre -ti "jrii nuu ? Ee mue imaa' ke 'de -wi" -mu 'a -ti' 'un ?

8 'Ma 'tmuu- aopu 'me, ee mue "isredu nua' -too"- 'de uu -pee. 'Kaa 'ma -tee' aopu i -sontu nyio 'o "Ju a mua de jia' 'ee, oo mue oo' -kwlt' -tea' jeea' 'de nyu 'un 'no 'blua- "kpeii ?

Fariseen ke 'wei-sai ke

9 Sesi poe -ti' 'i ke'wle 'de nyu -uba -daa' uba' -ce" 'isrenyu -wee -uba -flan' nyu jru' 'a -ti' 'un.

10 O 'na : Nyu 'soon -mu' baea' 'de Kea -gbu klaa' 'di, due' nu Fariseen, -wee due' nu 'wei-sai.

11 Fariseen -mo nyna "jei, -wee oo bae Kea ka 'de o pee o o 'na : 'Oo Kea, 'ma poe e 'se-, de-nue' ka nyu -sia 'o nia "jriun o, 'diwonyun o, jei" 'jeun, 'un se kan' ni-. 'Ma poe e 'se- ke'wle, de-nue' ka 'wei-sai -no nia 'un se kan' ni.

12 'Ma 'bo won kpe 'soon 'de 'doo 'di. Du "klein 'ma 'jea, 'ma ja ia' -puue -ne 'me, 'ma jea e won -saa'.

13 'Kaa 'wei-sai -mo teen o, o se "jri "jei kpa -wee 'de jaun 'di mo' o -gbuntu, oo bla -pee' -wee o 'na : 'Oo Kea, 'mo -o -nia desavn nu e, e 'wla 'cen 'de 'un -pee !

14 'Bomo Sesi poe "kpei ka o 'na : 'Ma 'tmuu- aopu 'me, "ju -no, -ta oo muua 'de o o -gbein" de e, o ke Kea -ko', e ke Fariseen -mo se -ko', de-nue'

nyo "o nyo -oo kpa oo' -ce" "jei ε, oo mue -son jia',
-wee nyo -joo jaa oo' -ce" ja ε, -mo 'e "jei mu.

Sesi ποε "nynumu" "diwan

(Matie 19.13-15 ; Maki 10.13-16)

¹⁵ Uo ja Sesi "nynumu" -wee o 'je uupu son
"kpei -te'. 'Kaa oo' klai" nynuu a -ce' nyo -uba
ja "nynumu" "bli.

¹⁶ 'Su Sesi 'da uupu, 'de o 'na : Ao "tai-
"nynumu" 'i uo 'je 'no 'on o ji, ao 'bo uupu -je
de kaan. Nyo ka uupu nia, -u -nia kan' a, uupu
a -tea' Kea 'a keema' -kwlo -te.

¹⁷ 'Ma 'tmoo- ao to' -ti nyo "o nyo -sea' Kea 'a
'beode 'ε -ti' pee "itba ka "ju -saan" a tba de pee
'i ε, o se 'e Kea 'a keema' -kwlo 'di pai.

"Wliijeji

(Matie 19.16-30 ; Maki 10.17-31)

¹⁸ Suifu-wi" 'a klaa' due' mo -tee' Sesi i o 'na :
nyo detooi 'doo, de 'in 'je nu -wee 'in 'je 'kmunia'
-sea' -kwe -ta 'ble 'je ε- ?

¹⁹ Sesi 'na : Deε-ti -ma -daa' 'on nyo 'doo ε- ?
Nyo jro' se nyo 'doo ni-, -bo ε se Kea 'a 'su ni ε.

²⁰ -In -juo Kea 'a ke' 'mε, ε 'na : -In -bo jei" 'jee,
-in -bo "ku 'dbaa, -in -bo "jriie, -in -bo nyo si-ti
"kpei -tuu" ε, -in -te' -in "bo ke -in de 'a ni' !

²¹ "Ju -no 'na : 'In -sa ke' -nia 'mua 'a won 'jea'
'de -saan"- 'on.

²² Sesi 'woan wlu -ne 'su o 'na : De due' -sie 'o
ke, -in -je nu. -In ple -ma di -wee' "klein, -in -nyi"
ia' 'wei nua" nyo, -wee -in -je de jei ni 'de jaon
'di. 'De -in -je ji, -in -je 'bo 'on 'de bla.

²³ 'Kaa "ju -no 'woan wlu -nia 'mua-, 'su o "kaee
"jrii "kiki, de-nue' o nε "wliijeji klaa" -o.

24 Sesi 'jea ɔɔ' 'jrii "kaea' -ne 'su, ɔ 'na : Ka "wliiejeun 'a Kea 'a Keema' -kwlo 'di paa' nu 'kle ka- !

25 -Sen "kpei soo" 'a 'bo "pade 'e -po" 'icean' "koan 'i ε je "wliiejei 'a Kea 'a keema' -kwlo 'di paa' -sii.

26 Nyɔ -wɔan ɔɔ' wlu -ne ɔɔ 'na : De nyɔ 'bεε ɔ 'je nu 'ja a- ?

27 Sesi 'na : De nyiɔpu- sea 'bεε-, Kea 'bεε- εε' nu'a' 'mε.

28 'Su Piei 'na : -In -gbun 'no, -apu -ɔ -bɔa -ɔɔ dɪ -wee' "klein 'de -ɔ bla 'bo -un 'de 'e ?

29 'Su Sesi wlu' ɔ 'na : 'Ma 'tmɔɔe aɔpu tɔ' -ti, nyɔ -bɔa ɔɔ' -gbu", ɔɔ' 'nyɔ, ɔɔ' de'dinmai, ɔ "bo ke ɔ de, ɔɔ' "nynuu-, 'de Kea 'a keema' -kwlo 'ɔ -ti' 'un ε,

30 ɔɔ muε dɪ -tuu"-tuu 'jea' 'de kaanwɪ 'di, -wee 'de nya ɔ 'je 'kmɔni'a' -sea' -kwε -ta 'ble 'je -ke.

Sesi 'tmɔɔe ɔɔ' 'mε -ti ke ɔɔ' "kunyɔ' sɔn -ti ke (Matie 20.17-19 ; Makɪ 10.32-34)

31 Sesi 'da ɔɔ' dboun -ni'a -puue 'jo 'sɔɔn 'mε 'bo ɔ -puɔn", -wee ɔ wlu 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : Ao -gbun 'no, -aa muε Selisalem -wee dɪ "klein Kea 'a wlu 'kwajaavn 'cria 'de 'mɔ nyɔ' ɔ "ju 'a -ti' 'un 'de ε, ɪ 'je 'o nyɪ.

32 Dɪ ɔɔ 'cria ɪmɪ -nu nyɔ' ɔ "Ju a muε 'e toa' 'de nyɔ sea' Kea juo 'kwa. Uɔ 'je ɔ wlaa-, ɔɔ 'je ɔ -cree"-, -wee ɔɔ 'je ɔ tɔn "jri wlan.

33 Uɔ 'je ɔ klae 'un kpa, 'de ɔɔ 'je ɔ 'dba, -wee 'de 'wɪ 'a taan -ne 'di ε, ɔ 'je "kunyɔ' sɔn-.

34 'Kaa dε Sesi 'tmɔa 'mɔa- ɔɔ seε 'dei 'wɔn, dε-nuε' ka dε ε -tua" a 'kwla, 'kamɔ εε' wlu tu nu 'de ɔɔpu 'un.

*Sesi 'baie Batime 'a 'jri.**(Matie 20.29-34 ; Maku 10.46-52)*

³⁵ -Ta Sesi 'a "kuban Seriko -kwlo i ε, -me "doi due' -tee i 'bo -je doun" -wee o -sro' nyu o.

³⁶ O 'wcan nyioɔɔ 'a -ciin 'su ε, o -teeɛ' nyu i o 'na : De -ni 'emu kan' -a ?

³⁷ Uɔ 'na : Sesi -wba Nasaretu mo -oɔ -si'.

³⁸ 'Su o "wɔɔ" o 'na : Sesi, Dafidu 'a "ju, -in -je 'ma wee 'de !

³⁹ Nyu -nia 'e nya uɔa -so' wlu "wain, 'kaa omoɔ "wɔɔ' ke'wle o jea "jru o muu o 'na : Dafidu 'a "ju, -in -je 'ma wee 'dee !

⁴⁰ Sesi nyna i 'su o 'na : Ao jo 'un !

⁴¹ -Ta "doi 'kpa' 'bo o -pun" ε, Sesi -tee' o i o 'na : De -ma -pon 'in 'je -un "jrii nu ε- ? 'Su o 'na : 'Ma 'blei, -in nuε -wee 'in 'je i 'je ke'wle.

⁴² 'Su Sesi wlu o -pee o 'na : -Ma "jri 'bai-, -ma 'ma -kwli" -tea' pɔɔ -un -ε.

⁴³ 'Bo ε "si oɔ" "jri je 'bai-, 'su o bla 'o Sesi 'de, 'de Kea 'a 'nyu "i 'bea' 'un. Nyu "klein -jeea' de -nuɔa 'mɔa- "jriε- ε, uɔa 'beε- Kea 'a 'nyu "i -ke.

19*Sesi pa 'e Sase o -gbu"*

¹ Sesi pa 'o Seriko -kwlo 'di 'su ε, oɔ cen 'o -tie".

² "Wliεjei due' -ni 'o mu, oɔ' 'nyu -ni Sase. O nuε 'wei-sanyu 'a klaa" -o. Omo -oɔ -pon "ju -nia Sesi "jriε- 'jea i.

³ 'Kaa 'de nyioɔɔ 'a "i -tia' 'un ε, -ta o 'jea cen 'bo se ni-, 'de o "kuban i.

⁴ 'Su o kpa plea' 'de -je 'a nya, -wee o 'ja 'e sikomɔɔtu ja, 'de o 'e Sesi "jriε- 'jee- ka "o ka, de-nuε' 'bomo oɔ mu -sia' see.

⁵ Sesi nynia 'o 'a -ta -tu 'su, o kpa "jri 'jei -wæe o 'na : Sase, -in -si" i -too"-, dε-nuε' -in -bleε 'un 'dui- 'un -stan.

⁶ 'Su Sase crεε "kpei- o "siε i -wæe o kpa Sesi 'de o o -gbu" 'de 'mua- 'un.

⁷ Nyu "klein -jeea' dε -nia 'mua- 'jriε-, uua "wuan- Sesi 'dei, uu 'na : Ao -gbun 'no, owo -oo mua 'o 'de desavn nu i o -gbu" 'di kooa' !

⁸ 'Kaa Sase -mo ε, o nyna i 'bo Sesi 'juεi, 'de o 'na : Tu'bo, -in -gbun 'no, 'ma muε 'ma "wliiε- 'un -seea', -wæe 'in 'je εε' too nua" nyu "nyu, 'de nyu 'in pooa 'srε i -wæe 'in -sa dε 'kwa 'ma muε "kpei -tea' kpe -nyiiε 'in 'jeo "nyu.

⁹ 'Su Sesi wlu o -pee o 'na : 'Puua' pa 'no -gbu" -nε 'di 'mε -stan, dε-nuε' "ju -no nιε Ablaam 'a "ju -o -ke.

¹⁰ 'Mo nyio 'o "Ju 'in jιε nyu -ma" i-pooan' 'de 'in 'je uuuu 'puu-.

*'Sanikpi 'a "ipoo-ti
(Matie 25.14-30)*

¹¹ Sesi wlu' ke'wle o pooε -ti' "i 'de nyu -uu jia wlu -ni doin" o poa' -pee, dε-nuε' dε oo "kuban Selisalem-kwlo i ε, uua naa to' i ka uu 'na -mε 'bomoo Kea 'a 'beode 'je "sri ε 'e "jri "kpaε' poo 'de-.

¹² Emε -ti o wlu ka o 'na : "Ju due' -wluα 'e 'beo -gbεin", owo -mu' 'e 'blua- -toon' -toon' "kpei, -wæe -bo uu -teo' 'o, 'de -o -je de ji.

¹³ 'Su o 'da oo' dbonuun -puue, -wæe o "nyu uuuu 'sanikpi due 'due, 'de o 'na : Ao poo u 'doo 'un mamau, 'su 'in 'je de ji.

14 'Kaa nyɔ -nɪa 'e ɔɔ' 'blɔa "kpei -nɔ a -flɛn 'ɔ
 ɛmɛ -tɪ ʊʊ dɔɔ ɔ nyɔ kɪn ʊʊ wlu ka : -A se ɛ "i nɪ
 "ju -nɔ 'je 'o -teɛɛ-.

15 ʊʊ -teɔ' 'o, ɔ 'kpa 'beɔ 'sɔ, ɔ jɪɛ 'e ɔɔ' 'blɔa- 'di
 de, -wɛɛ ɔ 'da ɔɔ' dɔɔnɔnɔn ɔ sia 'wei o -nɔ, 'de dɪ
 ʊʊ 'jea -wɛɛ ʊʊ 'je ɪa' "kuan po.

16 -Jɔ -saa "i jia, ɔ 'na : 'Ma 'blei, 'ɪn 'jɛɛ 'sanikpi
 -puue 'ɪn je kpo due' -ɪn sia 'ʊn o "kpei po.

17 'Sɔ 'beɔ wlu' 'de ɔ -pee ɔ 'na : ɛ nmɔ "jrii, -ɪn
 nɔɛ dɔɔ 'dɔɛ, ka -ɪn -bɛɛa' dɛ-saan" 'wɔn "i ɛ, 'ɪn
 -teɛ' -ʊn -kwɛɛ -puue kwa, -wɛɛ -ɪn -je ɪa' "jrukɔ'
 i -teɪ nɪ-.

18 ʊʊa' 'sɔɔn -nɔ 'kpa 'o 'ɛ ɔ 'na : 'Ma 'blei, 'ɪn
 'jɛɛ 'sanikpi -mm" 'ɪn 'je due' -ɪn sia 'ʊn o "kpei
 po.

19 'Sɔ 'beɔ wlu' 'de -mɔ -pee ɔ 'na : -Mɔ -ke ɛ, 'ɪn
 -teɛ' -ʊn -kwɛɛ -mm" kwa, -wɛɛ -ɪn -je ɪa' "jrukɔ'
 i -teɪ nɪ-.

20 Dɔɔnɔɪ deejɔ' jia -mɔ 'na : 'Ma 'blei, -ma
 'sanikpo -ɪn sia 'ʊn o, ɛ ka. 'ɪn pɔɔɛ tae' fɔ kpo "i
 -wɛɛ -ta "ni 'a 'kpa a, 'ɪn -te' ɛ 'o i.

21 'Ma plee -ʊn -ɛ, dɛ-nɔɛ' -ma nyɔ tu kma wɔn.
 Dɛ -ɪn sea i -te' ɛ, ɛmɛ -ma -duo" 'ʊn, -ta -ɪn sea
 po, 'bomɔ -ma -sa' dɛ.

22 'Bomɔ ɔɔ' 'blei -nɔ wluu 'de ɔ -pee ɔ 'na :
 -Mɔ dɔɔnɔɪ saɔn-, 'bo -ma -ce" 'kpa 'a wlu "kpei
 'bomɔ 'ma ji -ma 'pee 'jeea'. Ka 'ɪn kma wɔn -ɪn
 -jea kan' -mɔ 'ee, -wɛɛ dɛ 'ɪn sea i -te' 'ma "duɛ
 'ʊn, 'de -ta 'ɪn sea dɛ po 'ma -sa 'o dɛ 'ee,

23 -mɛ dɛɛ-tɪ -ɪn se 'ma 'wei 'de 'wei i -te' -gbu
 'di kpa a- ? -wɛɛ -bo 'ɪn ji de, -bo 'ma sɪ 'e -sa' 'de
 ɪ se 'o crɔn' po ɛ- ?

24 'Su ɔ wlu' 'e nyɔ -jea εε' -ta -pee ɔ 'na : Ao -sɔ 'sanikpo -ne 'kwa, -wεε ao 'je ε "ju -blea 'sanikpi -puue "nyɔ.

25 'De υυ wlu 'de ɔ -pee υυ 'na : -Aa 'beɔ, "ju -nɔ -mɔ 'ble 'sanikpi -puue wε- 'de -o !

26 'Su ɔ 'na : 'Ma 'tmυυ aopυ 'mε, nyɔ -ɔ -blea de ε, nyɔ a mu ɔ jrε' "nyɔa' ke'wλε, 'kaa nyɔ -jɔ sea de 'ble ε, de -je ɔ 'blea mɔ nyɔ a muε -mε ɔ 'kwa -saa'.

27 'De -je -sia 'o la εmε -nɪ ao ja 'ɔn 'ma tonyυ -υυ see "i nɪ- 'ɪn 'jea υυρυ 'a 'beɔ nɪ ε -wεε ao 'je υυρυ 'dba -ta 'ɪn "juɔi.

Sesi pa 'o Selisalem-kwɔ 'di

(Matie 21.1-11 ; Makɪ 11.1-11 ; San 12.12-19)

28 Sesi -kɔa' wlu'a' kan' 'sυ ε, ɔ kɔn 'e nyɔ 'a nya -wεε υυ 'kpa Selisalem -jei".

29 -Ta υυ "kυυan Befase ke Betani i, 'bo olift-cru -pɔn", 'sυ Sesi dboε ɔɔ' klai" nynuu 'sɔɔn nya 'de ɔ 'na :

30 Ao mu 'o -kwɔɔ -nɪa 'o -a "juɔi 'mυa- 'di, aoa muε soofaeju -ε -mυυa i jεεa'. Nyɔ jrɔ' se ε "kpei -te due'. Ao kain ε i, -wεε ao 'je ε -ta ja-.

31 -Bo nyɔ -tee' aopυ i -wεε ɔ 'e nυ : Dεε-tɪ aoa kain ε i ε, -mε ao wlu ka 'de ɔ -pee ao 'na : Tυ"bo -nɪ ε "i.

32 Nyɔ Sesi dboa mua, ka ɔ "sia dɪ 'a 'nynɪ ε, 'kamɔ υυ jεε ɪ -cεεn'-.

33 -Ta υυ nɪa soofaeju 'a i kaian' 'sυ ε, εε' jeυn -wi" wlu' 'de υυ -pee υυ 'na : Dεε-tɪ aoa kain soofaeju i ε- ?

34 'Sυ υυ 'na : Tυ"bo -a -pɔn' ε.

35 -Wεε υυ kpa Sesi soofae' ju 'de υυ sro υυa' 'ɔnpaadɪ 'bo ε "kpei, -wεε υυ 'jaa- 'o Sesi.

36 -Ta υυ nua naa' a, nyioyυ a sroe υυa' 'unpaadu -je woi -ta -wee' "klein.

37 -Ta οο "kuban Selisalem i 'su ε, -wee οο -crea' olift-cru ε, 'mua- "ji 'e nyυ "klein -υυ -ke οο na 'un' ε, 'su υυ -tee Kea 'a 'nyu "i 'beea' -pυn",

38 υυ 'na : Kea 'a "diwan kpyu 'beo -οο jia 'de εε' 'nyu 'un ε ! pεε 'a blua' nι 'e jauu 'di ! Kea 'a 'nyu 'bei" -ta "o -ta !

39 Fariseen-wi" 'a jru' -nua 'e nyυ "klu ε, υυ wlu' 'de Sesi -pee ka υυ 'na : Nyu detooi, -u -kaa' -ma klai" nyuu 'un ke υυ 'je wlu-ti 'bo.

40 'Su Sesi wlu' 'de υυ ο ο 'na : -Bo 'ma klai" nyuu 'bo wlu-ti mo 'de ε, "soikpi a mue wlua'.

Sesi -fin"- 'de Selisalem 'a -ti' 'un

41 -Ta υυ "kuban Selisalem i, -wee Sesi -gbuen "kpei i 'su ο -tee -fin" 'a -pυn" 'de εε' -ti' 'un 'de ο 'na :

42 Emε Selisalem-kwlo, dι -ι -tea εε' pεε 'a blua 'a -tea', -bo ε 'woun 'mii- 'de 'wι -nι 'di 'de ε, ε "paa', 'kaa kaan ka ιa' dι tu pa 'kwla 'de ε "jri 'de.

43 'Wι jri' -ia mu nynia', 'de εε' tynyυ 'je ε -sa, -wee υυ 'je 'ε -gblou' 'dei po -ta "o -ta.

44 Uυa' mue ε -ke εε 'bleenyυ i-saa'. Uυ se εε' -gbi" a "soukpo 'bo ε -posou" "kpei siei, δε-nyε' no" Kea -sa 'o, -wee ε jia ε "i-tea', ε se εε' no" tu "jrie- o sie.

'Doo pouu

(Matie 21.12-17 ; Makι 11.15-19 ; San 2.13-22)

45 -Wee Sesi pa 'e Kea -gbu klau' 'di, 'su ο -tee nyυ -υυa poua 'doo 'demu 'a inua' -pυn".

46 'De ɔ wlu ka ɔ 'na : Dε -crua 'de Kea 'a 'sbε 'di ε, ε 'naa : 'Ma -gbu" nιε Kea bae-gbu. 'Kaa aopu mo ε, ao nu ε "jriɔn 'a "jrui 'kɔn-gbu 'ɔn.

47 ε 'wɔa 'o mu ε, Sesi a tɔɔ nyu Kea 'a -tɪ' 'de Kea -gbu klaa" 'di 'wɪ "o 'wɪ. 'Kaa 'sraa -saɔn 'a klae" o, kε' wɔ-saɔn o, nyu "jru kpɔ' i -teɔn -nɪa 'e nyu "klu ke ɔba -pɔn Sesi 'a 'dba -ko i.

48 'Kaa ka ɔɔ 'jea nu 'ka se nɪ-, dε-nɔε' nyu -tuu"-tuu -a -jɔɔ' ɔ -wεε -ɔba -je ɔɔ' wlu doin" o poa 'a "dia.

20

*-Ta Sesi 'a "ikmaa' 'wɔ ε- ?
(Matie 21.23-27 ; Maki 11.27-33)*

1 'Wɪ jrε' o, -ta Sesi nɪa nyu dε tɔɔa' 'de Kea -gbu klaa" 'di, -wεε ɔɔ 'tmɔa -pɔia" -tɪ 'de nyu -pee ε, 'bomɔ 'sraa -saɔn 'a klae" o, kε' wɔ-saɔn o, nyu-cɔɔn' -wi" jii-

2 -ɪn -tmɔɔ' -aɔn, dε -ma "ikmaa' -nε tba 'e "jri -ta -gbo" ε- ? 'De nyɔ -nyɪ" -ɔn εε' "ikmaa' tu ε- ?

3 'Sɔ Sesi wlu' 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : 'Ma jιε aopu dε due' i -teea' -ke.

4 Nyɔ -dbo' San nyu "ni "jru pooa a- ? ε Kea -ae, -aee' nyiɔpu -oo ? Ao -sε "kpei.

5 'Kaa ɔɔ -tee εε' 'mii dia' -pɔn' 'bo ɔba' 'sɔ 'nyɪ ɔɔ 'na : -Bo -a -na Kea -dbo' ɔ ε, -mε ɔɔ muε nɔa' dεε -tɪ ao se ɔɔ' wlu tɔ' 'ɔn 'je ε- ?

6 'De -bo -a -na nyiɔpu -dbo' ɔ ε, -mε nyu -wee' "klein a muε -aɔn "sei itbaa' 'de ɔɔ 'je -a -dba, dε-nɔε' ɔɔ -wee' 'na : San nιε Kea 'a weepoi -o.

7 'Sɔ ɔɔ wlu' 'de Sesi -pee ɔɔ 'na : Nyɔ -dboa' San nyu "ni "jru poo -a se ɔ juo-.

⁸ 'Sv Sesi 'na : -εε, 'mɔ -ke ε, -ta 'ɪn -sa "ikmaa' -wεε 'ma nva dɪ -nɪ ε, 'ɪn se 'o 'a 'nyɪnɪ "sii- -ke 'de ao -pee.

*-Busan dinyv 'a "ipoo-tɪ
(Matie 21.33-46 ; Makɪ 12.1-12)*

⁹ 'Bo -mε 'de ε, Sesi poε -tɪ 'i 'de sv -pee ɔ 'na : "Ju due' mɔ -dba rεsen -kle -wεε -ɔ siε -busan dinyv o, 'de -ɔ mu 'dɒva' 'de 'blva- -tɔɔn "kpei.

¹⁰ -Ta rεsen -sa nɔ" nɪnia 'sv ε, ɔ dboε ɔɔ' dbonvi due' 'de -busan dinyv o -wεε sv 'je ɔɔ' -nε rεsen jɔ 'o -sa, 'de sv 'je ɔ "nyɪ. 'Kaa -busan dinyv kɔn 'ɔ, sv blɔ', -wεε sv po ɔ -jei", sv se ɔ dε jrε' "nyɪ.

¹¹ ɔ dboε ɔɔ' dbonvi jrɔ' ke'wlε, 'kaa sv bla -mɔ 'mε -ke. Sv -cree" ɔ' -cree -cree"-, -wεε sv po ɔɔ' foo" -jei".

¹² -Wεε ɔ dbo ɔɔ' dbonsvn 'a kpe taan -nɔ ke'wlε, 'kaa sv bla -mɔ 'mε, sv je ɔ pooa-, -wεε sv nɒ ɔ i.

¹³ 'Sv -kle' jei 'na : Ka 'ɪn 'je -je -mε 'ε dε tu 'a svn nɒ 'ja a- ? 'Ma jɪε 'ma -tɪ' kmaju dboa', sv muε -mɔ 'ɔ ni' -tea' dεwε-jε.

¹⁴ 'Kaa -busan dinyv 'je ɔ i ε, sv poεε -tɪ' sv 'na : Ao ji, "ju -kle' -nε 'jea 'kwa sie 'de nya, ɔ ka. -A -dbɔ', -wεε -kle' -nε 'je -aa dε nɪ 'bode.

¹⁵ 'Sv sv bluu ɔ "kpei, -wεε sv -sɔ 'o -kle' 'di 'de sv 'dbɔ.

'Sv Sesi -teeε' svpv i ɔ 'na : -Bo -kle' jei -nɔ ji 'ee, ka ɔ 'je -busan dinyv -nɒ 'a -tɪ' nɒ ε- ?

¹⁶ ɔɔ muε jia', ɔ 'je svpv 'dba, -wεε ɔ 'je ɔɔ' -kle' nyv jrɒ' kwa -te'. -Ta sv 'wɔan wlu -nε, 'sv sv 'na : Kea 'bo -mε 'ε dε tu nsvε !

17 'Kaa Sesi -gbuen ubu ja -gbun -gbun, 'su o 'na : Wlu -crua' 'de Kea 'a 'sbe 'di -ne, -me 'de 'dee- ?

"Soukpo -gbu"poun pooda sun i e, eme -kpa -gbu" po "sou -ceen'-, -wee -e -ko' -gbu" "i.

18 Nyɔ "o nyɔ -ka i 'bo e "jri e, o muɛ i -craa', 'de -bo e blu 'bo nyɔ "kpei e, o muɛ iwaa' see.

'Bluajei 'a 'wei -saa'

(Matie 22.15-22 ; Makɪ 12.13-17)

19 Ke' wɔ-savn o, 'sraa -savn 'a klae" 'wɔan wlu -ne 'su e, uba -pon ub 'je 'o "si ub 'je Sesi kpun, de-nue' ub 'je kan' 'me ka Sesi pooda -ti' -ne "i 'de ubu 'a -ti' 'un e. 'Kaa nyɔ 'a favn a nu ubu 'me.

20 'Su ub -tee Sesi 'a "jrie- o sia' -pun", -wee ub dbo nyɔ jru' ub 'pen 'srɛi" -wee -ub -je Sesi kpun 'bo o' -ce' 'e wlu "kpei. Ub nɛ "i ub 'je o 'de -kwɔɔnɔjeun -wi" "juɔi ja-.

21 -Wee ubu -tee' o i ka ub 'na : Nyɔ detooi, -a -je kan' 'me de -ma -tɔba ke de -ma tɔɔa nyɔ u 'srɛi", nyɔ jro' 'o favn 'a nu -un, 'kaa -ma tɔɔ nyɔ Kea 'a -je 'de tɔ' -ti 'un.

22 Emɛ -ti -a -ni" -a -je -un de jre' i -tee'-. -A -beɛ' 'mɛɛ -a -je 'wei -sa -a -je Sesaa "nyɔ ? -A -si -aee -in" -a -bo u -saa' ?

23 Ka uba pooda Sesi 'srɛ i e, o 'je kan' 'me, 'su o 'na : Ao to 'un 'weijɔ due' "i kea', 'un 'je e 'je.

24 Nyɔ -o 'nynɔ ke -o "jrukpa" nɔ 'bo e "kpei e- ? Ub 'na : Sesaa -o.

25 'Su Sesi 'na : De -nɔa Sesaa 'a de, ao "nyɔ e Sesaa, -wee de -nɔa Kea 'a de, ao 'je e Kea "nyɔ.

26 'Su de ub 'jea 'je 'de o' wlu 'di, -wee ub 'je o "kpei kpun e se nɔ-. Tai' "maa ubu 'me, 'su ub "muɛ wɔn.

*'Μευν 'a "kunyio' son -ti
(Matie 22.23-33 ; Makı 12.18-27)*

27 ε 'wlvα 'o -mα ε, Sadiseen-wi" -na "kunyio' soan' se ni ε vva' jrv' jie Sesi i -teea'.

28 υv 'na : Nyv detooi, de Moist 'a ke' 'crıa 'de -aa -ti' 'vn ε, ε ka : -Bo -ma de'dinmou 'ble 'nyvα -wεε α ke υ se "ju 'wlv 'de α 'je 'mε, -mε αα' "dei "duo 'nyvα -nv 'vn, 'de α ke υ 'je "nynuu- 'wlv 'de αα' -fein' -mea 'a 'nyvı 'vn.

29 'Kaa de'dinmai -mε" 'son -ni 'emu, vva' -jo -saa "i 'blee 'nyvα, α ke υ se "ju 'wlv 'sv α 'mεε.

30 'Kamα vva' 'soon -nα nv -ke. 'Sv vva' taan -nα "duo -tion" 'nyvα -nv 'vn 'ε,

31 'kamα ε nv 'de nyv -mε" 'son -nv 'a -ti' 'vn. υv ke υ se "ju 'wlv mamaυ 'sv υv -wee' je 'mε.

32 'De εε' "jru 'a "ti 'ın 'sv ε, 'nyvαkpao' -nv 'mεε -ke.

33 "Kunyio' sonwı o 'ee, nyv wε- 'nyvαkpao' -nv 'je "bli "ti -gblein' ε- ? De-nve' υ jiiε "nyvunmai -nıa -mε" 'son -nv -wee' 'kwai.

34 'Sv Sesi 'na : "Nynunmai -nıa 'nα 'blva- "kpei ε, vva 'blee 'nyvα, -wεε 'nyvαkpae' -nıa 'nα 'blva- "kpei ε, vva "ti jra.

35 'Kaa nyv -vva mua "kunyio' son ka nıa' de'boα- nα", 'de -vv -jea 'kmvıa' -sea' -kwe -ta 'ble 'je 'de javn 'di ε, υv se 'nyvαkpae' 'blei, 'de 'nyvαkpae' se jra "tii.

36 'De ke'wle ε, υv se 'mei 'bode, ka Kea 'a "soa-wi" nıa, 'kamα vva mu nıa', -wεε υv 'je Kea 'a "nynuu- ni-, υv -tee "kunyio' soan 'a -tea'.

37 "Kunyio' soan 'a -ti' mε Moist 'tmv 'de αα' 'sbe 'di tein". -Ta -gbauo'- a waan ne i -wεε α 'jee

ε "jrie-, 'bomɔ ɔɔ 'daa- Kea Ablaam ke Isaaki ke Sakɔbɔ 'a Kea.

³⁸ 'De Kea se 'mɛvɔn 'a Kea nɪ-, ε nɪε 'kɔmɔnɔvɔn 'a Kea -o, dɛ-nɔvɛ' nyɔ "klein -vɔvɔ -mɛa vɔvɔ nɪε 'kɔmɔ 'bo ε "juɔi.

³⁹ 'Sɔ kɛ' wɔ-saɔn jɔv' wlu' ka vɔvɔ 'na : Nyɔ dɛtɔɔi, ka nyɔ ɔ 'tɔmɔvɔ -tɪ', 'kamɔ -nao.

⁴⁰ 'Bo -mɛ 'de ε, nyɔ jɔv' se ɔɔ' dɛ i -teea' 'bɛɛ-la 'bode.

Nyɔ -ɔɔ "ju Klisi nɪ ε- ?

(Matie 27.41-46 ; Makɪ 12.35-37)

⁴¹ -Wɛɛ Sesi wlu 'de vɔvɔ -pee ɔ 'na : Ka nyɔ 'bɛɛ-ɔ 'je Nyɔ 'pɔvɔi Kea -tea' 'o Dafidɪ 'a "ju 'daa- ?

⁴² 'De Dafidɪ 'a -cɛ" 'kpa 'a 'sbɛ 'di ε, ɔ wlu' ka ɔ 'na :

Kea -nɪa Tɔv"bo ε, ε wlu' 'de 'ma Tɔv"bo -pee ε 'na : -In -te i 'de 'ma dianfɔ o mamav

⁴³ 'sɔ, 'ɪn 'je -ma tɔnyɔ -ma vɔvɔ -sɔn ku 'vɔn nɔ.

⁴⁴ -Bo Dafidɪ -mɔ 'dɔɔ Tɔv"bo 'ee, -mɛ ka ɔ nɪ Dafidɪ 'a "ju nɪsɔn 'ja a- ?

Sesi -saa nyɔ fɛn' 'de kɛ'wɔ-sanyɔ 'a -tɪ' 'vɔn

(Matie 23.1-36 ; Makɪ 12.38-40)

⁴⁵ -Ta nyɔ -wee' "klein nɪa ɔɔ' wlu doin" o poa' a, 'bomɔ ɔ wluu 'de ɔɔ' klai" nynyuu -pee ɔ 'na :

⁴⁶ Ao -tu" aoa' -cɛ" 'ε -tɪ', 'de kɛ' wɔ-saɔn 'a -tɪ' 'vɔn. Vɔvɔ paa "bai -tɔɔn' -tɔɔn 'vɔn, -wɛɛ vɔvɔ nɪ ε "i 'de nyɔ 'je vɔvɔvɔ 'jewlu o po -ta -wee', εmɛ -εε -tɛɪn 'dɔɛ 'dɔɛ vɔvɔ -pɔn "kpei -tea' i 'de Kea -gbi 'dii ke -kɔ' -sɔn i ke-.

⁴⁷ Vɔvɔ -sa' -tɪɔn" nynyɔkpae' dɪ 'kwai -gbi" 'dii, 'de -bo vɔvɔ sea Kea bae ε, vɔvɔ po baewlu -tɔɔn' -tɔɔn 'bo nyɔ "juɔi, -wɛɛ nyɔ 'je vɔvɔvɔ dɛ 'dɔɛnɔvɔn 'daa-. εmɛ -tɪ vɔvɔ' -nɛ 'pee a mu "ikmaa'.

21

*-Tion" 'nynɔ 'ɔ nɪa" wei' jɔ-
(Makɪ 12.41-44)*

¹ Sesi kpa "jri "jɛi, -wɛɛ ɔɔ -gbuɔn' nyɔ "kpei-
'de Kea -gbu klaa" 'di 'sɔ, ɔ 'jɛɛ "wliɛjɛvɔn, -vɔa nɔ
Kea -paan' "jrii 'de -vɔa po 'wei 'de 'wei 'dipode
'di.

² 'Bomɔ ɔ 'jɛɛ -tion" 'nynɔ due' "jriɛ- -ke, -v po
'e vɔa' nɪa" wei' jɔ "mu 'sɔɔn,

³ 'sɔ ɔ 'na : 'Ma 'tmɔv aopɔ tɔ' -tɪ, -tion" 'nynɔ
nɪa" a 'dba -ta a, vɔmɔ -po' 'de de -tuu", -ɛ -sii
"wliɛjɛvɔn,

⁴ de-nvɛ' 'wei -ɪ -sia vɔpɔ i ɛ, umɪ vɔa nɔv
-paan' 'vɔn. 'Kaa vɔmɔ ɛ, vɔa' nɪa" wei' jɔ- v -tea'
-kwɪt" ɛ, ɛmɛ -wee' v po 'demu.

*Sesi 'tmvɛ Kea -gbu klaa" 'a 'jɛi-gba' -tɪ
(Matie 24.1-2 ; Makɪ 13.1-2)*

⁵ "Soi 'dɔɛ ke -paan' dɪ -ɪ -nɪa Kea -gbu klaa" 'a
-pɛɛ ɛ, -ta nyɔ jɪv' nɪa ɪa' "wɔɪn 'tmvɔa a 'bomɔ
Sesi wluu ka ɔ 'na :

⁶ 'Wɪ jɪrɪ' -a mu nynia', -wɛɛ dɪ "klein aɔa 'jɛa
i -ta, ɪa mu blua' 'de ɪa' "soukpo se 'bo ɛ -posou"
"kpei siei.

*'Kmv 'a -kwɛ-tɪ
(Matie 24.3-14 ; Makɪ 13.3-13)*

⁷ 'Sɔ vɔ -tee' ɔ i ka vɔ 'na : Nyɔ dɛtɔɔi, nɔ" wɛ-
'di ɪa' dɪ tu ɪ 'je nɔv ɛ- ? 'De -bo ɪa' dɪ tu 'a nɔ" ɔ
se 'o nyɪnɪ 'ee, ka -a -je ɛɛ' juosɔn nɔv ɛ- ?

⁸ 'Sɔ Sesi 'na : Ao -tu" aɔa' -cɛ" 'ɛ -tɪ', -wɛɛ nyɔ
je aopɔ- 'srɛ ipoo-. Nyɔ -tuu"-tuu -a mu 'ma 'nyɪnɪ
"jɪru -tea' 'sɔ -vɔ -je jɪ -wɛɛ -vɔ -je wlu ka 'mɔ -nɪ
Klisi, 'ma nɔ" nyɪnɪ', aɔ 'bo 'o vɔpɔ 'de blaa.

9 Aoa muε tu ke -kli 'a 'kpa -cruεn" 'wɔan' -ta "o -ta, -mε dε 'bo ao 'di iwaa, dε-nuε' ιa' dɪ tu 'je nuuε -o "i-saa' nɔ", 'kaa -mε se 'blva 'a -kwε- nɔ" nɪ ke.

10 -Wεε ɔ wlu uυ -pee ke'wle ɔ 'na : nyu 'a kpe jru' a muε uυ -ponyio o -fɔan' 'blva 'a blo' wɔn jre' ε muε ε -poblva o -fɔan'.

11 'Blva- a muε crea' -ta "o -ta, 'muε- ε muε jia', 'wε- ε muε isia', "ikmadɪ a muε nuva' 'de εε' nɔ" tu 'di, -wεε "jriε o siedɪ klæ" klæ" 'je nuuε 'de jaun 'di.

12 'Kaa nɔ" -tɪ -mɪ 'a dɪ tu 'je 'o nɪni ε, uva muε aopu sun -puɔn' kpaɔ', -wεε uυ 'je aopu 'kle -tu". Uva muε aopu kea -gbi 'di kpaɔ', -wεε uυ 'je aoa' 'pee 'je. Uva muε aopu -kaso 'di poa', uva muε aopu "kuan pooa' 'de 'beɔ-wi" ke 'blvajeun "juɔi 'de 'ma 'nyɪ 'ɔn.

13 Ιa' dɪ tu a muε ao "jri i nuva' -wεε ι 'je ao 'ma -tɪ 'tmva' -je wɔn kain-.

14 Ao -tu" aoa' -cε" 'ε -tɪ', ao kuu 'dii. Dε ao 'jea 'e "jru 'di 'blee ε, εmε -nɪ Ka ao 'jea aoa' -cε" 'ε o 'wɔsuɔn nu ε, ao 'bo εε' tɔ' i naa,

15 dε-nuε' 'ma -cε" 'kpa -a mu aopu tɔ' -kwɪ" poa', 'ma muε ao wlu 'wɔn poa' -wεε ao 'je ε 'tmv 'de aoa' tɔnyu se ao 'wɔn "i 'bεεi.

16 Ao "bo -wi" o, aoa' de'di -wi" o, aoa' 'wɔsuɔn o, aoa' "dεi -wi" a muε ao wɔn "kpei cεan' uυ 'je nyu -tuu"-tuu 'dba 'de aopu "klu.

17 Nyu -wee' a muε aopu 'ɔn 'nyεa' 'de 'ma 'nyɪ 'a -tɪ' 'ɔn.

18 'Kaa aoa' "mujo due' koun -gbai ka se "mai 'bo aopu "jru.

19 Ao kpon 'e nai" 'blea' "jri -wεε ao 'je 'kmvnia' -cεεn' 'je.

*Sesi 'tmve Selisalem-kwlo 'o "jei-gba' -ti
(Matie 24.15-21 ; Maki 13.14-19)*

20 -Bo ao 'jee- aoa' tu o -foun "jrie-, -wεε υυ 'je 'e Selisalem-kwlo 'e po ε, -mε ao sie -kwlv o ka εε' ja -gba' nō" nynia.

21 -Mε nyv -nia 'de Suide ple, υυ 'je cruυ "kpei-mu. Nyv -υva mua 'o Selisalem nia' a, υυ -too"- υυ 'je ε o tεεn-. 'De nyv -υva mua -gbei" woi nia' a, υυ 'bo -kwlo de mε,

22 dε-nυε' ia' wι tu a mε Kea 'a 'pee 'jewι nia', εmε -nι dι "klein -crua' 'de Kea sbε 'di 'a 'o nyni wι-.

23 'De ia' wι tu 'di ε, εε mε "nmia -ti nia' 'de "kwlinynokpae' ke -gbaan υn 'a -ti' 'υn, dε-nυε' 'kle klaa" a mε nyv -wee' "kpei jia' 'de Suifu 'a 'blva- 'di -wεε Kea 'a 'cεn 'je "kpaε' 'pεεn- 'de Israε-nyv "kpei.

24 Uva mε aoa' jrv' -cne "i 'dbaa', υva mε jrv' kvon 'υn kpan', -wεε υυ 'je υυυυ 'blva 'a 'fo -wee' "klein "kpei- kpa. Nyv 'srv a mε Selisalem -kwlo by -son i svan' mamav 'sv υva' -ne nō" -tu" a ε 'je 'o -kwε.

*Nyio 'o "ju 'a dejison
(Matie 24.29-31 ; Maki 13.24-27)*

25 'De εε' nō" tu 'di ε, dι klae" -ia mua nυva' 'de 'jrv o, 'cv o, 'cv-sυn 'a -ti' 'υn ε, ia mε nyv tai' "maa'. Nyv -wee' "klein a mε 'e favn 'υn nia' 'de 'tonie 'a -cruen" 'ε -ti' 'υn.

26 Favn 'a 'sv a mε nyio 'dbaa' 'de dι -ia mua nυva' 'de 'kmv "kpei 'a -ti' 'υn, dε-nυε' "ikmadι -nia 'e javn 'di ε, ι -wee' "klein a mε i -suua'.

27 -Wεε nyv 'je nyio 'o "Ju "jriε- 'jee-, 'de o 'e ji 'bo bue" "kpei, o ke o' tu"bode ke "ikmaa' ke-.

28 -Bo ia' di tu a sea jia' -tee ε, -mε ao "duo 'kpu 'bn, ao kpa "jru "jei, δε-nyε' aoa' seie no" "kuban-i.

Fikitu 'a "ipoo-ti

(Matie 24.32-35 ; Maki 13.28-31)

29 'Bo -mε 'de 'sv ε, Sesi pooe -ti' "i ka 'de sv -pee o 'na : Ao sie fikitu ke ti jri' "jriε- o kea' !

30 -Bo aoa sea i 'je -wεε ia sea win dee tbaa' -tee 'sv ka -kua" a "kuban i ε, ao 'je kan' 'mε.

31 'Kamε εε mu nia' -ke 'de nyio 'o "ju 'a deji no" 'bn -ti' 'bn, -bo aoa sea di -ni 'je -wεε ia sea 'o nyini ε, -mε ao poε -kwlv o ka Kea 'a 'beode 'ε "jri "kpaepo no" o "kuban- i ε.

32 'Ma 'tmv aopv to' -ti : Nyv -nia 'kmv 'de -sianwv -ni 'di ε, sv -wee' "klein se 'mei, di -nia 'mva- i -wee' a jea 'o nyini.

33 'Blva ke javn a mve i soan', 'kaa 'ma wlv se isoin 'no 'kmv.

Ao -te "jriε- "i

34 'De o 'na : Ao -tu" aoa' -ce" 'ε -ti', ao 'bo aoa' -cei" 'taiε, -wεε δε dia' ke nmε 'naa' ke 'kmv 'a di ke 'wei 'a 'tvn 'bo aopv kvon 'bn 'bleε, 'de ia' 'wv tu je aopv "jru -tiie'-,

35 δε-nyε' ka nyv o poa 'sai 'de εε "fian 'blva 'dinyv -wee' "jru i ε 'kamε εε mu nia'.

36 Ao 'bo 'mve, ao bae Kea jeejee, -wεε ao 'je 'kpu 'ble 'de ao 'je di -ia mua jia' 'mva- woin" 'pv, -wεε aoa' di je cre 'de nyio 'o "Ju "juoi.

³⁷ Ka -son' ɔ -stan', 'kamɔ Sesi a tɔɔ nyɔ de 'de Kea -gbu klaa" 'di, -wee -bo kwie kpun ε, 'de ɔɔ mu "mau'wɪ -wee' nva' 'de olifi-cru "kpei.

³⁸ -Wee -bo -klae" pɛɛn "o -klae" pɛɛn ε, nyiɔpu a ji ɔɔ' wlu doin" o poa' 'de Kea -gbu klaa" 'di.

22

"Jrujevn a pa Sesi 'a jaa"

(Matie 26.1-5 ; Makɪ 14.1-2 ; San 11.45-53)

¹ Kɔɔnkɔwla' 'wɔb -kɔ' -εε 'nyɪnɪ nɪa pakɪ, -ε "kpei ɔɔa diia -di'pɛn -sea' -puun" de o mu a "kɔɔan i.

² 'Sɔ 'Sraa -saɔn 'a klae" o, kɛ' wɔ-saɔn a -pɔn Sesi 'a 'dba -kɔ i, 'kaa ka ɔɔ 'jea εε' sɔn nɔ ε, 'ka se nɪ, de-nɔε' ɔɔa plee nyɔ 'a "jriε- 'mε.

Suida 'wɔɔn- Sesi 'a 'de to -tɪ 'mε

(Matie 26.14-16 ; Makɪ 14.10-11)

³ 'Sɔ -sɔɔn' paa 'e Suida -ɔɔ "kpei -tenynɪ nɪa Isikario 'ɔn 'ε ɔ nɪε klai" nynuɔ -nɪa -puue 'jɔ 'sɔɔn 'ɔ due' -o.

⁴ ɔɔmɔ -pɔɔa a Sesi 'a dbɔɔn -puue 'jɔ 'sɔɔn 'de ε, ɔmɔ -mu' 'de -ɔ -ke 'sraa -saɔn 'a klae" ke Kea -gbu i fuɔɔn 'a "jru o jɔ- 'je Sesi 'a 'de toɔn 'a wlu 'ɔn 'bεε-.

⁵ 'Sɔ ɔɔa nɔε 'mɔa-, 'bomɔ 'wɛi ɔɔ 'jea Suida "nyɪ ε, ɔɔ 'bεε- ɪa' wlu 'ɔn -ke.

⁶ Suida 'wɔɔn- 'wɛi "nyɪ-tɪ 'mε. De -tba' 'o mu ε, ka ɔ 'jea nɔ -wee ɔ 'jea Sesi 'e to 'de nyɔ ti "i wɔɔ-, εmε ɔɔ -pɔn i.

Sesi ke ɔɔ' dbɔɔn nmaεε Pakɪ 'a -kɔ' -tu" dɪ-

(Matie 26.17-25 ; Makɪ 14.12-21 ; San 13.21-30)

⁷ -Di'pɛn -sea' -puun" de o mu 'a -kɔ' 'ɔ 'wɪ -ε 'di ɔɔa 'dbaɔ pakɪ 'a 'sraade nyɪnɪ'. 'De εε' 'wɪ tu 'di

me Suifu-wi" 'je 'blae -tɔɔ 'dba, -wɛɛ ʋʋ 'je Pakɪ 'a diidɛ pi.

⁸ 'Sʋ Sesi dɔɔɛ Piɛi ke San ɔ 'na : Ao mu -wɛɛ ao 'je -aa Pakɪ 'a diidɛ pi -a -je di.

⁹ -Wɛɛ ʋʋʋ -tee' ɔ i ʋʋ 'na : -Ta wɛ- -ɪn -nɪ "i -a -je ɛ pii ɛ- ?

¹⁰ 'Sʋ ɔ 'na : Ao po doin" i, -bo aɔa sea -kwɔɔ i "si ɛ, aɔa muɛ "ju due' jɛɛa', ɔ 'je "nidɛ 'ble, -mɛ ao bla 'bo ɔ 'de, -wɛɛ -gbu" -ɛ 'di ɔɔ mua paa' a, 'de ao ke ɔ 'je 'e pa -ke.

¹¹ -Wɛɛ ao 'je wlu ka 'de -gbu" jei -pee : -Aa 'blei 'naa -ta ka ɔ ke ɔɔ' klai" nynuu 'je Pakɪ 'a diidɛ dii ɛ- ?

¹² -Bo ao 'da kan' a, ɔɔ mu ao -gbu" 'a "jei wɔn klaa" due' tɔɔa' -ɛ 'di "kpei -tedɪ ke dɪ -wee' "klein 'je kpɔi" -tee ao 'je jɛɛ-. 'bomɔ ao 'je Pakɪ 'a diidɛ pii-.

¹³ ʋʋ mua, ka Sesi "sia dɪ 'a 'nynɪ ɛ, 'kamɔ ʋʋ jɛɛ ɪ, -wɛɛ ʋʋ pi Pakɪ 'a diidɛ.

Sesi 'a de'boɔdiidɛ

(Mati 26.26-30 ; Maki 14.22-26 ; 1 Korɛnti 11.23-25)

¹⁴ -Ta dɛdi nɔ" nynia 'sʋ ɛ, Sesi ke ɔɔ' dboun -tee dɛ dia' -pɔn".

¹⁵ 'Sʋ ɔ wlu' 'de ʋʋ -pee ɔ 'na : 'ɪn nɪɛ "i sese ao ke 'ɪn 'je Pakɪ 'a diidɛ -nɛ di -tadue -wɛɛ 'ɪn 'je 'ma -cɛ" wɔn 'jea' mu,

¹⁶ dɛ-nʋɛ' 'ma 'tmʋʋ aɔpʋ 'mɛ, 'ɪn se ɛ dii la 'bode mamav 'sʋ ɛ 'je ɛɛ' -cɛɛn' -nɛ 'ɛ "i -kwɛa' jɛɛ- 'de Kea 'a kɛɛma' -kwɔɔ 'di.

¹⁷ 'Sʋ Sesi "due nmɔ -saan -dɛ 'ɔn, -wɛɛ ɔ po ɛɛ' Kea 'sɛ-, 'de ɔ 'na : Ao "due 'ɔn -wɛɛ ao 'je ɛ "wɔin -seea',

18 de-nue' 'ma 'tmuue aopu to' -ti, de -wluu -ta -e mua nya 'in se resen 'jo 'o nmo 'nai mamau 'su, Kea 'a tu"bode 'je "jri "kpaie po.

19 -Wee o "duo -di'pen 'un, o poe ee' Kea 'se-, o ceen e i o "nyu e uupu 'de o 'na : -Di'pen -ne, e nte 'ma ku 'in toa 'de aoa' -ti' 'un -o. Ao nu ee' de tu jeejee 'de ao 'je 'ma -ti' -kwlu o po.

20 Uu -koa' -di'pen -ne dia' 'su o "duo nmo -saan 'a de 'un e -ke 'de o 'na : Nmo -ne e nte 'ma nymo -e -wla i 'de aoa' -ti' 'un -o, eme -po' dbee de dee 'de ao -ke Kea 'nyu.

21 Ao -gbun 'no "ju -oo mua 'un 'e toa' 'a, o ke 'ma -a -nte sun -tadue poa' -ta.

22 To' -o, nyio 'o "ju a jie 'mea' la, ka Kea cean ee' wlu -tie" see e, 'kaa e nte "nmia-ti -o 'de "ju -oo mua oo' plei nia 'a -ti' 'un.

23 Uu 'woan wlu -ne 'su, uu -tee ba i -teea' -pun" due 'due uu 'na : Nyu we- -bee' -me 'e nua' 'de -a "klu -ta a- ?

-o -ni kkaa" a- ?

(Matie 18.1; 20.25-28 ; Maki 9.34; 10.42-45)

24 E 'wluu 'o mu e, dboun 'a 'su -tee ba o -toa' -pun" 'bo uupu 'a 'su 'nyu, -wee nyu -nia uua' kkaa" 'de uupu "klu e, uu 'je o juo-.

25 'Su Sesi wluu uu -pee o 'na : 'Beo-wi" -tea nyu "jru kpo' i 'no 'bluu -"kpei e, uu -siiie nyu uu 'blea won, -wee nyu uu -sia won -nu, -wi" -mu uua 'daa- uupu uua' de 'doo "jrii nuun.

26 'Kaa aomo 'bo kan' nue, nyu -nia kkaa" 'de aopu "klu e, o nu oo' -ce" "ju -saan" 'un, -wee nyu 'blei 'je oo' -ce" nyu "juoinuui 'un nu.

27 'De nyioupu "klu e, nyu we- -ni kkaa" a-, -joo diia 'tabu "kpei -ae, -aee' -joo nuua nyu "juoi e- ?

ε se -joo diia 'tablv "kpei nu- ? 'De -me 'kamo 'in nu 'de aopv "klu -ta ka nyv "juoinvvi na.

²⁸ Aopv mo ε, 'kle 'in 'jea emε ao 'je -ke 'de nai" 'blea' 'vn.

²⁹ Emε -tv 'in -tee aopv- 'beode 'dei ka 'in "Bo -tee ε 'vn 'dei -ke ε,

³⁰ 'de ao ke 'ma -a -je -tadue dii, -a -je -tadue 'naa 'de 'ma kεema' -kwlv 'di -wεe ao 'je tv"bokpae "kpei -te, -wεe ao 'je Israε-blva 'a blo'wvn -na -puue 'jo 'sovn o 'pee 'je.

Piei a muε Sesi wvn -saa'

(Matie 26.31-35 ; Makv 14.27-31 ; San 13.36-38)

³¹ 'Sv Tv"bo wlv o 'na : Simo, Simo, -sion' -tees' 'vn aopv i, -wεe o 'je aopv 'vn -gbao' ka nyv o -fuan' ko 'vn ε.

³² 'Kaa 'in bae -ma Kea 'mε -wεe -ma 'ma -kwlv" -tea' je -kwlin 'wlv. 'De -bo -in -biie" 'no 'vn o ε, -wεe -in -je -ma de'di -wi" 'a dt ikuu-.

³³ 'Sv Piei 'na : Tv"bo, -ta vva mua -vn -kaso 'di pooa' a, 'de -ta vva mua -vn 'dbaa, 'bomv sv 'je 'vn -kaso 'di poo, 'de 'je 'vn 'dbaa -ke.

³⁴ 'Sv Sesi 'na : Piei, 'ma 'tmv -vn -ε, no" -tv sun" 'je -sro' -stan a, -ma muε wlv" kpe taan -in -je 'nv -in se 'vn juo-.

Ka klai" nynuu 'jea nv 'bode ε

(Luiki 9.2-3; 10.4)

³⁵ 'Sv Sesi wlv' 'de sv -wee' -pee ke'wlv o 'na : -Ta 'in dboa aopv -wεe ao sea 'wei 'dipode ke, -ke ke "kwlai- 'ble 'ee, de jre' -pvn aopv 'kwa 'mεε ? 'Sv sv 'na : "In-, de jre' se -a 'kwa -pvn.

³⁶ 'De o 'na : Kaan ka mo 'jaa nyv -blea ov' 'wei 'dipode, o "duo ε 'vn. Nyv -blea -ke, o "duo ε 'vn

-ke, 'de nyɔ sea' -cne 'ble, -me ɔ ple ɔɔ' 'ɔnpaade
'de ɔ 'je -cne due' -tin'.

³⁷ 'Ma 'tmɔ aopɔ 'me : wlu -crɔa' 'de 'ma -ti'
'ɔn -ne, ɪ 'je 'o nyɪni -o. εε' wlu tu 'naa : ɔ -sroos'
'bo 'diwɔnyɪnɪɔn 'a -tɔn 'i. De de -crɔa' 'de 'ma
-ti' 'ɔn -ne -tee 'o nyɪni -ti.

³⁸ 'Bomɔ klai" nynu 'na : Tɔ"bo, -cni 'soɔn ka
-ta. 'Sɔ Sesi 'na : ɪ -tiεi".

*Sesi bae Kea 'de olift-crɔ 'kpei
(Matie 26.36-46 ; Makɪ 14.32-42)*

³⁹ Sesi "sia "kpaε' 'sɔ, ɔ muε 'e olift-crɔ "kpei
ka ɔɔ nɔa see ε, 'sɔ ɔɔ' klai" nynu bla 'o ɔ 'de.

⁴⁰ ɔ nyɪnia 'bo 'a -ta -tu 'sɔ, ɔ wluε ɔɔ' klai"
nynu -pee ɔ 'na : Ao bae Kea -wεε ao je 'e
deɛaɔn 'di 'kpa.

⁴¹ 'De ɔmɔ tεεn ɔpɔ kɪn de-saan" ka, ka nyɔ
ɔ -fiɪ" a "soukpo ε, 'kamɔ 'bo tɛn-, -wεε ɔ tba 'kɔi-
i 'de ɔɔ bae Kea ka ɔ 'na :

⁴² 'In "Bo, -bo ε -nɪε "i ε 'je 'ɔn 'kle -ne o tεεn
'de ε, 'Kaa ka "o ka ε 'je ε nɪ ε, 'ma -nɪ 'tɔn nɔ-tɪ
'bo nɔɔε, εε' -nɪ 'tɔn nɔ-tɪ nɔɔε-.

⁴³ ['Sɔ Kea 'a "soai due' 'wluε 'e jaɔn 'di ɔ jɪε
ɔɔ' dɪ i kua'.

⁴⁴ -Ta 'mεa 'a faɔn 'kpa 'de ɔ 'ɔn 'sɔ ɔɔ' Kea
baewlu a cɛn nyɔ 'ɔn 'ε, ɔɔ' -su' -a -toa" 'bo 'blɔɔ
ε -kɔ' nymɔ kɔn-.]

⁴⁵ ɔ -kɔa' baea' 'sɔ, ɔ sɔn 'ɔn 'ε, -wεε ɔ mu 'de
ɔɔ' klai" nynu o de. -Ta ɔɔ mua -mε ɔɔ -wee'
nɪε 'mɔa' 'de 'jrii "kaea' 'ɔn.

⁴⁶ 'Sɔ ɔ wlu' 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : Deε-tɪ aɔa 'mɔ
ε- ? Ao sɔn 'ɔn, ao 'je Kea bae -wεε -sɔn' je aopɔ
i -tin'.

*Sesi kpυven'**(Matie 26.47-56 ; Makı 14.43-50 ; San 18.3-11)*

47 Ɔ siie wlua 'su, nyv -tuu"-tuu je i "si. Suida -pooa ɔɔ' dboun -puue 'jo 'sɔɔn mo -kɔn 'e vɔpɔ 'mla. Ɔ 'kpa Sesi -pɔn" -wɛe ɔ -gblee ɔ -kwɩ".

48 'Sv Sesi wlu ɔ -pee ɔ 'na : Suida, 'de -kwɩ" -gbleea' 'vɔn mo -ma cɛɛn -wɛe -ma poo nyio 'ɔ "Ju 'srɛ i ?

49 Nyv -ke Sesi na 'jeea dɛ -ɛɛ jia nɔva' nya i 'sv vɔv 'na : Tv"bo, -a po -cɩv ?

50 ɛ "siɛ 'de vɔpɔ 'wɔn 'sv vɔva' due' pooɛ 'sraa -sai klaa" 'a dɔvɔvi -cɩɛ, -wɛe ɔ cɛn ɔ dian o doun" "jru.

51 'De Sesi "duo wlu 'vɔn ɔ 'na : "Ivɔn- 'de, ɛ sie kan', ao 'bo -cɩɛ pooɛ ! -Wɛe ɔ bla "ju -nɔ 'ɔ doun" 'i 'sv ɛ jiiɛ 'bo -kɔ o de.

52 -Wɛe Sesi wlu 'de 'sraa -savɔn klae" ke Kea -gbu ifvɔvɔn 'a "jru kpɔ' i -tevɔn ke nyv-cɔvɔn' -wi" -ji' ɔ kpɔvan' -pee ɔ 'na : Ao 'bleɛ -cɩv ke titii -wɛe ao ji 'vɔn kpɔvan', ɛ -kɔ' -na 'vɔn nɩɛ "ku 'dbai -oo ?

53 'De 'wɩ -wee' "klein 'di ɛ, ao ke 'ma -a -nɩɛ -tadue 'de Kea -gbu klaa" 'di, ao se 'vɔn svɔn -pɔn" -te'. 'Kaa aoa' nɔ" nɩni' -wɛ- la, -jɛ' mɛ la -sivɔn' ɔ' "ikmaa' 'je "kpae' 'pɛɛn-.

*Piei -sa Sesi wɔn**(Matie 26.57-58, 69-75 ; Makı 14.53-54, 66-72 ; San 18.12-18, 25-27)*

54 Vv -kɔa' Sesi kpɔvan' 'sv ɛ, vɔv kpɔ 'e 'sraa -sai klaa" o -gbein". Piei a bla vɔpɔ vɔv -kɔ woi.

55 Vv -tba' nɛ-gban 'bo -gbein" 'a -kwea'-, -wɛe vɔv -gbaeɔ' 'de woi, 'sv Piei jiiɛ 'bo vɔpɔ "klu -wɛe ɔ -te i.

56 'Sv dbonynynokpao' due' -je -o, -me o -tee i 'bo ne woin". 'Sv v "si o "jriε- v 'na : "Ju -no ke o na' -ke.

57 'Kaa Piei -too' o 'na : 'Nynokpao', 'in se o juo-.

58 No" -sia 'o mu de-saan" ka 'sv, "ju jro' 'je o, -mo 'na : -In -nie nyv -nv 'a due' -o. 'Sv Piei 'na : "In-, 'in se vva' due' nu-.

59 ε 'wlvā 'o -mo 'sv, due' ji' ke'wle -mo 'ne εε' wlu "kpei -wee' o 'na : to' -ti -o, "ju -no nie nyv -nv 'a due' -o, de-nve' o -nie Galilei -o.

60 'Kaa Piei wlu' 'de o -pee o 'na : "Bo, de -in -nai" -in -jea 'tmv 'in se ε juo-. 'De εε' no" tu 'di, o "sie wlua' 'sv svn" -sro'.

61 Tv"bo "biia i, 'sv o -gbven Piei ja. 'Sv wlu Tv"bo 'tmva 'de o -pee 'de ε, o po ε -kwlv o. Tv"bo wlu' ka 'de-, o 'na : No" -ti svn" 'je -sro' -sian -ma muε 'vn wvn -saa' kpe taan -in -je nv -in se 'vn juo-.

62 Piei "sia "kpaε' 'sv o -tee -fin' 'a -pvn". O -fin" mamaυ 'sv o' wvn 'di je i "kae-.

*Vv bla Sesi -weε vv -cree" o
(Matie 26.67-68 ; Maki 14.65)*

63 Nyv -vva fua Sesi i ε, vva wlvō' -weε vva blo.

64 -Bo vv blo defo "jri ε, 'de vva blo -weε vv 'na : -In -si' di, -o bla -vn ε- ?

65 'De vva cen -cree" i -tuu"-tuu vva -teo' kwa.

Sesi muε 'o -gbajevn "juoi

(Matie 26.59-66 ; Maki 14.55-64 ; San 18.19-24)

66 -Svn' -suan' 'sv ε, nyv-cvn' -wee'- ke 'sraa -savn 'a klae" ke ke' wv-savn 'kven "jrui, -weε vv kpa Sesi 'bo vva' -gbajevn "juoi,

67 -weε vv -tee' o i ka vv 'na : -Bo -in -ni Klisv ε, -me -in -tmv ε 'de -a -pee. 'Bomō Sesi -seε "kpei

o 'na : -Bo 'in 'tmv ε 'de ao -pee ε, ao se ε to' 'bn 'jei see.

⁶⁸ 'De -bo 'in -tee' aopv i ε, ao se 'e wlu -sai see.

⁶⁹ 'Kaa δε -wlvα -ta la -ε mua nya, nyio o "Ju a muε i -tea' 'de "ikma Kea 'a dianfo o.

⁷⁰ 'Sv υv -wee' "klein 'na : -In -nιε Kea 'a "Ju -o 'jaa ? 'De Sesi 'na : Εμε aoa' -ce" 'kpa 'tmva 'o, 'in nι 'ε -ceεn'.

⁷¹ 'Sv υv 'na : Ε jii 'de o' -ce" 'kpa 'wον -we-, -me δε -εε i -teea' -a -je nyv i -tee' 'bode ε- ?

23

Sesi muε 'o Pilati "juoi

(Matie 27.1-2, 11-14 ; Makı 15.1-5 ; San 18.28-38)

¹ 'Sv nyv -kwea de -wee' "klein son 'bn 'ε, -weε υv kpa Sesi 'bo Pilati "juoi.

² 'Bomv υv -tee o' -ti' "kpei- -tu" 'a -pvn" υv 'na : -A -nynaa "ju -no i, δε-nυε' o' paa nyv bι -son o' dooa υva' "jru o 'na υv 'bo Sesaa 'a 'wei -saa, -weε o' daa- o' -ce" Klisi, 'beo.

³ 'Pilati -teeε' Sesi i o 'na : -In -nιε Suifv-wi" 'a 'beo -oo ? 'Sv Sesi wlu o -pee o 'na : Εμε -jia' 'o 'de -ma -ce" 'wον.

⁴ -Weε Pilati wlu 'de 'sraa -savn 'a klae" ke, nyv -kvn' a "jrui -pee o 'na : Δε -ε -jea "ju -no 'pee kpυv ε, 'in see 'je.

⁵ 'Kaa υv -tve" "kpei ke'wle υv 'na 'de o' nyv δεtoovsn 'bn ε, o -teeε nyv 'a "jru dooa' 'de Galile mamaυ 'sv o e Suide blva -wee' "i "sii- o e -ta nyvni.

Sesi muε 'o Erodi "juoi

(Matie 27.28 ; Makı 15.17 ; San 19.2)

6 Pilatı 'wɔan Galile 'a 'nynu 'sɔ, ɔ -teeɛ' nyɔ i -bo Sesi nɪ Galile i ɛ.

7 ɔ 'wɔan ka Sesi 'wɔa 'de Eroɔtɪ 'a 'blee 'blɔa- "kpei 'sɔ ɔ kpɔ 'de ɔ o. -Mɛ Eroɔtɪ nɪɛ 'o Selisalem 'de ɛɛ' 'wɪ tu 'di.

8 Eroɔtɪ 'jeea Sesi "jriɛ- 'sɔ 'mɔa- a nɔɔ', dɛ-nɔɛ' ɔ -kwle Sesi 'a 'nynu 'wɔan' 'mɛ, ɔ -nɪɛ" ɔ ke ɔ 'je 'jee-, -wɛɛ Sesi 'je jrii' nɔ ɔ 'je ɛ "jriɛ- 'jee-.

9 'Sɔ Eroɔtɪ -tee' ɔ dɪ -tuu"-tuu i, 'kaa Sesi se 'e wlu -sa.

10 -Ta ɛ nɪa kan' -mɛ 'Sraa -saɔn 'a klae" ke, ke' wɔ-saɔn -wee' -nɪa 'o ɔɔa -tuu"- ɛ Sesi -tɪ "kpei- ɔɔn- ɔɔn-.

11 'Sɔ Eroɔtɪ ke ɔɔ' "soa-wi" a wɔa Sesi 'mɛ, ɔɔa -flɛɛn 'o, ɔ paa ɔ "bai -ɛɛ nɔa blɛblɛ 'ɔn, 'de ɔɔ kpɔ 'de Pilatı o de.

12 'De ɛɛ' 'wɪ tu 'di ɛ, Pilatı ke Eroɔtɪ -ɔɔ -kɔan tɔ tɛin" 'de ɛ, ɔɔ 'kpa dɛɛɔn.

Sesi 'a 'mɛ -tɪ 'a wlu 'bɛɛ'

(Matie 27.15-26 ; Maki 15.6-15 ; San 18.39-19.16)

13 Pilatı 'kuɛn 'sraa -saɔn 'a klae" ke nyɔ-ɔɔn' ke nyɔ -wee' "klein "jruɪ, -wɛɛ ɔ wlu' ɔɔɔɔ -pee ɔ 'na :

14 "Ju ao ja 'ɔn -ta -wɛɛ ao 'na ɔɔ dooa nyɔ 'a "jru ɛ, 'ɪn -tee' ɔ 'wɔn i -wɛ- 'bo ao -wee' "klein "juɔi. 'Kaa dɪsaɪn "klein aɔa -tuu" ɔ "kpei- ɛ, dɛ 'ɪn 'jea tɔ' 'ɔn 'je ɛ, ɛ se nɪ-.

15 Eroɔtɪ foo" 'sɔ se ɔ dɛsaɔn jɾɛ' -pɔn" 'je -ke, ɛmɛ -tɪ ɔ jɔ 'nɔ -a o de. Aɔa 'jee, "ju -nɔ, dɛ "o dɛ jɾɛ' -ɛ -jea ɔɔ' 'mɛa' 'je, ɔ se ɛ nɔ.

16 'Kaa 'ma mu ɔ klae- 'ɔn kpa' -wɛɛ 'ɪn 'je ɔ i "sii-.

17 ['De 'bo -kɔ' "o -kɔ' -sɔn see ε, Pilatɪ a "siie-
-kaso 'dii υυ nɪa "i i.]

18 'Sυ υυ -wee' -saa -cruɛn" -tadue, υυ 'na : -In
-dba "ju -nɔ -wɛɛ -ɪn -je Barabasɪ i "sii-.

19 'De Barabasɪ nɪɛ -kaso 'di, dɛ-nɔɛ' nyυ -toa
'blɔajɛi wɔn o -wɛɛ -υυ -dba "ku -kwɔ -gbai -fɔn'
nɔ" ε, ɔ nɪɛ 'e υυυυ "klu.

20 Pilatɪ nɪɛ "i ɔ 'jea Sesi i "sii- ε, ɔ wlu' 'de nyυ
-kwea de -pee ke'wɛ.

21 'Kaa υυ -wee' "klein -saa -cruɛn" υυ 'na : -In
kɔ ɔ 'bo tu -kwɪ", -ɪn kɔ ɔ 'bo tu -kwɪ" !

22 Pilatɪ "due wlu 'ɔn ke'wɛ kpɛ 'ɛ taan -nɛ ɔ
'na : Dɛɛ-tɪ ε-, dɛsavn -je wɛ- ɔ nυ ε- ? Dɛ ɔ nυa,
-wɛɛ ɔ 'jea 'mɛ 'ɪn se ε 'je 'de ɔ 'ɔn. 'Ma mu ɔ
klae- 'ɔn kpaa' 'de 'ɪn 'je ɔ i "sii-.

23 'Kaa υυ 'nɛ Sesi 'a 'bo tu -kwɪ" kɔ -tɪ 'a wlu
"kpei mamav 'sυ υυa' "wɔ -cruɛn" je 'o "kpei 'bɔɔ-.

24 'Sυ Pilatɪ cɛn 'o wlu ɔ 'na : Dɛ ao -teea' i a
mυɛ nυa'.

25 'Ju -nɪa -kaso 'di 'de 'blɔajɛi wɔn o toa' ke
'ku 'dbaa 'a -tɪ' 'ɔn 'de -ɔɔ i "sii-tɪ υυ -teea' i -tee
-tee"- ε, ɔmɔ Pilatɪ "sii- i. 'Sυ ɔ 'bɔɔ- υυυυ Sesi
kwa, -wɛɛ dɛ υυ nɪa "i, υυ 'je ɔ "jrɪi nυ.

Sesi kɔɔɛ' 'bo tu -kwɪ"

(Matie 27.32-44 ; Makɪ 15.21-32 ; San 19.17-27)

26 -Ta υυa kpaa Sesi 'dbaa' a, 'bomɔ υυ ke Sirenɪ
i due' nyυ a 'daa- Simɔ -gbυυn' 'bo -jei", -mɛ ɔɔ
'wɔɛ -gbei". 'Sυ υυ nynɔɔ i -wɛɛ υυ -tu" ɔ Sesi 'a
'mɛtu "kpei 'de ɔ 'je ε 'ble 'bo ɔ 'de.

27 Nyυ -tuu"-tuu 'wla υυυυ 'dei. 'Nynυkpae' a
-fɪn", υυa bla pɛɛ- 'de ɔɔ' -tɪ' 'ɔn.

28 'Sv Sesi "biie i 'de svsv o fo o -wεe o 'na : Selisalem-nynvkae', ao 'bo 'vn -fien"-, ao -fun" aoa' -ce" ke aoa' "nynuu ke-

29 δε-νε' 'wι jri' -a mu nynia' -wεe nyv 'je wlu ka : 'Mva nv -sran -sie nynvkae', 'mva- nv "kwli -sea' "ju 'wlv due' ε, ε ke nyιε "ju sea' 'nya due' ke-

30 'De εε' nō" tu 'di ε, nyv a muε wluα' ka : Cru klae" ι 'wla 'de -a "kpei, cruo" ι kaan -a "jrii-

31 'Kaa -bo vva sea dι -nι tu jao "jrii nv 'ee 'de -mε tu soε -mε 'e ?

32 -Ta vva kpaα Sesi ε, sv kpa 'diwvnyvnyv 'svv -ke 'de sv ke Sesi 'e -tadue 'mεε.

33 Sv nynia 'o -ta nyv a 'daa- "jru kpa" a, 'bo sv kvv Sesi tu -kwlv". Sv kv 'diwvnyvnyv 'svv -nv 'mε 'bo tu -kwlv" -ke. Due' kvvε 'o Sesi 'a dianfo o, -wεe due' -nv kvvε 'o vv' kvanfo o.

34 'Sv Sesi wlv' ka o 'na : 'In "Bo, dι vva nva -ta ε 'bo ι -svε' 'bo svsv "jru, δε-νε' sv se 'e ι 'de juo-

ε 'wlvα 'o mu ε, "soa-wi" pvvε vv' 'vnpaadι soa', -wεe sv -gblι' 'vn 'bo sv 'a 'sv 'nynι.

35 -Ta sv kvvα Sesi 'bo tu -kwlv" ε, nyv -tuu"-tuu -gbae'-, -wεe -svα -jraa' svsv. 'pee jevn -wi" a wlaα Sesi 'mε, sv 'na : Vmō -o -pvva' nyv jrv' ε, o 'pυv- vv' -ce" la -a -je o 'je 'de ! -Bo o nι Klist, "ju Kea 'cra i 'de nyv "klu ε, -mε o "sii- la 'e !

36 "Soa-wi" a wlaα Sesi 'mε -ke, sv 'kpaα' 'bo o -pυn", -wεe sv "nyv o -koonmō.

37 'De sv 'na : -Bo -vn -nι Suifv-wi" 'a 'beo ε, -mε -vn -pυv' -ma -ce" la 'e !

38 Δε -cruα' 'de Sesi "jru kvv' fo o ε, ε 'naα : "Ju -nv nιε Suifv-wi" 'a 'beo -o.

39 'Diwōnyñiṽn -ṽṽ -kōōa 'bo tu -kwłı" ε, ṽṽa' due' a -cree"- Sesi 'mε ṽ 'na : -In se Klisi nı -nε ε- ? -In -pṽṽ' -ma -cε", -wεε -ın -je -a 'pṽṽ- -ke.

40 ṽ 'tmṽa dε -nε 'sṽ due' -sia 'o -tee ṽṽ' "bli -cεa' -pṽn" ṽ 'na : Kea 'a faṽn 'a nṽ -ṽṽn ? 'Pee kpṽan -mō -ke ε, dε -nε mε -ma -tmṽṽ ?

41 -Mō -ke 'mō ke- -a -nıε kui wōn 'je ka-, dε-nṽε' -aa kplın saın, 'a -kei" mε -aa -je, 'kaa "ju -nō -mō se dεsaṽn jrε' nṽ.

42 'Sṽ ṽ wlu' 'de Sesi -pee ṽ 'na : -Bo -ma sea 'de -ma 'beōdε 'ṽn de ji ε, -mε -ın po 'ma -tı' -kwłṽ o.

43 'Sṽ Sesi wlu' 'de ṽ -pee ṽ 'na : Tō' -tı 'a tō' -tı 'ma 'tmṽṽ -ṽn, 'de -stanwı 'di ε, -ın -ke -aa muε 'de Kea 'a kεεma' -kwłṽ 'di mua'.

Sesi 'a 'mεa'

(Matie 27.45-56 ; Makı 15.33-41 ; San 19.28-30)

44 'De εε' nō" tu 'di -mε 'jrṽ -tee -gbao, 'kaa ε "muε 'jri. 'Sṽ kwie kpṽn' 'de 'blṽa- -wee' "klein "kpei mamaṽ 'sṽ, ε je -kwie" jrṽ -gbao jεε-.

45 'De εε' nō" tu 'di ε, tae' fō -nıa Kea -gbu klaa" 'di ε, ε sōn 'fō 'o 'bo -kwea'-.

46 'Sṽ Sesi "wō ṽ 'na : 'In "Bo, 'ın -tee' ε 'ma 'kmṽ kwa. ṽ 'da kan' 'sṽ, ṽṽ' feeε' blṽε i-.

47 "Soa -wi" 'a -jeopoi 'jeea dε -nṽṽa 'mṽa- "jriε- 'sṽ ṽ 'bεε- Kea 'a 'nynı "i ṽ 'na : Tō' -tı -o, "ju -nō nıε 'pepe -cεεn'-.

48 Nyṽ "klein -kwea de 'jeea dε -nṽṽa 'mṽa- "jriε- 'sṽ, ṽṽ muε -gbεin" woi 'de kplea' 'ṽn.

49 Sesi 'a "dεi-wi" ke, 'nynṽkpaε' -włṽa Galile 'de -ṽṽ -ke ṽ jia poε kıın -ta -tōōn, -wεε ṽṽa -gbṽn' dε -εε nṽṽa ja.

ṽṽ -tee' Sesi i

(Matie 27.57-61 ; Makı 15.42-47 ; San 19.38-42)

50-51 -Gbajei due' -ɔɔ 'nynɪ nɪa Sosev, ɔ 'wɪvɛ 'o Arimate 'de Suide, ɔɔ fue Kea 'a 'beɔ dɛ-. Ta -gbajeɔn a pɔɔa Sesi 'a 'mɛ -tɪ ɛ, ɔ ke vɔ se ɛ 'vɪn nɪ-, dɛ-nvɛ' ɔ "srei, ɔɔ pleɛɛ Kea.

52 ɔmɔ -ɔ mu Sesi 'a "ku i -teea' 'de Pilatɪ o.

53 'Sv ɔ -sa ɔɔ' "ku 'bo tu -kwɪ", ɔ "fin ɔ tae' plu "jrui -wɛɛ ɔ -te' ɔ i 'de -gbain' 'di. ɛɛ' -gbain' tu "bluuɛ' 'de 'soa- 'di, vɔ se nyɔ i -te 'de ɛ 'di due'.

54 ɛ nɪɛ dɪ nmaewɪ -o, Suifu-wi" 'a -kwlewɪ 'a -kwie".

55 'Nynukpae' -wɪvɛ Galile -vɔ -ke Sesi a na, vɔ ke Sosev mu' -wɛɛ vɔ sie Sesi 'a i -tesvɔn ke ɔɔ' -gbain' "jriɛ- o. Vɔ 'jea Sesi 'a "ku 'de -gbain' 'di pɔ-ta 'sv ɛ,

56 vɔ 'wɪvɛ 'e -gbain' "kpei vɔ muɛ -kwɪɔ de, -wɛɛ vɔ nmae 'cna ke -dai'klɔ ke- 'sv vɔ -kwle', dɛ-nvɛ' ɛ nɪɛ -kwle -wɪ -o 'kamɔ ke' 'da.

24

Sesi 'a "kunyɔɔ' sɔan'

(Matie 28.1-10 ; Makɪ 16.1-8 ; San 20.1-10)

1 Suifu-wi" 'a -kwlewɪ 'wɪvɛ 'o -jei" ɛɛ' -sɔn' wɔɪn" 'sv, 'nynukpae' -nvɔ -cnvɔn' 'de -gbain' "kpei, vɔ kpa 'e -dai'klɔ vɔ nmaea.

2 -Ta vɔvɛ mua -mɛ "soukpo -ɛ -kaan 'bo -gbain' "wɔɪn 'wɪvɛ 'o 'wɛ-.

3 'Sv vɔ pa 'de -gbain' 'di, 'kaa vɔ se Tv"bo Sesi 'a "ku jɛɛ-.

4 -Ta vɔ nɪɛ tɔ' "kpei naa' a, 'sv nyv 'sɔɔn jrv' -vɔvɛ 'vɔnpaadɪ a fan -taan' vɔvɔvɔ "kpei.

5 'Sv dɛ waa vɔvɔvɔ 'dii, vɔ bla "jru -kwɪ". 'Sv nyv 'sɔɔn -nvɔ wɪvɛ vɔ -pee vɔ 'na : Dɛɛ-tɪ aɔa -pɔn "ju -nɪa 'kmv i 'de 'mɛvɔn "klu ɛ- ?

⁶ 'Kaa ɔ se -ta nɪ-, ɔ sɔn "kunyɔɔ'. -Ta ɔ ke ao nɪa 'e Galile 'de ε, de ɔ 'tmɔa ao po ε -kwɔɔ o, ɔ wlu' ka 'de- ɔ 'na :

⁷ nyɔɔ 'ɔ "Ju 'je 'de tooε -o 'de deɔaunɔun 'kwa, 'de ɔ 'je kɔɔε- 'bo tu -kwɔɔ", -wεε ɔ 'je 'kmɔ de ji 'de 'wɪ 'a taan -nε 'di.

⁸ 'Sɔ wlu Sesi 'tmɔa 'de ε, 'nynɔkpaε' -nɔ po ε -kwɔɔ o.

⁹ Uɔ 'wɔba 'de -gbaun' "kpei ε, dɪ "klein ɔɔ 'jeea "jriε-, ɔɔ 'tmɔ ɪ 'de dboun -nɪa -puue 'jɔ due' ke nyɔ jrv' -pee.

¹⁰ ε nɪ Madi -wɔba Madala ke Saanɪ ke Saki de Madi ke 'nynɔkpaε' jrv' -ke ɔɔ nɪa 'o ke, ɔɔpɔ -tmɔ de -nε 'de Sesi 'a dboun -pee.

¹¹ De 'nynɔkpaε' -nɔ 'tmɔa 'mɔa- ɔɔ se ε tɔ' 'ɔn 'je, de-nɔε' ɔɔa 'wɔn ε 'mii ka ja jaa' nɪa.

¹² 'Kaa Pici sɔan 'ɔn 'sɔ ɔ kpa plea' 'de -gbaun' "kpei ɔ -gbɔn 'de ε 'di, 'kaa tae' plu 'a 'sɔ mε ɔ 'jee "jriε-. De ɔ 'jea 'mɔa- ε "mɔɔ- tai' 'sɔ ɔ muε -gbein" de.

'Bo Emaisɪ -jei'

(Maki 16.12-13)

¹³ 'De εε' 'wɪ tu 'di ε, klai" nynuu 'sɔɔn -ɔɔa mu 'de -kwɔɔ due' -εε 'nynɪ nɪa Emmaisɪ 'di. -Jebɔ 'a -toe 'a -puue 'jɔ due' -nɪ 'o εε' -kwɔɔ -tu ke Selisalem 'nynɪ.

¹⁴ 'Sɔ dɪ "klein -nɔɔa 'de Selisalem ε, ɔɔa 'tmɔ ɪ "wɔin.

¹⁵ -Ta ɔɔ nɪa wɔua' 'de ba o -tooa' 'ɔn 'sɔ Sesi 'kpaε' 'bo ɔɔpɔ -pɔn", -wεε ɔ ke ɔɔpɔ a naa bi' i.

¹⁶ 'Kaa ɔɔa' "jri kuε kwa ɔɔ se ɔ "i juo-.

¹⁷ -Wεε ɔ wlu 'de ɔɔ -pee ɔ 'na : De aoa di 'mii 'de ao -wee' je "jrii "kɪkɪ nɪ kan' a- ?

18 'Su uba' due' -oo 'nynu nia Kleopasi ε, o wlu' 'de Sesi -pee o 'na : -Ta -mo -wlu 'de Selisalem-nyu "klu, -wee di "klein -nuba 'de 'wi -ni 'di -wee -in si juo ε- ?

19 'De Sesi 'na : -Mi 'a di tu 'de ε- ? 'Su ub 'na : Di -i -nuba Sesi -wlu Nasareti -o -nia Kea 'a wlu 'kwajaai "jrii ε, umi -aa -tmu. Sesi -no oo' "ikmaa' poe "jri "kpaε' 'de oo' nubu ke oo' wlusun 'un 'bo Kea ke nyu -wee' "juoi.

20 Ka -aa 'sraa -savn 'a klae" ke nyu-coun' -wi" to o 'emu -wee ub 'jea oo' 'pee, 'de ub kuoo o 'bo tu -kwli" ε, -in si 'woon ?

21 -Apu mooo naa to' i 'de ε, -a -na omo -je israe-nyu seie- 'de uba' tonyu 'kwa 'de-, 'kaa ia' di tu nuba -sian εε' 'wi taan -ne ka.

22 To' -o, 'nynokpaε' jru' -wlu 'e -a "klu -ub -ma" a -a tai', ub mua 'de -gbaun' "kpei -son' woin" ε.

23 Ub se oo' "ku jεε-, ub jia de 'su ub 'na : Kea 'a "soa-wi" -wlu 'de ub -pee -ub -na : O son 'un 'ε, o niε 'kmu.

24 -Wee nyu jru' 'wlu 'e -a "klu 'de ub mu 'e -gbaun' "kpei -wee di "klein 'nynokpaε' "sia 'nyu ub jεε i kan' -cεen'-, 'kaa ub se omo 'o -ce" 'kpa 'je.

25 'Su Sesi wlu' 'de ubpu -pee o 'na : 'Oo nyioppu ao se -me 'ε to'di ni kan' a- ? Di "klein Kea 'a wlu 'kwajaavn 'tmua 'de ε, aoa' ia' to 'un niε 'kle !

26 Klisi se 'kle -ne 'un cεen i 'dee- -wee oo' 'beode se 'de o 'kwa 'kpai ?

27 -Wee di "klein Moisi ke Kea 'a weepoun 'tmua 'de oo' -ti' 'un 'de uba' 'sbe 'di tein" ε, o -tee ia' wo -saa 'de ub -pee.

28 -Ta uba nynia 'o -kwlu uba mua 'di -pun' 'su, ka nyu o -sia' -wee oo mua nyaa 'kamoo Sesi a -pon

o 'je nu 'de-.

²⁹ 'Kaa vu kpυυn o i vu 'na : -In -ji' -in -ke -a -je -ta 'pen, -kwlu' a -ko' 'su Sesi ke vu paa 'o -kwlo.

³⁰ -Ta o ke vu nia de dia' 'bo 'tablu "kpei 'su ε, o "due -di'pen 'un o -ko εε' Kea 'se poa' -wee o cten ε i 'de o "nyt ε vuυv.

³¹ 'Su vva' "jri 'bai' vu juo o "i, 'kaa o "maa vuυv "jrii.

³² 'Su vva wluε ba -pee, vu 'na : -A -blu" -aa, omo -o 'teo 'dee-, εμε -ti -ta o -saa' Kea 'a wlu wo 'de -a -pee 'su -a 'di cen 'cna "kpei 'dee-.

³³ 'Bo ε "sri vu je Selisalem de nu, vu je dboun -nia -puue 'jo due' ke nyv -ke vu 'kuan "jrui jεε-.

³⁴ 'Su -wi" -mu 'na : Tv"bo jie 'kmu de -ceen'-, o ke Simo 'jee.

³⁵ -Wee de -nvva vuυv "jrui 'bo -jei" ke 'de ka Sesi ke vu nia 'o 'tablu "kpei -wee o ceεan -di'pen i 'bo vu "juo ε, 'de vu po vuυv ia' "kuan.

Sesi toε o' -ce" klai" nynuu -nia -puue 'jo due' "i

(Matie 28.16-20 ; Maki 16.14-18 ; San 20.19-23 ; Nvυdi 1.6-8)

³⁶ Vu siie wlua' kan' 'su, Sesi 'a -ce" 'kpa -taan' 'bo vva' -kwea'-, 'su o 'na : Ao 'je pee 'a blua' !

³⁷ 'Su deε waa vuυv 'di i, favn a nu vuυv 'me, vuυv 'na -me vu 'jeeε -suu jre' "jriε- 'de-.

³⁸ 'Kaa Sesi wlu' 'de vu -pee o 'na : De -εε tai' "maa aopυ ε- ? Deε-ti aoa naa to' -nia kan' i 'de ao pee o ε- ?

³⁹ Ao -gbυn 'ma kwa ke 'ma bi ja, ε 'ma -ce" 'kpa -o ! Ao 'tun 'mi i, ao 'je 'un 'je, de-nve' -suu se -suen' ke 'kpa 'ble ka 'mo nia.

40 -Ta ɔɔ 'tmɔba wlu -nɛ -mɛ, ɔɔ toɛ ɔɔpɔ ɔɔ' kwa ke ɔɔ' bi "i.

41 Uɔa nu 'mɔba- 'mɛ -mɔ, 'kaa ɔɔ se ε tɔ' 'ɔn 'je ke 'pepe. Ka ɔɔ nɔa 'de tai' 'a "maa' 'ɔn Sesi 'jea kan' 'sɔ, ɔ -teeɛ' ɔɔpɔ i ɔ 'na : Ao 'ble diide jre' 'mɛ -taa ?

42 'Sɔ ɔɔ to ɔ daa-smii 'a tie "i, 'sɔ ɔ "duo ε 'ɔn 'ɛ,

43 -wɛɛ ɔ -te ia' dia' -pɔn" 'bo ɔɔpɔ "juɔi.

44 'Sɔ ɔ wlu' 'de ɔɔ -pee ke'wɛɛ ɔ 'na : -Ta ao ke 'ma -a -teea i 'de ε, de 'ɔn 'tmɔba, ε ka, 'ɔn wlu' ka 'ɔn 'naa : Dɔ "klein Moisi o, Kea 'a wlu 'kwajaɔn o, Dafidi 'cria 'de 'ma -ti' 'ɔn ε, ɔ 'je 'o nyini -o se.

45 'Sɔ ɔ kaiɛn ɔɔpɔ 'a tɔ' wɔn -wɛɛ ɔɔ 'je Kea 'a wlu -ε -cria' 'dei 'wɔn.

46 'Sɔ ɔ 'na : De -cria' 'de 'ma -ti' 'ɔn, ε ka : Klisi a muɛ 'kle 'jea' mamaɔ 'sɔ ε 'je ɔɔ' 'mɛa' jɛɛ-, -wɛɛ ɔ 'je "kunyɔɔ' sɔn 'de 'wɔ 'a taan -nɛ 'di.

47 -Bo ε ni kan' a, -mɛ 'kmɔ fai" pɔo -ti ke deɔaɔn 'a -kwɛ-ti a muɛ 'tmɔba' 'de ɔɔ' 'nyini 'ɔn 'de 'bluadidi -wee' "klein -pee. 'Kaa 'bo Selisalem mɔ ɛɛ' 'tmɔba' 'je -tee.

48 Aɔpɔ -ni ia' dɔ tu 'a -ta 'jeɔn.

49 'De ao -gbɔn 'nɔ -suu -ɛɛ wlu 'ɔn "Bo ɛɛan -tie" ε, 'ma mu ε jaa' 'de aɔpɔ 'ɔn. 'Kaa ao -te i 'bo Selisalem mamaɔ 'sɔ ɛɛ' "ikmaa' -wɔba 'e jaɔn 'di 'je aɔpɔ "kpei ji.

Sesi muɛ jaɔn 'di

(Maki 16.19-20 ; Nɔvɔdi 1.9-11)

50 ε 'wɔba 'o muɛ, Sesi ke ɔɔpɔ muɛ 'de Betani fɔ o, 'bomɔ ɔ kpa sɔn "jei ɔ pɔo ɔɔpɔ "diwan.

51 ɔ "siɛ ɔɔpɔ 'a "diwan pɔa' 'sɔ ɔ je 'ɔnsɔn 'bo ɔɔpɔ "klu, ɔ je jaɔn 'di mu.

⁵² Uɔpɔ mo -kɔa' ɔɔ' "juɔi -gbɛɛa' 'sɔ ɔɔ muɛ
Selisalem de 'de 'mɔa- 'ɔn.

⁵³ Uɔa 'kɔɛn "jrui jeejee 'de Kea -gbu klaa" 'di
-wɛɛ ɔɔa ble ɔɔa 'bɛɛ- Kea 'a 'nɔnɔ 'i.

DBΞEΔE DEE-

Wè Northern: DBΞEΔE DEE- New Testament+

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wè Northern)

Contributor: WBT Central Zone

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

420bcc8e-229d-5a3a-91bf-a91cc86b40db